

Nenehno izpopolnjevanje nagrajevanje

Nagrajevanje po delu je zelo pomemben sestavni del samoupravljanja in našega družbenega sistema ter zato ne more biti kampanjska naloga. Žal pa je treba ugotoviti, da se izpopolnjevanja pravilnikov za delitev OD še vedno lotevamo samo od časa do časa. V podjetjih nimamo služb, ki bi spremljale funkcionalnost delitve osebnih dohodkov in jo sproti prilagajale razmeram in potrebam.

Sistem nagrajevanja ima tudi sicer več slabosti. Najpogostejše so merila premalo spodbudna za posameznika, ki je sestavni del celotnega kolektiva. V dosedanjih pravilnikih smo vse preveč nagrajevali pospešenost dela kot posledico povečevanja fizičnih naporov. Pri delavcih pa smo glede fizičnega naprežanja v glavnem že dosegli gornjo mejo. Problem zase so norme, ki so več ali manj samo izkustvene in spodbujajo predvsem v kvantiteto, vse premalo pa v kvaliteto. Zategadelj bo treba merila zastaviti v bodoče tako, da bodo delavca spodbujala tudi k varčevanju v proizvodnji in h kvalitetnejšemu delu. Zlasti varčevanje je zdaj zelo pomembno, saj predstavljajo materialni stroški 60—80 odst. lastne cene izdelkov.

Ko bomo načeli v kolektivu sistem nagrajevanja, se bo treba posebno skrbno lotiti nagrajevanja strokovnjakov. Pri tem ne smemo pozabljati, da je to sestavni del celotnega sistema delitve OD. Mnenje, da je strokovnjak samo ta, ki ima višjo ali visoko izobrazbo je zmotno, pa se je kljub temu usidralo. V sodobni proizvodnji lahko strokovno usposobljen delavec za strojem v proizvodnem traku odtehta prav toliko kot strokovnjak v strokovni službi.

Ne gre pozabljati, da je biti upravljavec temeljna in neodtujljiva pravica, pa hkrati tudi dolžnost. Oboje mora biti lastno vsakemu članu kolektiva, tako zadnjemu delavcu kot vodilnemu uslužbencu in strokovnjaku. Strokovne službe v podjetju torej ne morejo biti niti neke vrste »višja oblast« in niti ne podrejen servis. Takšno posebno vlogo smo jim v dosedanjem sistemu nagrajevanja dali nehote, bodisi zato ker smo strokovnjake nagrajevali neodvisno od proizvodnih uspehov, ali pa ker so bili njihovi osebni dohodki odvisni od dohodka in uspeha celotnega podjetja.

Boljša in spodbudnejša merila za nagrajevanja strokovnjakov ni moč najti preko noči. Iskati jih je treba z vztrajnim študijskim delom in jih zastaviti tako, da bodo spodbujala strokovne službe k izpopolnjevanju organizacije dela in tehnoloških postopkov.

M. JAKOPEC

Prvi ogenj v novomeški steklarni

V ponedeljek popoldne nekaj po 12. uri se je iz 72 metrov visokega dimnika novomeške steklarne v Bršlino prvič pokazal belkast dim, ko so svečano zakurili ogenj za predgrevanje kanalov in glavne kadne peči. Te interne proslave so se udeležili ljudski poslanci, predstavniki občinske skupščine ter političnih in družbenih organizacij, predstavniki novomeških delovnih

kolektivov, predstavniki poljske in nemške montažne ekipe ter člani kolektiva INISA. Zbranim je o pomenu steklarne težavah pri izgradnji govoril direktor podjetja Slavko Sitar.

Novomeška steklarna je tipičen primer investicijskega objekta, katerega graditev se je znatno podražila in zakasnila zaradi denarnih težav in sprememb tehnološkega proce-

sa. Investicijski stroški so dvakrat presegle predvidene. Kljub temu pa je steklarna toliko dograjena, da bo prve dni decembra že lahko dala prvo steklo.

Zmogljivost steklarne bo 4 milijone kvadratnih metrov ravnega stekla na leto — preračunano na povprečno debelino 2 mm. Sicer pa bodo izdelovali plošče, debele od 2 do 10 mm s površino do 2,5 x 4,5 metra. Po zadnjih podatkih so porabili za gradnjo 3,8 milijarde dinarjev, vrednost letne proizvodnje pa bo 3,2 milijarde din. Pozneje, ko bodo proizvedli lahko tudi fino obdelovali, se bo letna proizvodnja približala 4 milijardam.

Po direktorjevem nagovoru v drugem nadstropju osrednje zgradbe so gostje in člani kolektiva odšli v pritličje, kjer je predsednik delavskega sveta INISA Jože Zagorc z baklo prižgal ogenj v podzemeljskih kanalih. Bučanje v odprtini je bilo dober znak, da peč dobro vleče. S sušenjem in ogrevanjem teh kanalov se je pričelo tudi predgrevanje kadne peči, ki bo potem neprekinjeno gorela skoraj tri leta. Po šestih tednih ogrevanja bodo v njej že lahko pričeli topiti stekleno maso.

Gostje so si nato ogledali proizvodne prostore in naprave. M. MOSKON

Predsednik delavskega sveta INISA Jože Zagorc prižiga ogenj na kurišče v kanalih nove steklarne v Bršlino

BETI preseglja izvozni načrt

V devetih mesecih letošnjega leta je kolektiv belokranjske trikotarne industrije BETI s sedežem v Metliki močno presegljal vrednost vsega izvoza v letu 1964 in tudi vse izvozne vrednosti za letošnje leto. Za 482.000 dolarjev pletenin in perila so prodali v razne evropske države, medtem pa so prvo naročilo dobili tudi že iz ZDA. To kaže, da so Betini izdelki res

prvovrstne kakovosti, saj sicer na ameriška tržišča ne bi prodali.

K tolikšnemu uspehu v proizvodnji je precej pripomogel spremenjeni način nagrajevanja, uveden pred nekaj meseci. Tako strokovna služba kot uprava in proizvajalci so v tovarni plačani samo po opravljenem delu. V zadnjih mesecih se je storilnost povečala za okoli 28 odstotkov, povprečni osebni dohodki pa so od lanskih 32.000 narasli na 53.000 dinarjev pri nezmanjšnem vlaganju sredstev na sklade.

Letalo se je zrušilo nad Trško goro

Pilot pravočasno izskočil — 12 milijonov din škode

9. oktobra ob 17.15 se je na Trško goro — med vasema Srednje Grčevje in Razbor — zrušilo dvosedežno letalo tipa AERO 3, last Letalske zveze SR Hrvatske. Letalo je bilo popolnoma novo in vredno 12 milijonov din. Pilot Vlado Mekovec je za preizkusni let izbral severno smer. Nad Trško goro pa se je nenadoma znašel v megli, in izgubil orientacijo. Ker Mekovec ni videl in vedel, kam leti, se je odločil, da izskoči. To je storil še pravočasno, ker je nekaj trenutkov zatem letalo že ležalo v razbitinah. Pilot je bil le laže ranjen.

Nova spominska obeležja v Beli krajini

Belokranjsko muzejsko društvo v Metliki vabi prijatelje Bele krajine, da se udeležijo odkritja spomenika kiparju Alojzu Ganglu (1859—1935), ki bo v Metliki v nedeljo, 17. oktobra 1965 ob 11. uri dopoldne. — V soboto, 23. oktobra, vabi društvo tudi na ponovno odkritje spominskih plošč mladinskima pisateljema Antonu Tomšiču (1838 do 1894) in Ljudevitu Tomšiču (1843—1902), ki bo na Vinici ob 19. uri. Metlika pa bo počastila spomin na pisatelja in režiserja Osipa Sesta (1893 do 1962) v nedeljo, 24. oktobra, ob 11. uri, ko mu bodo v Metliki odkrili spominsko ploščo.

IZ INTERVJUJA
PREDSEDNIKA TITA
ČASOPISU
»NARODNA ARMIJA«

NAŠO ARMADO MORAMO STALNO POMLAJEVATI

»Armada je organizem,« je odgovoril na eno izmed vprašanj vrhovni komandant JLA maršal Tito, »ki se stalno obnavlja, ne samo z vojaki, ampak tudi s starešinami. To je eden prvih zakonov izgrajevanja armade, zato je upokožitev enega dela naših vojaških starešin in nenehno pomlajevanje starešinskega kadra nujnost razvoja in razvijanja armade.«

Tudi v bodoče bo nujno upokojevati del starejših starešinskih kadrov. Toda upokožitev ne pomeni izključitev naših izkušenih in na bojiščih preizkušenih tovarišev iz vrst obrambe naše dežele. Upokoženi tovariši so v veliki večini popolnoma razumeli bistvene razloge za svojo upokožitev. Z njihovim odhodom iz armade ni konec nujnosti, da se ti tovariši vključijo v delo za krepitev naše družbene skupnosti.

Vključiti se morajo v ak-

tivno družbeno delo na terenu. To ni pomembno samo za te tovariše same, ampak tudi za delo na terenu, saj gre za politično izkušen kader, za tovariše, ki bi lahko zelo mnogo pripomogli k temu, da bi se izboljšalo delo naših družbeno-političnih organizacij.

Pravzaprav ne bi smelo biti niti enega upokoženega vojaškega starešine, ki ne bi bil politični aktivist na terenu, politična vodstva pa bi morala tem tovarišem dajati za to vso možnost in pomoč.

Pred praznikom brežiške občine

Na drugi seji skupine za organizacijo brežiškega občinskega praznika, so v četrtek govorili o konkretnem sporedu. Na predvečer bo v Prosvetnem domu svečana akademija, ki jo bodo pripravili dijaki gimnazije. Med drugim bodo poslušalci predstavili Kajuhovo partizansko pesem.

Večji del prireditvev bo na Veliki Dolini, kjer bodo razen otvoritve novih objektov imeli tudi svečano sejo občinske skupščine. Novost v letošnjih prireditvah bo predstavljala štafetni tek iz Brežic od Velike Doline, kjer bodo na seji prebrali pozdravno pismo mladine in športnikov iz vse občine.

V okviru praznovanja občinskega praznika sodijo tudi mnoga športna srečanja med domačimi športniki in

pripadniki garnizona Cerklje, nadalje delavske športne igre v organizaciji sindikatov, poseben tekmovalni v krosu, srečanje šolskih rokometnih vrst in verjetno otvoritev nove mesnice. Prav tako spada k slavnostim za občinski praznik otvoritev ceste Brezelsko—Pišce, ki bo v soboto, 30. oktobra.

O natančnejšem sporedu vseh prireditvev bodo občane pravočasno obvestili z lepaki.

Temelji za šolo v Brestanici

Pred nedavnim so začeli v Brestanici z zemeljskimi deli za gradnjo nove šole, zdaj pa so že narejeni betonski temelji. Dela se odvijajo hitro in če bo šlo vse po sre-

či, bo lahko prihodnjo jesen pouk že v novi šoli. Brestančani so si močno oddahnili, saj je pouk v dotrajani stari šolski stavbi, ki poka življenjsko nevarno, pa tudi ugodnosti o tem, ali bodo sredstva za novo šolo na voljo ali ne, je konec.

Vreme

od 14. do 24. oktobra

Okrog 17. oktobra in nekako od 23. oktobra dalje lepo vreme, v ostalem pretežno oblačno s pogostimi padavinami, zlasti v roku med 19. in 22. oktobrom.

Dr. V. M.

»Kar lepa je letos,« so povedali Zurova mama iz Mačkoveca, ko sta s pomočnico v petek zjutraj želi ajdo pri odcepu z avtomobilske ceste pod Trško goro. Zdravega in tečnega ajdovega kruha v mestu ne moreš dobiti; kdor se hoče z njim poslati, mora imeti zveze — na kmetih! (Foto: M. Moskon)

Oba zbor občinske skupščine v Novem mestu sta na zadnji seji potrdila sklep tekstilne tovarne NOVOTEKS o prehodu na 42-urni delovni teden. To je prvo industrijsko podjetje v novomeški občini, ki je že uresničilo ustavno določilo o 7-urnem delovnem času. Podjetje je za odbornike občinske skupščine pripravilo obsežno analizo o poslovanju tovarne lani in letos ter podoben načrt prehoda na skrajšan delovni čas, iz katerega povzema nekaj bistvenih podatkov.

Tekstilna tovarna Novoteks je letošnjih devet mesecev delala s 45-urnim delovnim tednom in že v tem času do-

segla tolikšne uspehe, ki omogočajo podjetju popoln prehod na skrajšan delovni čas. S prehodom na 42-urni delovni teden se sedanji skupni delovni čas zmanjša za 14,29 odstotka, sorazmerno vsaj za toliko se mora povečati tudi produktivnost, da bi proizvodnja ostala na isti ravni. Iz podatkov o naraščanju produktivnosti pa je razvidno, da je leta že v prvem polletju ob 45-urnem delovnem tednu v predilnici narasla za dobre 4 odstotke več kot je potrebno za prehod na skrajšan delovni čas. Enak uspeh zaznamujejo v apreturi, kjer je bila produktivnost že v prvem polletju za 4,87 odstotka večja od potrebne. V tkalnici je te dni začelo obratovati 12 dodatnih tkaljskih strojev. Z njimi bodo pri istem številu zaposlenih dosegli za 3,79 odstotka večjo produktivnost kot je potrebna za prehod na skrajšan delovni čas.

Skladno s produktivnostjo se bo povečal tudi zahtevani obseg proizvodnje v predilnici in tkalnici, medtem ko v apreturi že sedanji obseg proizvodnje gotovih metrov blaga presega zahtevano količino.

Za uresničitev tega načrta bodo v tovarni izvedli še vrsto notranjih ukrepov. V vseh obratih in službah podjetja bodo zmanjšali število nadur in izostankov z dela ter razne zastoje v proizvodnji; izboljšali bodo kakovost izdelkov; prek lastnega izobraževalnega središča bodo usposabljali ljudi na delovnih mestih, da bi tako dosegli višjo strokovnost zaposlenih; izpopolnili bodo tehnično službo za vzdrževanje strojnega parka itn.

Tehnično so skrajšan delovni čas uvedli že ta mesec tako, da prvo soboto v mesecu delajo, druge pa so proste. Za to obliko skrajšanega delovnega časa se je v posebni anketi odločilo kar 97,5 odstotka anketiranih v podjetju.

Po zadnjih vesteh so v ponedeljek ujeli voditelja upora v Indoneziji podpolkovnika Untunga, prav ko je hotel zbežati v obmorsko mesto na Javi — Semarang. V starih časih bi rekli, da je upor končan, če primejo voditelja, za Indonezijo pa to vsekakor ne velja, ker naposled niti ni čisto gotovo, če je bil Untung tisti poglaviti v vsej indonezijski zadevi. Od prejšnjega tedna so sicer postale jasnejše silnice, ki delujejo v tej južnoazijski deželi zdaj po udaru in protiidaru, o globljih vzrokih pa še vedno ni moči reči kaj gotovega.

Pretekli teden se je predvsem pokazalo, da so desničarske sile na čelu z nekaj generali v ofenzivi proti levici, zlasti proti komunistični partiji. Po mestih je bilo več demonstracij, na katerih so zahtevali prepoved komunistične partije, množice so razbile tudi sedež KP Indonezije ter stanovanje predsednika Aidita, nacionalistična in muslimanska stranka ter še nekaj drugih zahteva prav tako, naj prepovedo partijo, glasila komunistične partije in sindikatov so še vedno prepovedana, doslej so zaprli že 1500 ljudi, vtem ko je začela indonezijska časopisna agencija Antara že delati. Širijo se vesti o »oboroženih komunistih«, da so v Aiditovem stanovanju našli milijardo rupij denarja, itd. Vojska pa »čisti« položaj, ki ga ima trdno v svojih rokah.

Predsednik komunistične partije Aidit je še vedno v ilegali in samo ugibajo, kje bi se utegnil nahajati. Nekateri govore, da je v Džokdžakarti, ki so jo nekajkrat zavzele

enote gibanja »30. septembra«, ki je dobilo tako ime, ker je bil prav ta dan izvršen državni udar. Vedo le to, da sta bila na seji vlade, ki je bila pretekli teden, oba komunistična ministra Lukman in Njoto. Tudi Njota so baje zaprli.

Predsednik Sukarno pa še nadalje poskuša obdržati ravnotežje. Zanj sploh ni bilo državnega udara, pač pa le propadel poskus, ki jih

Seveda pa je največ ugiبانj okrog tega, kakšno je stališče Kitajske. Uradno so v Peking u u prve dni zaželeli Sukarno dolgo življenje in veliko zdravja, kar nekateri tolmačijo tako, da je udar propadel in so Kitajci potlej skušali rešiti, kar se je rešiti dalo. Drugi pa se spet sprašujejo, kakšno korist bi neki imel Peking od udara, ko pa je Indonezija navezovala prav z njim čedalje tesnejše stike zlasti se potem, ko je izstopila iz OZN. Oboji so bili že enako glasni v »boju proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu«, oboji so zbirali »nove sile, ki se porajajo« in tako je Sukarno v marsičem podredil tudi svojo zunanjo politiko zahtevam pekiško usmerjene komunistične partije. Kdo bi lahko rekel, da je Peking pač precenil položaj v Indoneziji ter začel vstajati, še preden je bil položaj zrel.

Skoraj verjetnejša pa je druga verzija, da je bila namreč desnica tista, ki je hotela čimprejšen in dokončen obračun s komunisti v Indoneziji. Čisto jasno je, da ji ni bila pogodba takšna zunanje politična usmerjenost Indonezije, vse večja nastanitev na Peking, hkrati pa čedalje večja moč komunistične partije v deželi, ki se ji predsednik Sukarno ni upiral, temveč ji popuščal. Zelo možno je torej, da je skrtina desnica udar sama inscinirala, da bi se polastila vse oblasti ter obračunala s komunisti, vsaj tako kot leta 1949, ko so jih pobili 40.000, in se partija od tistega udara dolgo ni opomogla. Zmešnjava je vsekakor precejšnja.

Ugodno, vendar s stranpotmi

Zvezni poslanec Ludvik Golob in republiški poslanec Stane Dolenc sta 5. oktobra popoldne vodila v Novem mestu pogovor o premikih, ki jih je sprožila gospodarska reforma. Pred več kot sto udeleženci sta poslancata še kar ugodno ocenila dosežanja prizadevanja, pripomnila pa sta, da pa nekateri slučaj vendarle kažejo, da se uveljavljajo tudi stranpoti. Stranpoti, ki maličko reformo, je treba že na začetku preprečiti, to pa je naloga vseh družbeno političnih sil. V razpravi so tudi udeleženci pogovora navedli več primerov, ki so očitno nasproti reformi. Predvsem so podčrtali, da se pri tem kaže tudi izigravanje predpisov.

MAKARJEVO PISMO U TANTU. — Ciprski predsednik Makarios je postal generalnemu sekretarju OZN pismo, v katerem izraža pripravljenost ciprske vlade priznati pravice vsem manjšinam na otoku. Za prejšnjega Makariosa izjavil, da je vlada pripravljena povrniti vso škodo ciprskim Turkom, ki je bila povzročena leta 1963 ter obnoviti njihovo poslopja na vladne stroške.

KRŠKO: pri rebalansu se je zataknilo...

V Krškem se na občinski skupščini že lep čas mučijo z rebalansom proračuna, pa postavk ne morejo nikakor uskladiti. Stvar je prišla tako daleč, da se že resno sprašujejo ali je rebalans družbeni ali republiški problem? Prvotni proračun krške občine je znašal 955 milijonov din, z rebalansom bi ga morali po republiških merilih znižati na 813 milijonov, toda dohodkov bodo ustvarili v občini samo 805 milijonov

din. Povečanje OD je namreč previsoko planirano (dosedanji 7 mesečni osebni dohodki naj bi bili enaki tem v preostalih 5 mesecih, slednji pa bi se moral povzestiti še za 16 odst.?!), ker bi morali biti po republiških izračunih osebni dohodki letos za 54 odst. višji kot lani. Pri tem izgubi krški proračun 23 milijonov din dohodkov, ker osebni dohodki niso realizirani po planskih predvidevanjih (v izpadu je zajeta

občinska udeležba in odstopljeni delež republike). Iz proračuna so pri rebalansu izločili vse izdatke namenjene cestam (48 milijonov) tako za občinske ceste kot za ceste III reda ter OD za cestarje cest IV. reda, črtali so del nerealiziranega prispevka v sklad kmečkega zavarovanja, precej postavk za družbene organizacije in društva, 8 milijonov od zneska namenjenega skladu za socialno varstvo, 7 milijonov od

zneska, namenjenega stroškom državne uprave, rebalans pa kljub temu še ni mogoč. Še vedno so izdatki za 85 milijonov večji kot dohodki. Posebna delegacija bo s težavami seznanila republiške organe, proračunski strošniki pa dobivajo zato toliko sredstev, kolikor se steče proračunskih dohodkov.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

IZVRŠNI ODBOR O REFORMI. Boj za družbeno-ekonomski razvoj je mogoč samo ob polni soudeležbi delovnega človeka, ob neposredni dejavnosti samoupravnega družbenega mehanizma. Tako so menili na nedavni seji izvršnega odbora zveznega odbora SZDL Jugoslavije. Čeprav mora biti težišče v nadaljnjem sproščanju ekonomskih zakonitosti, pa to nikakor ne pomeni, da se s tem zmanjšuje vloga subjektivnih sil. Največje uspehe so dosegli tam, kjer je doživelo izvajanje gospodarske reforme najširšo podporo vseh zavestnih sil.

Na seji izvršnega odbora so govorili tudi o nekaterih pojavih v športu, posebej v nogometu. Poudarili so, da naj splošna družbena načela veljajo tudi na tem področju. Razviti je treba samoupravne odnose in vzpostaviti popolno javnost dela.

TITO O KREPITVI OBRAMBNE SPOSOBNOSTI. Ob 20-letnici izhajanja časnika »Narodna armija« je predsednik republike in vrhovni komandant Josip Broz Tito odgovarjal na vprašanja urednika. Med drugim je dejal, da je krepitev obrambne sposobnosti poročila naše neodvisnosti. Ni dovolj krepiti le vojsko, ampak je treba izpopolnjevati vse elemente naše narodne obrambe. Posebno skrb je treba posvečati delu združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev, ki igra zelo važno vlogo v obrambnih naporih naše države. Predsednik Tito je govoril tudi o modernizaciji naše oborožitve in o tem, da morajo vojaki in oficirji mojstrsko ravnati z orožjem.

DELO ZBOROV ZVEZNE SKUPŠČINE. V dvodnevni skupščinski razpravi so analizirali prve rezultate stabilizacijskih ukrepov. Med drugim so ugotovili, da se je zmanjšal primanjkljaj plačilne bilance za 40 odstotkov, kar je lep uspeh. Opozorili so na težnje, ki pritisnjajo na emisijo denarja in ki jih je treba preprečiti. Gospodarska reforma je, kakor je poročal beograjski dopisnik »DELA«, porinila mnoge stare težave še bolj v ospredje, hkrati pa terja njihovo še hitrejšo odpravo.

PRIPRAVE NA VI. KONGRES SZDL SLOVENIJE. Sekretar glavnega odbora SZDL Slovenije inž. Vitja Rode je v odgovoru na vprašanja vodilca »Delo« o pripravah na VI. kongres med drugim dejal, da bodo vsa vprašanja, o katerih bo razpravljal kongres, pretresali med širšim članstvom. Kongres bo bržčas delal v komisijah, vsaka izmed njih bo obravnavala le nekaj vprašanj. Na komisijah bodo izmenjali mnenja o vsakem vprašanju in oblikovali skupno stališče, ki ga bodo potem predložili kongresu. Na kongresu po možnosti naj ne

cijska dela, dokler ne bodo poravnali sedanjih obveznosti. Vso pozornost bodo posvetili iskanju notranjih rezerv. Sklepi samoupravnih organov morajo postati zakon podjetja. — Na izrednem zasedanju DS so izvedli tudi nekatere kadrovske spremembe. Med drugim so sprejeli ostavko dosedanjega generalnega direktorja Horjaka.

POZIV UNIVERZE ŠTIPENDITORJEM. Ljubljanska univerza je pozvala štipenditorje, naj zvišajo število in vsoto štipendij. Doseči je treba, da bi v prihodnje prihajali na univerzo res ljudje, ki imajo sposobnosti za študij. Urediti je treba tudi zdravstveno zavarovanje študentov.

UMRL JE TONE TOMAN. Po dolgem trpljenju se je v 64. letu starosti poslovil od življenja Tone Toman, stari delavski borec in udeleženec revolucije. Bil je tudi dolgoletni član glavnega odbora SZDL. Slava mu!

OGROZENA PROIZVODNJA RUDNIKOV. Zaloga jamskega lesa pri premogovnikih so kritično majhne, bolj kot vsa leta doslej. Vzrok je v nerednih dobavah, deloma pa izvira jo težave tudi iz tega, da so cene jamskemu lesu predpisane in zato prost nakup ni možen. Težave bo mogoče premostiti z večjo uporabo jeklenega oporja, za kar pa morajo biti na voljo potrebna devizna sredstva. Vseeno pa se uporabi jamskega lesa ni mogoče v celoti odpovedati.

20-LETNICA ZVEZE NOVINARJEV JUGOSLAVIJE. 29. oktobra letos bo minilo 20 let, odkar je bila ustanovljena prva novinarska organizacija v novi Jugoslaviji. Ta dogodek bodo proslavili s svečanimi proslavami v Beogradu in po republikah. Aktivni novinarjevi bodo prirejali ustne časopise, predavanja in drugo. Tisk, radio in televizija se bodo vključili v proslavo 20-letnice Zveze novinarjev Jugoslavije tako, da bodo organizirali javne tribune o aktualnih problemih novinarstva, javnosti in podobno.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

RODEZLSKI ZAPLETI. — Pretekli teden je bil v Londonu premier Južne Rodezije Ian Smith ter se s premierom Wilsonom pogovarjal o svoji nameri, da razglasi Južno Rodezijo za neodvisno. Velika Britanija se protivi temu, ker predstavlja Smith le manjšinsko vladno belce, ki jih je v tej afriški deželi le dobrih 100 tisoč, vtem ko več kot 4 milijone črncev nima nobenih političnih pravic. Smith ni v Londonu nič opravil. Na zasedanju generalne skupščine pa so v torek sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo od Velike Britanije, naj s vsemi sredstvi prepreči južnorodezijski vladi, da bi enostransko razglasila neodvisnost.

PARTIZANI SO SE IZVLEKLI IZ OBROCA. — Ameriške čete v Južnem Vietnamu so začele pretekli teden veliko ofenzivo proti silam osvobodilne vojske. Ameriško poveljstvo je mislilo, da se v dolini Sut La Tinh, ki leži okrog 450 km severovzhodno od Saigona, nahajajo močne sile osvobodilne vojske. Napadli so jih z vseh strani, po kopnem in z zraka. V tridnevni operaciji pa se je partizanom posrečilo izvleči iz obroča in so ameriške enote udarile v prazno.

VOLITVE V TURČIJI. — Na nedeljskih parlamentarnih volitvah v Turčiji je zmagala Demirelova stranka pravice ter dobila absolutno večino v parlamentu in bo tako sama sestavljala tudi vlado. Doslej je bila ta stranka v vladni koaliciji, ki so jo sestavljale štiri stranke. Ljudska republikanska stranka, ki jo vodi Ismet İnönü, ki je bila doslej najmočnejša opozicijska stranka, bo imela odslej v parlamentu od 130 do 140 mest, stranka pravice pa 260. Vseh glasov še niso prešteli.

NASI PARLAMENTARCI V FRANCJI. — Pod vodstvom Vladimira Popovića se je pretekli teden mudila v Franciji delegacija zvezne skupščine ter se s francoskimi poslanci pogovarjala o nadaljnjem sodelovanju med obema državama. Ugotovili so, da so stališča obeh držav glede poglavitnih mednarodnih problemov skoraj povsem identična. Izražena pa je obojestranska želja, da se sodelovanje še poglobi.

Ko triindvajseterica zapuša kolektiv

Poslovno enoto ELEKTRO Celje v Krškem zapuša 23 nekvalificiranih delavcev, ker bo moral kolektiv svojo dejavnost v prihodnje usmerjati na gradnjo večjih elektro objektov, pri katerih bodo zaradi boljše organizacije dela potrebovali manj ljudi.

več 20 kilovatih ur na mesec), ekonomski račun pa bo seveda še slabši.

Naslednja težava so preobremenjeni daljnovodi, ki so zgrajeni večidel še pred vojno. Tudi tu se med prenosom izgubi precej električne energije. V skupni potrošnji električne energije na področju poslovne enote ELEKTRO Krško se izgubi okoli 10 odst. energije, katero le-tej dobavljajo elektrarne.

Vse naštetje je privedlo do spoznanja, da se izplača vlagati sredstva samo v objekte, ki bodo vložena sredstva vračali. Obetajoče investicije so: gradnja 110 KV daljnovoda Brestanica - Krško, gradnja razdelilne transformatorske postaje za 110 KV v Krškem in gradnja daljnovoda za 20 KV od Brestanice do Sevnice, ki bo začasno napajal sevnjsko področje ter zmanjšal izgubo energije na dosedanjem preobremenjenem daljnovodu.

Delo na večjih investicijskih objektih je moč bolje organizirati in zato bo v prihodnje potrebnih manj delavcev. Odlučiti so se morali, da bodo 23 ljudi odpustili. Izbrali so nekvalificirane delavce in jim zagotovili novo zaposlitev, polkvalificiranih in kvalificiranih delavcev pa ne bodo odpustili.

Od poslovne enote ELEKTRO Celje v Krškem se bo zaradi reforme poslovilo 23 nekvalificiranih delavcev. Na voljo imajo zaposlitev pri beljenju celuloznega lesa v krški tovarni papirja.

V krški poslovni enoti ELEKTRO so že pred reformo precej vneto razmišljali o tem, kakšna bodočnost jih čaka. Vzrokov in povodov za to je bilo na pretek. Po vojni je bila elektrifikacija usmerjena na podeželje, kamor so vaškim prebivalcem napeljavali električne žice in jim pomagali zamenjati brivko s sodobnejšo električno razsvetljavo. Kakšnih večjih investicijskih del poslovna

enota ni opravljala. Čas je pokazal, da elektrifikacija podeželja ne vrača vloženi sredstev. Poraba toka je skromna, precej energije pa se izgubi v električnih vodih. Transformatorske postaje veljajo precej, treba jih je bilo graditi, toda pobrana tokovina ne zadošča niti za amortizacijo električnih vodov in naprav.

Do nedavnega, ko so poleg tokovine pobirali še prispevke, je šlo vsaj nekako, čeprav zbrana sredstva niso zadoščala. Nove tarife za tokovino so višje, prispevki, ki so pri največ podeželskih gospodinjstvih znesli več kot tokovina, pa so odpravljeni. Potrošniki bodo zdaj s tokom varčevali še bolj (gospodinjstvo je doslej na podeželju porabilo naj-

V nedeljo je bila vsa Ručetna vas — poleg tistih Semičanov, ki so še počakali s trgatvijo do zadnje, čudovito sončne nedelje — na nogah: v ručeški gori so trgali! Vinogradi so zadnji teden oživil tudi drugod po Beli krajini — le v metliški občini mnogi še čakajo, da bo toplota dvignila stopnjo sladkorja v jagodah — in po Dolenjskem ter Spodnjem Posavju. Res, komur se le ni preveč mudilo, je zadnjih 14 dni zaradi sonca mnogo pridobil, čeprav bo letina zaradi mokrote precej slabša kakor je bila drugokrat. — Na sliki: takole so trgali v nedeljo pri Lozarjevih v ručeški gori (Foto: Polde Grahek)

TRGATEV V SEMIČU KONČANA

Grozdje je letos izredno počasi zrelo, zato so vinogradniki predvidevali, da bo trgatve šele v drugi polovici oktobra. Prvi Semičan pa je začel trgati že 1. oktobra. Ljudje so se sprva zgražali, češ da se mu preveč mudi, toda plaz trgatve je bil sprožen...

Najprej so potrgali mejaši prvega, ki je potrgal, okoli 6. oktobra pa se je začela že splošna trgatve. Grozdeje še ni prav zrelo, res je pa tudi to, da močno gnije. Povrh vsega pa prihaja v Semiču vse več turistov, ki brezobzirno zobljejo grozdeje po vinogradih in pravijo: »Oh, kako lepo je v Beli krajini...«

Kljub vsemu so pametni vinogradniki s trgatvijo vsaj malce počakali, saj je vreme lepo in bo tveganje poplačano s slajšim grozdem.

D. F.

Grozdeje počasi zori

Letošnje vreme za dolenjskega vinogradnika ni bilo kaj primerno, ker je bilo premokro in prehladno. Vendar se je na sončnih legah okrog Dol. Toplic, kamor se sonce močneje upre, zadnji teden grozdeje le pričelo mehčati in zoreti. Vinogradniki se že pripravljajo na trgatve, lepo vreme pa jim prigovarja, naj še počakajo, da bo pridelek boljši in slajši.

D. G.

Premalo udobja za goste v Mokricah

Gostinsko podjetje »Grad Mokrice« je z uspehom zaključilo poletno sezono, za jesen in zimo pa si obeta le skromen obisk. Večino gostov pričakujejo v tem obdobju ob sobotah in nedeljah, med njimi pa je le malo takih, ki bi se v gradu zadrževali dalj časa. Na večji dotok inozemcev za sedaj še ne morejo računati, ker ti še poleti pogrešajo udobja.

Niti ena soba nima kopalnice in celo voda ni povsod napeljana. Toplo in mrzlo vodo so letos napeljali v 8 sob in tako imajo zdaj urejenih 18 prostorov za prenočevanje. Pozimi gostje najbolj pogrešajo toplote. Grajski prostori so mrzli in jih brez centralne kurjave ni mogoče zadovoljivo ogrevati.

Kolektiv se prav zaradi teh pomanjkljivosti ne upa lotiti večje propagande za obisk tujih gostov. Lepi parki, ki obdajajo grad, so sicer privlačni, vendar ne toliko, da bi odtehtali neurejenost grajskih prostorov.

V sedanjih pogojih kolektiv ne računa na širokopterno uresničitev načrtov za ureditev gradu, meni pa, da bo prej ali slej treba odločno zaorati v to ledino. Vse je odvisno od tega, kakšno mesto bo dobil turizem v nadaljnjem gospodarskem razvoju, pravijo gostinski delav-

ci v Mokricah. Kolektiv kaže veliko delovno voljo in skuša privabiti čimveč gostov z dobro kuhinjo in dobro postrežbo. Za tiste, ki se ustavijo tam le mimogrede, je to res dovolj, toda treba bi bilo napolniti z gosti tudi grajske sobane. Nujna je torej vključitev v inozemski turizem, to pa zahteva najprej globok poseg v bančne žepce.

Pretvornik na Sremiču ne dela?

TV pretvornik na Sremiču, ki omogoča prebivalcem Krškega in okolice tudi sprejem oddaj RTV Ljubljana, večkrat ne deluje. Občani niso zadovoljni, saj ne vedo, ali bodo lahko sprejeli ljubljanske oddaje ali ne. Večina lastnikov ima namreč le sobne antene, ki pa za sprejem zagrebške RTV niso dovolj močne. Krčani ugibajo, ali gre za okvaro ali pa se ni plačano delo oz. pretvornik.

Pavk

Iz gnilega grozda dobro vino

Belokranjci veljamo za dobre vinogradnike, kletarji pa nismo najboljši. Letošnja trgatve ne bo najboljša. Grozdeje gnije, v njem je malo sladkorja in čeprav se je začela trgatve sorazmerno pozno, bo vino najbrž kislo. Vino iz gnilega grozda je podvrženo najrazličnejšim napakam in boleznim. S pravihim žveplanjem pa lahko tudi iz gnilega grozda naredimo dobro, zdravo in kvalitetno vino.

Kako razsluzimo? Razsluzujemo le mošt iz belega grozda. Takoj ob trgatvi prešamo in ne dopustimo, da bi trop zavrel, torej moramo preštati sproti. Nato raztopimo omejene količine kalijevega metabisulfitu in ga vlijemo v sod. Po približno 30 - 48 urah (odvisno od temperature) mošt pretočimo in ga prepustimo vrenju ali pa mu primešamo še nekaj mošta iz zdravega grozda. Naj-

boljše je, če imamo selekcionirane vrele glivice. Ob pretakanju bomo dobili v moštu gostejšo usedlino gnilobe, zemlje, žvepla, peska in razne nesnage, mošt pa bo ostal čist.

Odveč je strah, da bi takšno vino imelo duh po žveplu in da bi bilo zdravju škodljivo. S pravihim razsluzevanjem dobimo zares kvalitetno, zdravo, čisto in okusno vino. Gnilega grozda res ne kaže puščati na trtju ali pa iz njega kuhati žganje. Vemo, da gnije le tista jagoda, ki je najprej dozorela, ta pa ima več kot 30 odstotkov sladkorja. Voda iz nje izhlapi, sladkor pa ostane.

V Beli krajini mošt najmanj razsluzujemo, zato pa imamo pri nas največ pokvarjenih vin. Poizkusimo torej!

JOZE SKOF

Zamenjava starih tisočakov

Narodna banka Jugoslavije bo (začenši s 1. oktobrom) do 31. decembra 1965 vzela iz obtoka 1000-dinarske bankovce, izdane 1. maja 1946 (sive barve, s sliko poljedelke s snopom žita v roki). S 1. januarjem 1966 prenehajo ti bankovci veljati kot zakonito plačilno sredstvo. V naslednjih treh mesecih, t. j. do 31. marca 1966, pa bodo te bankovce še naknadno zamenjavale enote central, podružnic in ekspozitur Narodne banke ter blagajne Službe družbenega knjigovodstva in vseh ostalih bank.

Na novomeškem sejmišču

11. oktobra so na prašičji sejmi v Novem mestu pripeljali 771 pujskov vseh velikosti. Tokrat je bilo 637 prodanih. Kupci so prišli tudi iz oddaljenih krajev in je bilo povpraševanja za prašičke precej, vendar je cena ostala neizpremenjena od zadnjega sejmna. Manjši pujski so veljali 6.000 do 11.000 din, večji pa 11.500 do 22.000 dinarjev.

Brežiški sejem

Na tedenskem sejmu prašičkov je bilo 9. oktobra v Brezicah na voljo 475 prašičkov starih do 3 mesece, 35 pa starih nad 3 mesece. S povprečno ceno do 500 din kg je bilo prodanih 230 prašičkov, starih do 3 mesece in s povprečno ceno 430 din kg 20 prašičkov starih več kot 3 mesece.

Kakšni so osebni dohodki

V prvih sedmih mesecih so v primerjavi z lanskim letom porasli osebni dohodki v gospodarstvu za 23,2%, v ustanovah pa za 19,2%. V gospodarstvu je zabeležen največji porast v prometu (za 19,8%) ter gostinstvu in trgovini (27%). Povprečna višina osebnih dohodkov na zaposlenega v prvih sedmih mesecih letos je bila najvišja v prometu, slede pa industrija, trgovina, gozdarstvo, kmetijstvo, gradbeništvo, gostinstvo, stanovanjska in komunalna dejavnost ter obrt. Med najvišjim povprečjem (promet) in najnižjim (obrt) je razlika v mesečnem osebnem dohodku okoli 25.000 din.

Med prvimi tremi panogami (promet, industrija, trgovina) je razlika v povprečnih osebnih dohodkih za preko 10.000 din, med zadnjimi tremi (gostinstvo, komunalna, obrt) pa komaj za 1400 din.

V družbenih službah je zabeležen najvišji porast oseb-

nih dohodkov v primerjavi z lani v kulturi in prometu (29,7%), šolstvu (26,9%), financah (24,7%), ostalih družbenih službah (21,2%) in zavodih za socialno zavarovanje 21%. Najmanj so se osebni dohodki zvišali v socialnem skrbstvu in sicer le za 7,7%. Najvišji povprečni osebni dohodki na zaposlenega so bili v prvih sedmih mesecih letos v zdravstvu, nato pa zavodu za socialno zavarovanje, družbenih organizacijah, organih državne uprave in oblasti, telesni vzgoji, šolstvu in financah, najnižji pa v občinski gasilski zvezi, socialnem skrbstvu, kulturi in prostveti in ostalih družbenih službah.

Povprečje osebnih dohodkov na zaposlenega se je v gospodarstvu zvišalo v juliju za 11,5%, v ustanovah pa znižalo za 5,2%, oboje primerjano z junijem. V obeh dejavnostih so v juliju izplačali tudi razlike po periodičnih obračunih.

Marjana Malenšek iz Novoga mesta je v nedeljo prinesla iz Vivodine, iz sadovnjaka Milke Sešek zanimiv spominček na lep izlet: na mnogih vejah jabolčan v tem sadovnjaku vise hkrati sadovi in cveto rožasti cvetovi! Seškova iz Vivodine ob Kolpi pravi, da se pri njih toplja jesen večkrat tako poigra z drevjem. (Foto: M. Moškon)

KLOPOTEC

KORETIO

Poglejmo resnici v oči!

Članek »Kaj pa notranje rezerve v kmetijstvu«, objavljen v Dolenjskem listu 23. 9. 1965, me je spodbudil, da napišem odgovor nanj.

Gospodarska reforma je res sprožila val razprav in mnenj o našem gospodarstvu, o notranjih rezervah, delovni storilnosti, proizvodnji in podobno. V razpravah smo vsi navdušeni za reformo, za stabilizacijo gospodarstva in učvrstitve cen, v praksi pa še zelo radi delamo po starem in pripisujemo dosedanje napake družbenemu sistemu in ne sami sebi. Res je, da je lažje kazati na napake kot pa delati in z delom več ustvarjati! Gospodarska reforma pa zahteva, da z zavestnim in sistematičnim delom na osnovi izkušenj in znanstvenih ugotovitev v e č ustvarimo, več proizvodimo in izboljšujemo življenjski standard delovnih ljudi.

Tu pa težko najdemo skupen jezik med zasebnim kmetom in kmetijsko organizacijo. Za vse napake radi s prstom pokažemo na kmetijske organizacije in jih posplošuje-

mo, češ: zasebni kmetje so tisti, ki želijo napredek kmetijska zadruga pa jih ovira in izkorišča pri odkupu in drugih dejavnostih.

Priznati moramo, da so kmetijske organizacije v svoji proizvodnji dosegle lepe uspehe. Rešitev zasebnega kmeta pa ni samo v strojih, ki naj bi jih kupil, a jih še danes ne more, tako kot na primer lahko uslužbenec kupi avtomobil. Zahteva, da bi vsako naše kmečko gospodarstvo imelo traktor z vsemi priključki, zaradi razdrobljenosti posestev ni izvedljiva, niti ne bi bila nikoli gospodarna. Stroji nadomeščajo fizično delo, samo strojno delo pa še ne povečuje proizvodnje, če nimamo dobre semenske službe, pravičnega, zadostnega in pravočasnega gnojenja zemljišč za posamezne kulture, pravočasne in zadostne zaščite, rodovniške in selekcijske službe pri živinoreji ter drugega. Tu so rezerve, ki pa bi šele čez čas pokazale pravo potrebo po kmetijskih strojih v zasebni lasti. Te osnove so pogoj za pove-

čanje proizvodnje, kar pa zasebni kmetovalci precej neradi priznavajo. Kmetijske organizacije bi lahko mnogo pomagale zasebnim kmetom, če bi z njimi delale in če bi si skupaj prizadevali za večjo proizvodnjo, večjo tržnost in večje dohodke. Strojnikovski našega AGROKOMBINATA LAHKO povedo, kakšen je odnos do teh stvari na terenu.

Cestokrat slišimo, da so strojne usluge kmetijskih organizacij predrage. Ko pa govorimo o vaškem kolobarjenju, ki naj bi izboljšalo in pocenilo strojno delo, pa nas noče nihče poslušati!

Tudi pripomba o graditvi gnojnih jam ni resnična. Bivše zadrugne zveze so v letih 1954 in 1955 ponujale zasebnim kmetom material in sredstva za zgraditev gnojnih jam, kmetje pa so se ponudb branili, čeprav so dobili načrte brezplačno, cement pa po polovični ceni, le delo in prevoze naj bi prispeval kmet sam.

Prav tako je z združnimi domovi. Kjer so bile napredne sile močnejše, stojijo danes lepi združni domovi, prava kulturna in gospodarska žarišča kraja, ne pa prostori za kotle, kot se je takrat strašilo in odvrčalo ljudi. Kjer pa so bile protisocialistične sile močnejše, najdemo danes le še razvaline temeljev, ljudje pa tarnajo, da ni prostorov za sestanke in drugo kulturno in gospodarsko življenje.

V razpravah smo vsi radi junaki, v praksi pa iščemo napake druge in ne pri nas samih! Prav gospodarska reforma nam daje možnosti, da to popravimo.

STANE NUNČIĆ
direktor AGROKOMBINATA
TA Krško

Te besede zadnje čase pogosto slišimo tudi na Zavodu za zaposlovanje delavcev v Crnomlju. Veliko ljudi pride na zavod ter zahteva potrdilo, s katerim lahko na pristojnem občinskem uradu vložijo prošnjo za izdajo potnega lista. Skoro vsi, ki si žele v tujino, pa niso poučeni o pravnem postopku. Mnogokrat so začudeni, ko jim povemo, da morajo imeti najprej pogodbo s tujim delodajalcem, potrjeno od tujega urada za delo in našega konzularnega predstavništva. Razen tega morajo

Zavod za zaposlovanje delavcev v Crnomlju in izpostava v Metliki sta doslej prejela 82 prošelj. Prosilci so večinoma moški, žensk je le 16. Od useh, ki si žele na tuje, je 17 kvalificiranih v raznih strokah, vsi drugi pa so kmetje in nekvalificirani delavci. Največ jih želi na delo v Zahodno Nemčijo, nekaj prošelj pa je tudi za sosednjo Avstrijo.

Prosilci za zaposlitev v tuji državi poznajo tujino dostikrat le z ene strani. Mišljijo le na dober zaslužek, na lep avtomobil

„Šel bom na delo v tujino“

imeti že zdravniško potrdilo, potrdilo uprave za dohodke in še druge papirje.

Prosilci, ki so trenutno še zaposleni, morajo predložiti še potrdilo delovne organizacije, da se ta strinja s tem, da delavcu odpove delo zaradi zaposlitve na tujem.

Postopek za izdajo napoliti za odhod na delo v drugo državo je uzakonjen in predpisan v Uradnem listu SFRJ. Zavod za zaposlovanje delavcev le sprejema in ureja potrebne dokumentacije, medtem ko prošnje rešuje posebna komisija pri zavodu, v kateri so predstavniki družbeno političnih organizacij.

bil in druge ugodnosti; navadno mislijo, da bodo prišli do vsega tega na lahek način. Ob tem pozabljajo ali pa ne vedo, da bodo morali drugod presneto trdo delati in si zagotoviti pas, če bodo hoteli kaj pripraviti.

Ko smo v prošnjah pregledovali vzroke za odhod v tujino, smo ugotovili, da navajajo skoro vsi željo za boljšim služkom, le nekateri kvalificirani strokovnjaki si želijo drugam zaradi izpopolnitve znanja v stroki. Doslej je komisija zavrnila 5 prošelj, medtem ko nove še vedno prihajajo.

DANICA TODOROVSKI

Za varno in zdravo delo

Na področju Zasavja že dve leti uspešno deluje šola za varnost pri delu. Namenjena je predvsem neposrednim vodilnim kadrom.

Delavska univerza Zalec letos že tretjič organizira šolo za zdravstveno in tehnično varstvo pri delu, ki je namenjena predvsem vodilnim kadrom v proizvodnji. V dveh letih obstoja te šole je uspešno končalo pouk 45 slušateljev, od tega skoraj polovica iz Tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj«. Kaj je privedlo podjetja do spoznanja, kako nujno je varno delo? Ogromni stroški in velika izguba delovnih dni zaradi poškodb pri delu in zunaj dela so narekovali, da je treba proizvajalce nujno usposobiti in jih seznaniti z medicino in higieno dela, osnov-

nimi načeli varnosti pri delu, organizacijo dela ter s prometno varnostjo.

Solanje, ki ima sedaj že praktično in teoretično potrdilo, bo svoj program še bolj razširilo. Takšno izobraževanje zahtevajo od delovnih kolektivov in še posebej od neposrednih vodilnih oseb, naša nova in zelo zahtevna delovna zakonodaja, naša praksa in naše vsakdanje delo. Dejstvo, da je bilo v letu 1964 čez 9000 poškodb pri delu in 10.000 poškodb zunaj dela in dejstvo, da je bilo zaradi tega na področju bivšega celjskega okraja zato izgubljenih nad 1.300.000 delovnih dni, je prepričljiv dokaz, da morajo podjetja vložiti vse napore za zmanjšanje teh težkih posledic. Zdravo in varno delo je in bo čini-

telj v gospodarski stvarnosti in ga bo moral slej ko prej vsak upoštevati.

Tretja generacija je prav sedaj pričela s šolo. Predavatelj DU Zalec skušajo na najbolj praktičen in preprost način prikazati namen varnosti, osebno odgovornost pri delu, zaščitna sredstva itd. V tretji letnik so poslala vsa večja podjetja Posavja svoje slušatelje.

PAVK

Pereč problem: šolski prostori

Kakor v mnogih krajih, tako tudi v brežiški občini predstavljajo velik problem šolski prostori v osemletki in gimnaziju, kjer so novi prostori celo eden glavnih pogojev za verifikacijo. Če bi občina hotela zadostiti potrebam, bi morala potrošiti v te namene več kot milijardo dinarjev.

Tako predstavljajo razprave na sejah občinske skupščine in na plenumu Občinskega odbora SZDL pravzaprav šele začetek reševanja teh težav. Za šolo na Veliki Dolini in za gradnjo gimnazije so bila sredstva že zagotovljena, deloma s posojili, s sredstvi občine in sklada za šolstvo II. stopnje, vendar je prišlo do občutnih podražitev v gradbeništvu in zdaj je denarja spet premalo. Kljub vsemu upajo, da bodo najnujnejše le pričeli graditi, ker si občina močno prizadeva priskrbeti dodatna sredstva oziroma posojila.

D. V.

†
Razveselite znance
in svojce v tujini
z DOLENJSKIM LISTOM!

PISMA UREDNIŠTVU

Direktorja sta se zmenila

Tovariš urednik!
11. septembra sem dal odpuščeno na delovno mesto analitičnega dela v trebanjski KEMO-OPREMI, ker se nisem mogel spriznati z notranjimi osebimi dohodki. Ko sem se zanimal, kje bi kot tehnik lahko dobil novo službo, sem zvedel, da potrebujejo več tehnikov v tovarni šivalnih strojev na Mirni. Na osebno prigovarjanje sem res napisal prošnjo in jo predložil komisiji za sprejem in odpust delavcev v TSS. Bil sem prepričan, da bom dobil ugoden odgovor. Odgovor je res prišel, vendar na moje veliko presenečenje ni bil tak, kot sem ga pričakoval. Vodja splošnega sektorja v mirenem podjetju me je pismeno obvestil, češ da je njihova komisija mojo prošnjo obravnavala, da pa TSS nima delovnega mesta, na katerem bi lahko jaz delal kot strojni tehnik. Kasneje sem od tehničnega vodje v mirenem tovarni zvedel, da sta o moji prošnji odločala že prej direktor KEMO-OPREME in direktor TSS.

Tega postopka pa ne razumem. Vedno bolj se mi zdi, da je zadeva tekla mimo organov samoupravljanja, ki imajo med drugim tudi pristojnost odločati o tem, kdo lahko pride in kdo odide iz podjetja. Čudno je tudi to, da sem bil odklonjen v tovarni, kjer skoraj ne mine sestanek, da bi na njem ne obravnavali kadrovske problematike.

DRAGO REBERNIK
str. tehnik
Trebnoje

Kaj je z našim vodovodom?

Tovariš urednik!
Ko se je leta 1958 pričela gradnja avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb, so zgradili tudi vodovodno omrežje za Otočec in Gor. Kronovo. Imeli smo pomisleke proti zajetju v vasi Dobovo, ker smo pričakovali, da bo imel izvirnik, ki potem teče skozi našo vasi, premalo vode. Naša bojazan se je uresničila, saj smo v vročih poletnih in suhih zimskih mesecih brez vode. Vsa voda se namreč izčrpa v rezervoar na Kiju, tako da le občasno in v manjših količinah še priteče

po potoku v našo vasi. Vodo moramo prinašati iz Krke, ta pa za pitje ni primerna.

O vodovodu smo govorili na številnih zborih volivcev in naši voljeni predstavniki so nam vsakokrat obljubili gradnjo, češ da so sredstva zanj že zagotovljena v občinskem proračunu. Pripravljani smo bili sami opraviti vsa fizična dela, ki bi bila vredna približno 600.000 dinarjev, potrebna nam je bila le pomoč v materialu in polaganje čevi. Zelo smo bili veseli odgovora na našo prošnjo, ko nam je novomeški »Vodovod« 1. aprila 1965 sporočil, da bi z delom lahko pričeli takoj, če prispevamo 200.000 dinarjev. Ta denar nam je bil zagotovljen na seji krajevne skupnosti Otočec iz sredstev KS in mišljili smo, da je problem s tem že rešen. Direktor »Vodovoda« tovariš Matko nam je obljubil, da bodo prišli trasirati, vendar smo čakali zaman. Na zboru volivcev 9. oktobra pa smo izvedeli, da se gradnja sploh ne bo pričela. Ne moremo razumeti, da so naši voljeni predstavniki in direktor »Vodovoda« kar tako pozabili na dano obljubo!

FRANC KIRN,
Otočec pri Krki

POJASNILNO »VODOVOD«:
Do izgradnje javnega cevovoda do naselja Gor. Kronovo ni prišlo najprej zaradi pomanjkanja materiala (cevi), kasneje pa smo morali naš program izgradnje vodovodnega omrežja zaradi ukrepov gospodarske reforme zmanjšati. O tem, katere gradnje bo zaradi podražitve (okrog 25%) treba opustiti, je dne 28. avgusta razpravljal ves delovni kolektiv. Po temeljitnem pretresu položaja je kolektiv sklenil, da je nujno dokončati že začeta dela v Padersiščevi ulici v Novem mestu, v Smihelu pri Novem mestu in ojačiti cevovod po Smihelski cesti do nove bolnišnice. Delovni kolektiv je razpravljal tudi o dani obljubi KS Otočec. Pri tem je zavzel stališče: ker bi s približno 400 m cevovoda rešili problem preskrbe z vodo le za 5 oziroma 6 gospodarstev, se ta investicija najlaže črta iz našega programa. Menimo, da je v trenutnem položaju, s stališča splošne družbene koristi, naš sklep edino pravilen.

Za kolektiv »Vodovoda«
Novo mesto —
MILOŠ MATKO,
direktor

OB KONCU LETOŠNJEGA TEDNA OTROKA

Kdo več ve, kdo bolje zna?

Skoraj pol leta po občnem zboru novomeške občinske zveze prijateljev mladine se je te dni prvič sestal plenum te organizacije. 11. družtev v naši občini ne kaže posebne delovne vneme, običajno delajo le predsedniki, poklicni vzgojitelji in nekateri entuziasti. Nekatera društva že po več let niso imela nobenega sestanka niti občnega zbora.

Ko stopamo ob letošnjem dnevu republike v novo obdobje jugoslovanskih pionirskih iger s temo »Kdo več ve, kdo bolje zna?«, je tudi novomeški plenum sklenil pokličiti delo svojih društev. Društva in komisije naj čim-

prej naredijo dvoletne načrte, v svoje delo pa naj vključijo čim več resničnih prijateljev mladine, ki ne gledajo na vzgojo otrok samo skozi dinar in osebne koristi.

Društva prijateljev mladine so v sodelovanju z Rdečim križem obnovila številne šolske mlečne kuhinje, v katerih je zdaj že nad 80 odst. šolske mladine. Potrebna bi bila še tesnejša povezava DPM s podjetji, saj bi tako sodelovanje lahko mnogo pripomoglo k boljši skrbi za otroke. Samo majhen primer: v Novem mestu smo uredili varstveni dom s kapaciteto 120 otrok. Lani jih je prihajalo v dom še 60, le-

tos pa samo še 34! Zakaj? Zaradi višjih prispevkov, ki jih mnogi starši v sedanjih pogojih niso zmožni plačati. Tu bi lahko z denarjem pomagala otrokom svojih uslužbencev in delavcev prav podjetja. V Žužemberku, kjer so podjetja bolj pripravljena sodelovati, pa spet ni mogoče dobiti primerne prostora.

Tako je občinski plenum DPM ob koncu letošnjega tedna otroka pokazal mnogo dobre volje za skrb otrok; želimo samo, da ne bi vsi ti sklepi in priporočila ostali na papirju, ampak zares pomagali otrokom, staršem in šolam!

M. TRATAR

Prisiljena ali zavestna disciplina?

Govorice o »strahovladi« v novomeški Mesariji so nas spodbudile k temu sestavku. Ze v uvodu je treba reči, da razgovori s posameznimi člani kolektiva niso uspeli. Tudi predsednik DS ni vedel povedati veliko. V zadnjem letu in pol je bilo v kazenskem postopku zaradi gospodarskih prestopkov kaznovanih 5 mesarjev (prisvajanje družbene imovine). Iz 69 članskega kolektiva je odšlo lani 12 ljudi; letos, ko je povprečje zaposlenih 65 ljudi, pa je zapustila kolektiv še deveterica. Razen tega je DS na zadnji seji konec avgusta sklenil ukiniti 8 delovnih mest. Ze zgolj te ugotovitve silijo k razmišljanju.

Precej več se je dalo zvedeti v razgovoru z direktorjem Jožetom Zalokarjem. O samoupravljanju je povedal tole: UO sproti razpravlja o tekoči pro-

blematiki, vprašanja, ki niso v njegovi pristojnosti, pa predlaga v nadaljnjo obravnavo delavskemu svetu. Pobudnik zasedanj je največkrat uprava, le redkokdaj pa člani kolektiva. Gradivo za seje pripravlja računovodska služba, člani samoupravnih organov ga dobivajo dva dni pred sejo, v izjemnih primerih pa le en dan pred njo.

Konec avgusta je imel delavski svet sejo. Razpravljali so o ukinitvi osmih delovnih mest. Na ponovni seji so razpravljali o isti stvari, sprejeli enake sklepe in v zapisnik podpisali, čeprav so bile po prvi seji s podpisovanjem zapisnika težave. Direktor pravi, da je predsednik DS prišel pod vpliv prizadetih, ki so ga nagovorili, naj prvega zapisnika ne podpiše.

Kvalifikacijski sestav je v kolektivu sorazmerno dober, saj je med 62 zaposlenimi 10 VKF, 43 KF in 9 priuče-

nih delavcev. Lani in letos je odšlo iz Mesarije 21 ljudi.

Nizki osebni dohodki lahko povzročijo marsikaj

Po mišljenju tov. Zalokarja so bili glavni vzrok za odhajanje ljudi iz Mesarije nizki osebni dohodki. Koliko ljudi so sprejeli lani v zameno za odliče se ne spomni več; namesto deveterice, ki je odšla letos, pa so sprejeli samo enega v priučitev. Z novo sistematizacijo, ki jo pravkar uveljavljajo, zmanjšujejo število delovnih mest iz dosedanjih 63 na 54 ali za 9 delovnih mest. V klavnicah bo odslej 12 zaposlenih (všetki so tudi šoferji), v 13 prodajalnah pa bo odslej 23 ljudi ali 7 manj kot doslej. V upravi ostane 5 ljudi kot zdaj.

Življenje, posvečeno Lepoti

Mojster Vladimir Stoviček v svojem ateljeju v Leskovcu; pred njim plastika, ki nastaja pod rokami njegove hčerke, akadem. kiparke Vladke Stoviček

ŠOLSKI VARSTVENI ODDELEK: 90 PRAZNIH STOLOV...

300 otrok osnovne šole v Novem mestu je brez nadzorstva v času odsotnosti staršev, medtem pa šolska varstvena ustanova ni izkoriščena

Jesen prinaša staršem mnogo skrbi, kako nabaviti ozimnico in obleči otroke za zimo, zato verjetno ne posevčajo dovolj pozornosti varstvu otrok. Ali bodo lahko vodili in kontrolirali šolsko delo otrok sami? Mnogi pozabljajo, da pri osnovni šoli Katje Rupena že od februarja deluje oddelek za celodnevno bivanje v šoli, ki ima svoje prostore v lepi vili v Kettejevem dvorcu. Stiri lepo opremljene sončne sobe so namenjene delu, ki ga morajo učenci opraviti za šolo doma. Tu pišejo domače naloge in ponavljajo učno snov pod vodstvom učiteljice. V teh učilnicah se otroci ob slabem vremenu razvedrijo z branjem, igranjem družabnih iger itd. Po-

leg učilnic je klubska soba s televizorjem in radijskim sprejemnikom.

Oddelek za šolsko varstvo je odprt vsak dan, razen ob nedeljah, od 7. ure zjutraj do 17. ure popoldne. Gojenci prejema v varstveni ustanovi malico, na kosilo pa hodijo v dijaško kuhinjo ali domov, kakor pač staršem najbolj ustreza.

V lepo urejenih prostorih oddelka za celodnevno bivanje v šoli bi lahko našlo za večje 120 učencev, trenutno pa jih je le 31. Prav škoda! Ko je oddelek pričel delovati, je bilo prostorov manj kot sedaj, zanimanje pa precejšnje, tako da so morali nekaj otrok celo odkloniti. V letošnjem šolskem letu so zmogljivosti večje, ni pa takega zanimanja za vpis. Kaj je temu vzrok? Morda je izdatek 4000 din previsok za celodnevno varstvo otroka? Ali se bodo starši začeli zanimati za pomoč pri učenju šole tedaj, ko bodo otroci nosili domov slabe ocene? Najbrž bo po drugi ocenjevalni konferenci zanimanje za vpis v varstveni oddelek večji, a morda bo že prepozno.

V začetku šolskega leta je čas za sistematično privajanje otroka na šolsko delo in učenje. Potem, ko je otrok že pol leta brez uspeha obiskoval razred, je uspeh težko popraviti in tudi učiteljice v varstvenem oddelku ne morejo delati čudežev.

Lanska anketa, ki so jo izvedli na novomeški osnovni šoli, je pokazala, da je okoli 300 učencev brez nadzorstva

v času zaposlenosti staršev, zato si vodstvo osnovne šole močno prizadeva vsaj nekaj teh otrok vključiti v varstveni oddelek. Težko je zagovarjati tudi prazne prostore v lepi stavbi ob tako velikem pomanjkanju stanovanj, še teže pa o prostore obdržati morda tedaj, ko bo zanimanje za oddelek naraslo. Če bi se povečalo število varovancev, bi bili tudi režijski stroški ustanove nižji. Zaposleni starši naj torej resno premislijo, ali ne bi kazalo otroke poslati v varstveno ustanovo, dokler je še čas!

M. K.

Zmotila sva ga sredi dela v velikem, sončnem ateljeju, nekdanji graščinski stiskalnici v Leskovcu pri Krškem, kjer si je mojster Stoviček uredil življenje in delavnico. Vse naokrog veliki in mali kipi in kipci, mavec, bron, les, pa plakete, medalje in osnutki v glini in lesu. Sama lepota plemenitih linij in oblik; kako prijetno mora biti človeku, ki živi vsak dan sredi tega, od hrupa sveta umaknjene ustvarjanja! Mojster Stoviček naju sme hlja je gleda, kako nemirno begava z očmi s stene na steno, s podstavka na vrtljivo delovno mizico in spet v omare, v katerih se bleste bornaste in slonokoščene plakete in medalje. In ko se še nisva opravičila zaradi motenja, že stojimo pred steno, polno mavčnih odtisov portretov naših znanih mož, kulturnih in političnih delavcev.

— Tole je pa Grabenška mama, Marija Senica s Planin, ki je rešila Sergeja Kraigherja med vojno. Portretiral sem jo na željo tovariša Kraigherja; tri dni zatem je umrla. Akademski kipar Vladimir Stoviček se je razgovoril. Spomin mu pohiti v leto

V. Stoviček: Akademik Sovre

Zgrozi se, kdor jih pozna

O treh samorastnikih na Radovici smo obširneje poročali že pred letom dni z upanjem, da bodo pristojni organi otroke zaščitili. V resnici pa so 7-letni Ivan, 5-letna Barica in 3-letna Jožica še vedno lačni, goli in bos. Na oknih njihovega stanovanja ni šip, na postelji gnila slama — zima pa je pred durmi!

Vsi trije otroci so še vedno največ sami doma, ker mama in njen prijatelj ne utegneta zanje skrbeti. Pijača jima je ljuba! Vsej družini predstavlja 6.050 din, ki jih dobi Ivan od svojega pravega očeta za preživnino, edini redni vir dohodkov! A

še od tega dobe otroci ker ne skrbi za otroke, je sodnik za prekrške občinske skupščine Metlika obsodil Rudmana na dvoletno bivanje v posebnem zavodu. Vsi so si tedaj oddahnili, misleč, da bo nevarnež odstranjen. Materi bi priskrbeli sobo in službo v Metliki, otroke pa dali v vrtec. A Rudman je napisal pritožbo, v kateri piše:

«... Rudman Jože od ata Jožeta in matere Bare, oče pal v partizanih... na to odločbo se ne strinjam ker hočem da se zaslišijo druge bolj pametne priče. S tem mojo pritožbo zaključujem in ugodno rešitev se vam toplo zahvaljujem...»

Republiški sekretariat za notranje zadeve je leta 12. julija Rudmanovi pritožbi ugodil.

Nasilnež je ostal doma, otroci so mu še naprej izročeni na milost in nemilost. Začuda se tudi mati otrok, Stanka Kočvar, čez prijatelja ne pritožuje več. Nič več ne hodi milničnikom tožiti, da je pretepena, ker se boji... Rudmana se boje vsi!!! Tudi vaščani.

ZA KONEC TEJ ZAPOSTNI IN SRAMOTNI ZGODBI SAMO VPRASA-NJE: ALI RES NIMAMO NE SILE NE SREDSTVA, KI BI UKROTILA PIJANCA IN ZAŠČITILA OTROKE?

MILOŠ JAKOPEC

1941, ko so gestapovci stikali po ateljeju in opazili v glini modelarini skupino ljudi s culami.

— Kaj to pomeni? Popoldne pridemo. — In res so prišli; precej zgovornosti je bilo treba, da je kitar prepričal tuje, da modelira pač to, kar vidi okoli sebe. »Ča pa ne smem delati, pa naj gre v nič!« je dejal presenečenim Nemcem in vpričo njih razbil plošči, da sta se razleteli v košček. Gestapovci so zadovoljni odšli; niso seveda vedeli, da je mojster nekaj ur pred tem zakopal v zemljo sre-

V sredo, 20. oktobra, bodo ob 18. uri v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprli razstavo del Vladimirja Stovička. Umetnik bo razstavil 40 plaket, 20 medalj in 3 plastike. Vljudno vabljeni na otvoritev!

di ateljeja negativna odtisa obeh plošč, ki ju zdaj drži v rokah.

— Izseljenci. Glejte, vse to sem videl na lastne oči in hotel ohraniti... Koliko so mi med vojno pokradli!

Nenadoma se ujezi: — Sele danes sem dobil plošče za plakete, ki gredo na razstavo v Novo mesto. Na vse moraš čakati, vsaki ti samo obljubi! — A se v hipu umiri in ljubeznivo pokaže, kaj vse bo prihodnje dni v Dolenjski galeriji. Spet ga sprašujeva in spet hodimo od stene do stene; od delovnega podstavka, na katerem nastaja živ obraz pisatelja Juša

Kozaka v plastelinu, naju povabi v sobo svoje hiše, ki stoji blizu ateljeja.

Muzej v malem — vse stene so polne slik, olj in grafik, pa malih plastik in spominov, da bi človek gledal in gledal. Prinesejo nam domačega vina in pogovor spet steče.

— Sam se menda ne znam ceniti... Tako nam odgovori veliki kipar in medaljer Vladimir Stoviček, ko ga prosiva za odgovor, kaj mu po 35 letih trdega dela in življenja pomeni umetnost. — Vsak lahko vidi, če sem sposoben. Po vojni sem šele zaživel, prej ne. Prej ni bilo dela, bil sem odvisen od raznih bogatašev, če so kaj naročili. Zdaj je čisto drugače...

Skromen, kot je bil vse življenje, tudi zdaj ne želi, da bi pisali o delu, ki ga je opravil v Pragi in Parizu. Bile so prilike za velika dela, pa so jih dobili tuji, katerim je nadarjeni kipar pomagal. Da, tu so razstave na Dunaju, v Parizu, v Holandiji in še kje; tu so lepa priznanja francoske države kovnice in prijetni spomini na vztrajno delo, ki je odlikovalo mojstra vse življenje. Še zdaj dela po 8 in 10 ur na dan, če je treba, pa tudi več. Pripoveduje nama o francoskih zlatnikih in nasvetih, ki jih je dalj svojemu takratnemu delodajalcu v Parizu. Vmes se hudomušno posmeji in spet pravi:

— Tega ne pisati! Pred vojno je bil samo enkrat v Novem mestu, čeprav sta z akademikom Božidarjem Jakcem bila sošolca. Po vojni nas je pogosto obiskoval.

— Vzljubil sem Novo mesto in če bi ga spoznal prej, bi zdaj živel tam... — nama pove, ko sprašujeva po vtisih o dolenjski metropoli. Vesel je samostojne razstave, ki bo prihodnje dni odprta v Dolenjski galeriji — in tega

V. Stoviček: Arhitekt Plečnik

veselja ne skriva. In še naju povpraša po katalogu in vabilih, ki jih mora poslati tudi v Zagreb in še drugam.

Zivljenje, posvečeno Lepoti. Stiriinpetdeset let je poteklo, kar je talentirani fant pri prof. Repiču na obrtni šoli v Ljubljani privikal občutil čar gline, krede in grafita ter se poskusil z dletom približati skrivnosti lesa. Petintrideset let umetniškega ustvarjanja v tistem, svetu skritega življenju, ki ni nikoli sililo v ospredje. Petintrideset let trdega življenja, neoskrbnjene ljubezni do umetnosti in nenehnega izpovedovanja ljubezni do Lepote.

To je življenje mojstra Vladimirja Stovička, ki ga bomo prihodnje dni pozdravili na njegovi prvi razstavi v Novem mestu.

Tekst: T. GOŠNIK
Foto: M. MOSKON

Pet prestopnikov, ki so bili obsodeni pred sodiščem, vzbujajo pomisleke o materialnem poslovanju. Zmikavtom so prišli na sled prav z izboljšanjem poslovanja, saj opravljajo mesečne inventure in sproti primerjajo stanje po prodajalnah z odvedenim izkupičkom. Tudi za prestopke so bili glavni vzrok nizki osebni dohodki. Te so zdaj popravili. Direktor je povedal tako: »Dokler smo bili v kmetijskem kombinatu, je delila plače nekakšna komisija, osebni dohodki pa so bili takrat mižerni. Ko smo se pripojili h KZ Novo mesto, se stanje ni izboljšalo. To je bil glavni vzrok teženj po osamosvojitvi. Od 1.1.1965 poslujemo kot samostojno podjetje, osebne dohodke pa smo povečali za 40 odst.»

o reformi so povečali OD za 20 odst., še prej pa uskladjili razlike med enakimi delovnimi mesti, tako da so na vseh uveljavili najvišjo postavko. Delavcem se je OD po reformi povečal za najmanj 9.000 na mesec, uslužbenecem pa največ (konkretno direktorju) za 7.000 din. Povpreček OD za 1964. je bil 45.166 din, sedaj pa je 59.800 din.

Samoupravljanje mora ustvariti kolektiv sam

Na neposredno vprašanje, kaj meni h govoricam o »strahovladu« v Mesariji, je tov. Zalokar odvrnil: »Brez močne roke« do zdaj res ni šlo, zdaj pa so ostali v kolektivu dobri ljudje, s katerimi se bo dalo delati. Bolj bomo lahko razvili samoupravljanje in se o vsem kar ljudi zanima več pogovarjali.»

Odgovori in pojasnila so sicer izčrpni, nekoliko vprašanj pa se kljub temu vsiljuje. Od kod tolikšen strah pred besedo in zakaj člani kolektiva odklanjajo posamičen razgovor? Kvalifikacijski sestav je zelo dober, pobud za samoupravljanje pa kljub temu ni. Disciplinarnost je v vsaki proizvodnji brez dvoma eden izmed osnovnih pogojev dela, toda prisiljena disciplina ne more nikdar nadomestiti zavestne. Najbrž je prav v prisiljeni disciplini v Mesariji vzrok za tolikšno nezainteresiranost kolektiva za samoupravljanje.

Podatki o odpustih in o novi siste-

matizaciji niso najbolj prepričljivi in v tem grmu najbrž tiči zajec »strahovlade«. Mesariji sicer ne gre odrekati skrbi za boljše organizacijo dela, toda: v začetku leta 1965 je štel kolektiv 65 zaposlenih. Letos je odšlo 9 ljudi, po direktorjevi izjavi pa so sprejeli v delovno razmerje samo enega. Zda uvažujemo novo sistemacijo, s katero zmanjšujejo število delovnih mest za 9. Na zadnji seji DS so razpravljali o uknitvi 8 delovnih mest. Letos so torej le morali sprejeti na delo več kot samo enega?

Pošteni člani kolektiva so preslišali zaradi prestopkov in zmikavtom marsikatero pikro. Zda so zmikavte izločili in kolektivu lahko zaželimo vse najboljše. Poudariti pa je treba: samoupravljanje je proces in zato ga ne more nihče prinesti v kolektiv na pladnju ter reči: »Izvolite! Vzemite!« Boljše samoupravljanje bo moral ustvariti v mesariji ves kolektiv, vsak posameznik pa bo moral dodati k temu svoj delež.

Knjižničarji med novomeškimi obletnicami

Na posvetovanju slovenskih knjižničarjev so bili prisotni: Boris Mikoš, poslanec v zveznem kulturnoprosvetnem zboru, Mara Slajpah, predstavnica republiškega sekretariata za kulturo, predstavniki občinske skupščine

Bogo Komelj, upravnik novomeške SK »Mirana Jarca, med poročilom na strokovnem posvetovanju slovenskih knjižničarjev

in družbeno političnega življenja ter mnogi javni delavci v novomeški občini.

Upravnik Studijske knjižnice Mirana Jarca Bogo Komelj je v svojem referatu uvodoma poudaril, da se strokovno posvetovanje in občni zbor knjižničarskega društva vključujeta v proslavljanje 600-letnice Novega mesta, s čimer je jubilej med slovenskimi mesti dano tudi javno priznanje za uspehe v knjižničarstvu. Kot lahko povzamemo po referatu upravnik Komelja, ima Novo mesto na knjižničarskem področju lepe uspehe in tradicijo, saj prav v letošnjem oktobru štejemo 100 let, kar je dobilo prvo javno knjižnico.

Bogo Komelj omenja v referatu, kako je Novo mesto prišlo do tako bogatega biblioteknega gradiva in kako je bilo organizirano, da je knjiga prišla do bralca. Zatrjuje, da je Novo mesto dajalo knjižničarstvu velik pomen, čeprav je šlo malo prebivalcev. Odtod tudi tolikšno število knjižnic, ohranjenih do danes: po ena študijska, ljudska in pionirska, po dve specialni in cerkveni, pet sindikalnih, sedem šolskih, devet učiteljskih in 108 strokovnih. Časi so različno priznavašali knjižničarstvu, kot navaja tovariš Komelj, pa je bilo še najhuje med zadnjo vojno, ko si je sovražni osvajalec na vse kriplje prizadeval preprečiti javen pristop h knjigi in tako onemogočiti gojiti in krepiti slovensko miselnost in kulturo.

Dr. Branko Berčič je posvetil misli v svojem referatu

tu rasti knjižničarstva na Slovenskem v dvajsetih letih po osvoboditvi. Omenil je, da je zakon šele pred štirimi leti dodelil knjižničarski dejavnosti isto mesto v družbi, ki mu po pravici gre. Ko je ugotavljal, da imamo v Sloveniji že 1975 knjižnic s 5.909.000 zvezki in 1251 knjižničarjev, kar je vsekakor razveseljivo, je opozoril na dejstvo, da imajo knjižnice čedalje manj obiskovalcev, kar pa ne sme mimo, ne da bi nas zaskrbelo.

Društvo si po svoje prizadeva popraviti sedanje, deloma zaskrbljujoče stanje v knjižničarstvu. Zaskrbljuje je zlasti, ker je govora o zmanjšani podpori iz sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Prav ta sklad je v preteklem obdobju rešil že marsikatero knjižnico, da je uresničila načrte in se uredila tako, kot se kulturni ustanovi spodobi. Prav tako skrbi društvo, da je kader v knjižničarski dejavnosti čim bolj usposobljen, hkrati pa

podpira najnoveše izkušnje v poslovanju knjižnic. S tem namenom sta bila tudi na posvetovanju prebrana referat o abecednem imenskem katalogu in referat o decimalni klasifikaciji. Razprava po obeh je bila pestra.

Na občnem zboru, ki je bil 9. oktobra, so knjižničarji po krajših poročilih o poslovanju in delu društva izvolili novo društveno vodstvo, ki mu bo v naslednji mandatni dobi še nadalje predsedoval Janez Logar.

Tebi poklon, Kostanjevica!

Kostanjevica... v slavnostnem odtuju sobotnega večera. V rezkem jesenskem večeru je gorel festivalski ogenj. Pred gledališčem so se v gruči zbirali ljudje in za nestrpno radovednostjo in pričakovanjem je rahlo odsevalo na iskreno vzdušje, mrzličnost in živčnost za kulislami. Na obrazu marsikaterga gledalca je bilo z radostno skrbjo zapisano: »le kakšen bo naš ali le kakšna bo naša«. Nič čudnega, saj bo MIKLOVA ZALA predstava vsega mesta!

Ko se je slednjič dvignil zastor, je v nas — v scen-skem okviru Vlada Rijavca — zavel košček rožanske zemlje s svojimi nošami, običaji in plesi, ki jih je pripravil Marjan Kralj. Po dvorani je zaviral spontan aplavz. Porušena je bila včasih nepremostljiva pregrada na rampi. Občinstvo je zadahalo z utripom predstave.

Spremljalo je Zalo od prve sreče poročnega obreda preko skopskega suženjstva in vrnitve nazaj v rodni Rož. Priznanje za posamezne slike je bilo vedno ognjevitejše, igralci pa so bili vedno bolj sproščeni.

Če je bilo navdušenje predstave neponovljivo in njena tehnična plat neoporečna, je treba spregovoriti še o igralcih.

Nepisani junak kostanjevške Zale je prav gotovo režiser Lado Smrekar, ki je z večjo, potrpežljivo vdan in močno roko vodil ansambel, ki je štel več kot šestdeset nastopajočih. In čeprav je bilo med igralcem in govornim podajanjem nastopajočih nekaj očitnih spodrsrljajev, so zbledeli spriči velike enovitosti in poštene predanosti predstavi. In zalo naj ob tej priliki pripnemo nageljnov in rožmarina prikupni in mikavni Zali — Veri Koljaničevi igralki z izredno lepim glasom; strastni in prepričljivi Almiri, (s precejšnjo odrsko kulturo jo je upodobila Marija Sketa), čustveno razgibanemu a v mešah zadržanemu, Davorinu-Ladka Kukca; mlademu in staremu Serajniku — Stanka Jordana in Ivana Mlakarja, ki sta v svoji igri našla pravi odblesek starega kmetstva; pohlepnu mati zanimivo povestico svojemu otroku, Jože Čuha je knjigo prikupno ilustriral. »Nino na Cejlonu« je izdala te dni Mladinska knjiga.

jo je upodobila Rozika Jančkovič.

P. S.: Ob tej priložnosti sta Dolenjski kulturni festival in Prosvetno društvo »Lojze Kosčaka« kot uvodni akord predstavi izdala tudi Gledališki list z zanimivostmi o Miklovi Zali in pregledom sporedov vseh dosedanjih pririditev Dolenjskega kulturnega festivala.

Pestro branje in likovno izbrana oprema bosta prijeten dokaz več o tej zagnani domačijski predstavi. — abv.

Nino na Cejlonu

Tako je naslovlila svoj »poptopis za otroka« Nađa Kraigher. Na nekaj več kot 130 straneh je osvetlila življenje, navade in naravo na Cejlonu tako živo, preprosto in domumljivo, da lahko dobi otrok zaokroženo predstavo o otoku v Indijskem oceanu, ne da bi si moral pomagati z domišljijo. To pa je bil tudi namen pisateljice. Znala je povedati preprosto, kakor mati zanimivo povestico svojemu otroku, Jože Čuha je knjigo prikupno ilustriral. »Nino na Cejlonu« je izdala te dni Mladinska knjiga.

Kostanjevičani in okoličani so v soboto zvečer v nabito polni dvorani prosvetnega doma znova in znova pozdravljali svojo gledališko družino, ki jim je dala MIKLOVO ZALO — ljudsko igro v najbolj zlahnem pomenu besede (Foto: Dolenjski list)

Jubilej Josipa Vidmarja

Danes se napolnjuje sedemdeseto leto življenja predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti in enemu najvidnejših predstavnikov kulturne tvornosti na Slovenskem, Josipu Vidmarju.

Rojen je bil 14. oktobra 1895 v Ljubljani. Tu je končal pet razredov osnovne šole, klasično gimnazijo in leta 1914 opravil zrelostni izpit. Tik pred prvo svetovno vojno se je vpisal na visoko tehniško šolo v Pragi. Ko je bil v prvem semestru, so ga mobilizirali. Vojni vrtnec ga je potegnil v rusko ujetništvo, kjer je bil do novembra 1918. Ko se je vrnil, je opustil namero, da bi nadaljeval študij tehničnih ved. Vpisal se je na filozofijo in končal študij leta 1929 z diplomskim izpitom na ljubljanski univerzi.

Vidmarja je zgodaj začela zanimati literatura in se je že v študentovskih letih ukvarjal z literarno zgodovino, literarno kritiko in eseistikom, razen tega pa je začel prevajati. Svoja dognanja s teh področij je redno objavjal in postal sodelavec v vseh vidnih slovenskih revijah. Na njegovo pobudo je bila ustanovljena publikacija »Trije labodii«, ustanovil pa je tudi in skoraj sam pisal »Kritiko«, ki je izhajala od 1925 do 1927. Leta 1932 je izšla njegova knjiga »Kulturni problemi slovenstva«, s katero je povzročil »krizo« pri »Ljubljanskem zvonu«, in bil med ustanovitelje nove revije »Sodobnost«. V ta čas spada tudi začetek njegovega posega v ljubljansko Narodno gledališče, kjer je bil dramaturg do leta 1941. Tedaj ga še najdemo med ustanovitelji Osvobodilne fronte in v njenem izvršnem odboru. Junija 1942 je odšel v partizane, naslednje leto pa so ga izvolili za predsednika IO OF.

Po vojni je bil Vidmar več let predsednik Doma narodov v zvezni ljudski skupščini, predsednik prezidija LS LRS ter republiški in zvezni poslanec. Hkrati je opravljal službo rednega profesorja za teorijo drame na ljubljanski Akademiji za igralsko umetnost. Več let je bil na predsedniških mestih v Nacionalnem komiteju za mir, Zvezi jugoslovanskih književnikov in član umetniške komisije letnih dubrovniških iger.

Predsednik SAZU je Vidmar že od leta 1952, razen tega pa je dopisni član JAZU, SAZU ter Romunske akademije znanosti in umetnosti v Bukarešti.

Za svoje delo je bil Josip Vidmar odlikovan z najvišjimi jugoslovanskimi priznanji in večkrat nagrajen: za kritiko, prevajalstvo in življenjsko delo.

Jubilant se ni odločil perezesa. Z neverjetno mladostno vitalnostjo se giblje v mnogih krogih, kjer je govora o perečih vprašanjih. Najbolj jedki in kritični pa so nedvomno njegovi zapisi o kulturnem vprašanju, zlasti kritiki, do katere je Vidmar izbrusil odnos do kristalne čistosti.

Pomaranče iz Maroka

V knjigi, ki je izšla v zbirki Zepna knjiga Zenit pri Mladinski knjigi v prevodu Aleksandra Skaze in Uče Zlobec, nas že znani pisatelj Vasilij Aksjonov popelje v življenjski svet mladih na severu sovjetskega Daljnega vzhoda, kjer nastajajo nove naselbine s prebivalstvom novega tipa. Pomaranče iz Maroka so simbol tiste sproščenosti, o kateri sanjarijo na severu z njegovim mrzom in sivo vsakdanjostjo. Več sonca, več toplote — to je klic novega življenja, ki je upodobljeno v knjigi.

Pomoč šolstvu - najučinkovitejša investicija

Prejšnji teden smo poročali o poteku 7. seje novomeške občinske skupščine, ki je bila namenjena predvsem perečim vprašanjem v šolstvu. Medobčinski zavod za prosvetno in pedagoško službo je za sejo pripravil daljše, zelo pregledno in tehtno poročilo, uvodne misli k temu gradivu pa je prebrala dosedanja direktorica zavoda prof. Ema Muser. Zaradi izrednega pomena vprašanj, ki jih na tem področju prav zdaj rešujejo v vseh naših občinah, objavljamo uvodne misli prof. Muserjeve v celoti. Dejala je:

Tovarišice in tovariši odborniki!

Dovolite, da svoja izvajanja o vzgoji in izobraževanju začnem z besedami tov. Vide Tomšičeve na plenumu Glavnega odbora SZDL 26. oktobra 1964, ki je razpravljalo o šolstvu in komunizaciji.

»Gre torej za to, da ne le tehnokratsko priznamo druž-

bene službe kot njen sestavni del splošnega napredka, ampak da njihovo rast, razvoj povežemo z aktivno vlogo človeka samega, in sicer tako z neposrednim proizvajalcem v gospodarstvu kot posebej z vlogo samega delavca v družbenih službah in končno z vlogo obeh in vseh ljudi, ki te službe v podjet-

ju, občini in republikli uporahtljajo.

Pri tem velja tako opozoriti še na nepravilno gledanje, ki nas pri urejanju materialne osnove in samoupravljanja v teh službah stalno ovira. Ko namreč ugotavljamo razliko med produktivno in »neproduktivno« sfero se nam priitka pojmovanje, kot da gre za resnično »neproduktivno« dejavnost, ki da naj živi od subjektivne dobre ali slabe volje tistih, ki so edino produktivni. Zemeščanski ekonomisti so ugotovili izreden pomen posebnih dejavnosti — posebno znanosti in šolstva — za produkcijo samo, ker vse bolj postaja pogoj za nadaljnjo rast gospodarstva.

Toda v socialistični družbi ugotavljamo še druge strani problema. Izhajajoč od človeka, njegove vsestranske razvite osebnosti, od človeka — proizvajalca in nosilca vsega napredka in strmeč k novim družbenim odnosom: družbene službe potemtakem ne pomenijo le skrbi za boljše fizično in psihično kondicijo proizvajalca; ne pomenijo samo tudi resničnega priznanja novega položaja enakopravnih svobodnih delavcev; ne pomenijo le priznanja dejstva, da naj družba omogoča ekonomsko aktivnost in vsestransko uveljavljanje ženske v družbi, ne da bi bila pri tem prizadeta skrb za vzgojo in nego otrok; ampak gre pri tem

predvsem za vrednotenje samega dela ljudi v družbenih službah kot tistih, ki tako rekoč soustvarjajo produkt za trg, ker je njihovo delo sestavni del celotnega družbenega dela. V pogojih družbene lastnine proizvajalnih sredstev in sredstev dela je namreč proces družbenega dela načelno enoten proces — od neposrednega produktivnega dela do znanstvenega in kulturnega ustvarjanja.

Tako je bilo poudarjeno na tem plenumu. Sodim, da bi bilo prav, da si te misli osvojimo in da ostanejo trajno prisotne v naši zavesti, ker le tako pojmovana vloga in mesto vzgoje in izobraževanja v naši socialistični družbi moreta biti izhodišče za široko in globino prizadevanj vseh družbenih činiteljev za razvoj in napredek vzgoje in izobraževanja. Ko v vseh delovnih orga-

nizacijah, v krajevnih, občinskih in republiških forumih, v vseh družbenih organizacijah razpravljamo o načinih in poteh aktivnega vključevanja v gospodarsko reformo, potem moremo in moramo v tem sklopu šolstvo obravnavati z vidika smotrov gospodarske reforme, doseganja večje produktivnosti in racionalnejše organizacije dela, ki pa sta vse bolj odvisna od kvalifikacijske strukture in nivoja splošne kulturne in tehnične izobrazbe strokovnih kadrov in slehernega proizvajalca v delovnih organizacijah. Ameriški ekonomist Edvard Denison je na osnovi proučevanj ameriških izkušenj v zadnjih petdesetih letih prišel do sklepa, da se je produktivnost individualnega dela v 50 letih povečala za 46,3 odstotka in to zahvaljujoč vzgoji in izobraževanju. (Nadaljevanje prihodnjic)

»Kakor želite: v tečaj ali iz službe!«

Velika izobraževalna akcija v črnomaljski lesni industriji ZORA — 170 nekvalificiranih delavk in delavcev mora v tečaj ali pa bodo ob službo.

V vseh Zorinih obratih so imeli pred nedavnim sestanke, na katerih so obravnavali določila novega zakona, po katerem podjetja pri strojih ne smejo zaposlovati nekvalificirane delovne sile. V ZORI pa imajo 170 nekvalificiranih ljudi, med temi so 4 nepismeni in več polpismeni.

Ni druge rešitve, so dejali, vsi nekvalificirani morajo v tečaj, da si pridobijo vsaj polkvalifikacijo! Z domačo delavsko univerzo so skupno pripravili učni program in 8. oktobra se je pouk že začel.

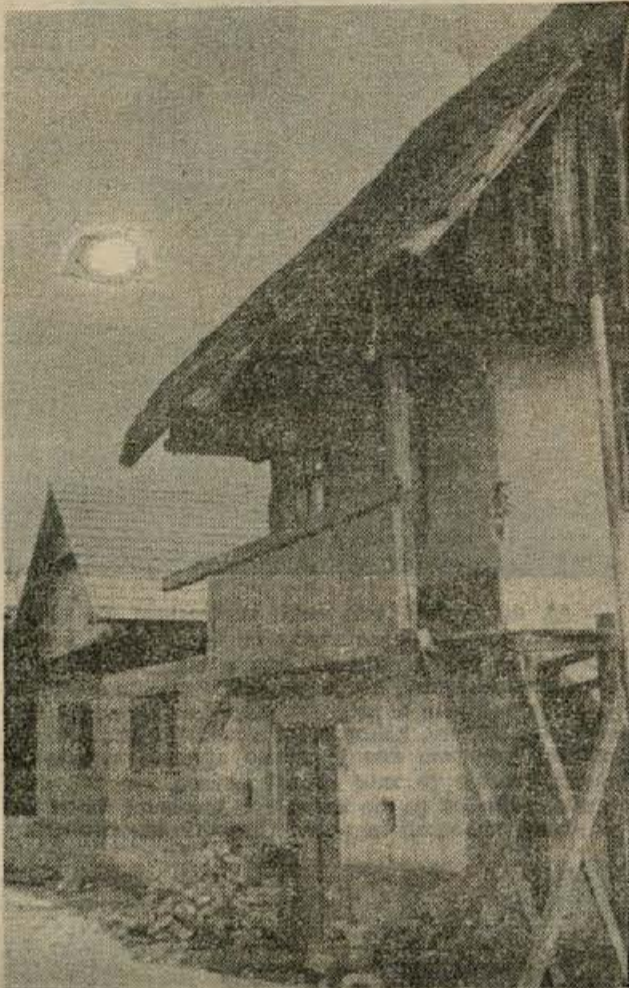
Med delavci sprva ni bilo posebnega razumevanja za izobraževanje. Vsak je dobil v podpis prijavo za tečaj, vendar so zbrali le 4/5 podpisov. Stari delavci, zaposleni v podjetju že 10, 15 ali tudi 25 let, so se šolanju protivili, češ da jim je dolgoletna praksa dala več kot bi jim katerokoli spričevalo. Pri praktičnem pouku jim predavatelj najbrž res ne bi dosti novega povedal, pač pa jim manjka teoretičnega znanja. Da bi bil volk sit in koza cela, so se odločili za srednjo pot: tudi dolgoletni delavci bodo šli na tečaj, samo da bo zanje prirejen v skrajšani obliki.

Med tečajniki je tudi precej žena in mater. Prav nič jim ni bilo všeč, ko so izvedele, da bodo morale v popoldanskem času hoditi v šolo, namesto da bi šle domov k otrokom. Konec koncev pa so se le odločile za šolanje.

Tečaj obsega 160 učnih ur, odvija pa se v prostori družbene prehrane podjetja B E G R A D. Strokovne predmete poučujejo domači predavatelji, strokovnjaki iz Zore, medtem ko uče preostale

predmete sodelavci delavske univerze. Pouk je organiziran za obe delovni izmeni, in sicer vsak drugi teden v popoldanskem času.

Kdor pa se za izobraževanje ni odločil, bo sam kriv, če bo moral prej ali slej iz tovarne. Delovna inšpekcija bo opravljala kontrolo! Podjetje bo zaradi tega prisiljeno ob prvem zmanjšanju delovne sile odpustiti predvsem nekvalificirane ljudi, ne glede na njihove razmere doma.

Vedno bolj izginjajo v okolici Črnomlja s slamo krite hiše z značilnimi majhnimi okenci. Staro se umika novemu. Večje stanovanjske hiše z balkoni, več sobami in garažo niso več nobena redkost na vasi. Posnetek kaže hišo ob cesti v vasi Vranoviči, ki jo lastnik podira, ob njej pa gradi sodobno stanovanjsko poslopje. (Foto: Ria Bačar)

Res ni možnosti za višje dohodke?

Uprava Občinske skupščine Črnomelj je v dveh mesecih že zmanjšala število uslužbencev za 5, medtem ko gresta še 2 uslužbenca v kratkem v pokoj. Novih delovnih mest ne bodo razpisovali, saj komisija za oceno delovnih mest meni, da bi morali v duhu načel gospodarske reforme še zmanjšati uslužbeniški aparat za nadaljnjih 13 ali 15 uslužbencev.

Ko bosta svet kolektiva in celoten kolektiv občinskih uslužbencev o tem povedala svoje mnenje, bodo dokončno sklenili, koliko delovnih mest bodo ukiniteli ali združili.

Ob podražitvi življenjskih stroškov so v večini delovnih organizacij že valorizirali osebne dohodke, uslužbenec uprave Občinske skupščine Črnomelj pa doslej

še niso dobili niti dinarja na ta račun. Pravijo, da tudi ni upanja, da bi lahko še v letošnjem letu osebne dohodke povišali. Verjetno pa pri tem mnenju ne bo mogoče dolgo vztrajati, ker je

ugotovljeno, da imajo uslužbenec črnomaljske občinske uprave že tako tudi za 30 ali 40 odst. nižje dohodke kot njihovi kolegi na enakih delovnih mestih v sosednjih občinah.

Na javni tribuni v Loki

Okoli 50 občanov je pred kratkim prisostvovalo javni tribuni v Loki, kjer so obravnavali zazidalni načrt, gradnjo nove šole in stanovanjskega naselja. Vsa pojasnila v zvezi s tem sta posredovala Franc Magister in Peter Ambrožič, predstavnik občinske skupščine, ter zastopniki gradbenega podjetja.

Predlogu za nov zazidalni načrt občani niso nasprotovali, pač pa niso bili zadovoljni s predvideno novo cesto od mostu do naselja. Rekli so, da bi bil dostop neroden in da se jim zdi škoda denarja, ker po cesti ljudje ne bi hodili, pač pa počez, po bližnjici. — Prav čudili so se, da nameravajo novo cesto izpeljati okoli nekega zasebnega dvorišča, namesto

povprek. Menili so, da se ob interesih skupnosti ne bi smeli ozirati na posameznike. Prebivalci Loke so želeli, naj bi načrt za gradnjo ceste popravili, medtem ko jim je bil preostali del zazidalnega načrta všeč. Zmenili so se, da bo gradbeni odbor čimprej vnovič proučil vse možnosti, ki zadevajo gradnjo ceste, nakar bo o dokončnem predlogu sklepala občinska skupščina.

Dobra letina

Sadno drevje je letos obrodilo v Starem trgu in okolici tako kot že zlepa ne. Pridelek je obilen, toda zaradi slabega vremena v času zorenja ni sadja boljših, namiznih vrst. Poslovna enota KZ Črnomelj, ki deluje v Starem trgu, je odkupila doslej okoli 60 ton jesenskega sadja. Kmetje sadje še vedno dovažajo, jabolka po 40 din kilogram. Sadjarjem je z dobro organiziranim odkupom prihranjeno precej dela, saj bi morali sicer sadje predelati v žganje ali sadjevec, za oboje pa prav gotovo ne bi skupili toliko, kot so za presno sadje. Prebivalci zategadelj želijo, da bi bil odkup tudi v bodoče tako dobro organiziran kot je bil letos.

Kristina MAJERLE

Bo dobil Semič pekarijo?

Pred kratkim je bil v Semiču direktor podjetja ŽITO iz Ljubljane ter se seznanil s problematično preskrbo s kruhom. Ker vozijo kruh zdaj vsak dan iz Črnomolja, lahko pozimi pričakujemo težave.

Predstavnik občine Črnomelj in podjetja ŽITO so se zato dogovorili, da bodo semiški pekarji preuredili v skladu s zahtevami sanitarne inšpekcije. Morda bodo Semičani že konec leta jedli kruh iz domače pekarnice. D. F.

Trgatev se bo začela 15. oktobra

Grozde, ki je bilo do pred nedavnim še zelo kislo, je začelo v sončnem vremenu zadnjih dni v starotrških vinogradih lepo zoreti. Trgatev se bo, kot je videti, začela nekje po 15. oktobru.

Kmetovalci pridno izrabljajo lepe sončne dneve za košnjo in spravilo otave, ki je ostala nepokošana zaradi slabega vremena. Krompir so ljudje že skoraj pospravili, pridelek pa je srednje dober. K. M.

Semič se poteguje za črpalko

Obrtni servis Semič je vložil prošnjo za načelno gradbeno dovoljenje za postavitev bencinske črpalke. Glede lokacije so bile predlagane tri variante: pri obrtnem servisu, nasproti tehtnice in nasproti gasilskega doma. Strokovnjaki podjetja Petrol so vse tri možnosti proučili in izjavili, da bi bilo najprimernejše novo črpalko postaviti poleg obrtnega servisa. Računajo namreč, da bo tam tudi mala mehanična delavnica.

Če bo šlo po sreči, bo črpalka že v začetku prihodnjega leta pričela obratovati. F. D.

V črnomlju cenejše meso

Domače podjetje Mesa-rija je 7. oktobra znižalo cene govedini in teletini. Goveje meso I. vrste, ki je veljalo doslej 1300 din, je za 100 din cenejše, medtem ko je govedina II. vrste znižana za 40 din pri kilogramu. Teletino I. so prodajali po 1400 din, zdaj stane 1200 din teletina II. pa velja 940 din namesto tisočaka.

Za svinino je povpraševanja nekoliko več, zato so cene ostale neizpremenjene — 1400 oziroma 1000 din kg, prav tako bo tudi bravina še v prihodnje po 1000 din kilogram.

Zakaj se je podražila opeka?

Na željo naših bralcev z Vinice smo zaprosili direktorja kanižarske opekarne Antona Dvojmoča za pojasnilo, zakaj se je opeka v zadnjem času tako podražila.

Tovariš Dvojmoč nam je povedal: — Ker se je od lani premog podražil za okoli 100 odstotkov, narasle so cene električne energije in delovni sili, smo že pred reformo ugotovili, da prodajamo v Sloveniji najcenejšo opeko in da naše cene niso ekonomske. Zaradi tega smo že pred meseci vložili na pristojni organ prošnjo za zvišanje cen, šele pred kratkim pa smo dobili odobritev. Zdaj prodajamo votlake po 140,80 din, zidake po 42,24 din, za 26 din so se podražili votlaki in za 8 din zidaki. k temu pa je treba prišteti še prometni davek. Kljub zvišanju cen pa smo še najcenejši proizvajalci opeke v naši republici.

Primerjava, da je kmet pred vojno za par volov dobil največ 10.000 kosov opeke in da danes dobi 15.000 ali 16.000 kosov, nam pove, da kupci niso na slabšem kot so bili včasih. To namreč radi poudarjajo, ne da bi pre računali, kako je v resnici.

— Zakaj ne delate tudi strešne opeke, saj je zanjo menda največ zanimanja?

— O proizvodnji cementnih strešnikov že razmišljamo. Problem je v tem, da leži Bela krajina na kamenju, medtem ko peska primanjkuje. Takoj ko bomo odkrili primeren peskokop in ko bomo uredili vse priprave za novo proizvodnjo, bomo začeli cementne strešnike izdelovati. Kaže, da bodo vse priprave v nekaj mesecih končane.

Naš kolektiv je za izdelovanje cementne strešne opeke zelo zainteresiran, saj bi z razširjeno proizvodnjo hkrati rešili tudi problem odpuščanja delovne sile čez zimo.

ČRNUMALJSKI DROBIR

■ PRED KRATKIM je v Črnomlju 52 voznikov opravljalo šoferske izpite za amaterje in poklicne voznike motornih vozil. Komisija pa je le 19 kandidatov izdala potrdilo o opravljenem izpitu, medtem ko bodo morali vsi drugi svoje znanje še izpopolniti in se ponovno prigrasiti k izpitu.

■ O POMANJKANJU DENARJA tarnajo sicer po vseh Solah, vendar ni več nobena tajnost, da so si v Starem trgu nekateri računali nadure tudi med šolskimi počitnicami, ko sploh ni bilo pouka. Pa pravijo, da ni rezerv!

■ ZANIMIV JE PODATEK, da je strojni park pri Kmetijski zadruzi Črnomelj v osmih mesecih poslovanja v letošnjem letu povzročil okoli 14 milijonov dinarjev izgube. Čemu si torej kmetje želijo strojev? Čim več jih je, tem večje so izgube — ali pa le gospodarstvo nekaterih slabši?

■ ZADNJE CASE, ko je vse dražje in se mnogi boje celo za službe, se v Črnomlju vedno bolj govori o tem, da imajo nekateri tovariši dobro plačano službo, pa še lep honorarček za izredno delo. Zakaj ne bi zaslužili kdo drug, bolj potreben in prav tako sposoben?

■ NA SPORTNEM IGRISCU pri šoli se navadno sveder zbere kakih 5 fantov, ki ob glasnem govorjenju in preklinjanju sbljajo žogo vse do 21.30 ure. Prebivalce okoliških hiš ta hrup moti, razen tega pa je vprašanje, če se izplača zavoljo posameznikov šgati 6 velikih žarnic, ki osvetlujejo prostor?

NOVICE
ČRNUMALJSKE
KOMUNE

■ PO POPRAVILU močno kličče bivša Miheličeva hiša na Glavnem trgu, kjer se kruš napušča pod streho. Mimogledno se boja, da ne bi prevlekl zalagal cementa dobili na glavo. Hiša je zdaj last splošnega ljudskega premoženja. Kdor je zanjo odgovoren, naj poskrbi vsaj za majhno popravilo, ker se dela vedno večja škoda.

Konkurenca je koristna in potrebna

Mercator v Metliki ni izpolnil obljub — Lokal v stavbi pekarije dobi novomeška NOVOTEHNA — Eno samo trgovsko podjetje, brez konkurence, ne zadovoljuje potrošnikov!

1. oktobra je svet za gospodarstvo pri občinski skupščini Metlika razpravljal v glavnem o tem, komu naj dajo že dve leti prazen lokal v stavbi pekarije. Zanj je prosilo domače podjetje Mercator ter podjetje Novotehna iz Novega mesta. Ko je predsednik sveta Peter Vujčić prebral vlogi obeh podjetij, se je razvila obširna razprava, v kateri so ugovarjali, od katerega podjetja bi imeli potrošniki in vsa skupnost večjo korist.

Tovariš Kobe, član sveta, hkrati pa predstavnik Mercatorja v Metliki, je bil proti Novotehni, češ da je lokal za specializirano prodajalno premajhen. Razen tega, je povedal, namerava Mercator

prodajalno v Sturmovi hiši letos preurediti in morda prodajo blaga začasno preseliti drugam. Menil je, da bi bil lokal tik pekarije njegovega podjetju nujno potreben.

Drugi člani sveta, kakor tudi navzoči predsednik skupščine Franc Vrvščar pa so bili mnenja, da obljube Mercatorja, dane pred dvema letoma niso bile izpolnjene. Le poslovna enota v Metliki je uresničila svoje naloge, medtem ko centralno podjetje v Ljubljani v dveh letih za razvoj trgovine na metliškem področju ni prav nič prispevalo. Smatrali so, da je konkurenca v Metliki nujno potrebna za nadaljnji razvoj trgovske mreže, zato so se s

5 glasovi proti 1 odločili za Novotehno. Pogodba z Novotehno bo sklenjena za dobo dveh let, razen tega bo moralo podjetje v letu 1966 zagotoviti v Metliki servisno službo za motorna vozila, s

METLIŠKI
TEDNIK

cer izgubi pravico do uporabe lokala.

Tako bo novomeška Novotehna v Metliki v kratkem začela urejati prodajalno gradbenega materiala in tehničnih izdelkov.

Delavka molči, na glavo ji curi...

Mlada deklet, tovarniška delavka iz Metlike, mi je pred kratkim pripovedovala tole:

— S prijateljico stanujem v sobi, za katero plačava vsaka 3000 din na mesec. Razen tega plačujemo posebej elektriko in vodarino. Soba ni bila boljena najmanj 10 let, deske na podu so stare, črvice in preperle. Električna napeljava je zanič, tako da nama ob večerih večkrat zmanjka luči. Sami jo popravljava! Stranišče, ki pozimi večkrat zamrzne, uporabljamo vsi v hiši, 15 ljudi. Razen naju živi v tej

hiši še 10 deklet. Lastnica dobi samo za najemnino vsak mesec 36.000 din, za popravila pa se sploh ne zmeni.

V enakih ali še slabših pogojih stanuje v Metliki mnogo delavk. Lastniki hiš jih brezobzirno odirajo. Če si kdo drzne prositi za to ali ono popravilo, dobi odgovor: »Če ti ni prav, greš lahko z dežja pod kap. A kdo ima rajši kap od dežja? — je dejala smeje, jaz pa sem občudoval njeno potrpežljivost in vedrino.

ni

„Ne pridite brat prezgodaj!“

Na Bizeljskem pozdravljajo vsak sončen dan, ki bogati pridelke v vinogradih — Šele 15. oktobra bodo klopotci razglasili trgatve.

Sončni oktober pride prav sliheremu vinogradniku na Bizeljskem in večina pogovorov se ta čas vrtili okoli grozdnega pridelka. Tudi posestnik Rihard Gregl je z znancom modroval o letini, ko sem se pridružila njune- mu pomenku.

»Kdaj boste vabili na trgatve?« sem ju pobarala, gospodar Gregl pa je po kratkem premisleku takole odgovoril: »Pred 15. oktobrom že ne, če bomo hoteli imeti sladko grozde in dobro vino. Vsak sončen dan nam mnogo pomeni. Zato moramo potrpežljivo čakati, dokler nam bo še vreme naklonjeno. Letošnja trgatve bo zelo pozna, kajti navadno smo brali že konec septembra in prve dneve oktobra.«

»Ste se toči to poletje srečno izginali?«

»Imel smo jo, a posebne škode ni napravila. Sicer pa je pri nas toča reden gost že od 1951. leta. Tukajšnji vinogradi imajo glede tega zelo neugodno lego. Kadar pride neurje, se razbesni prav tu v najnižjih legah na vzhodu in zmelje ter zvrtni v nič vse, kar raste na poljih in v vinogradih. V višjih legah so na boljšem, varni so tudi pred pezo, ki nas prav tako zelo rada prizadene.«

»Kaj vam prinese največ denarja k hiši?«

»Vino. S prodajo vina vsako leto zberem denar za davke in najnujnejše izdatke, nekaj pa zaslužimo tudi pri mleku. Posestvo je majhno in živeti moramo skromno.«

»Imate številno družino?«

»Dva sinova in ženo imam doma. Mlajši je star 15 let, starejši 17. Oba želita postati soferja, posestvo ju ne mika.«

»Posestvo torej ne bo imelo naslednika?«

»Ničesar še ne morem reči, fanta sta mlada in morda se bo kdo izmed njiju še premislil.«

»Najbrž bo res tako, saj se v splošnem nad življenjem tukaj ne pritožujete.«

»No da, lahko bi bilo tudi boljše, pa vendar... Dom je le dom. Pa tudi časi se spreminjajo. Od kar imamo svojo trgovino, smo v Orešju veliko bolj zadovoljni, saj nam je prihranjena marsikatera

urica pešačenja na Bizeljsko. To pa ima tudi slabe strani in včasih zapravim kak di-

pomnil in smeje prižgal eno. Izrečno je tudi željo vseh tamošnjih vaščanov, da

Rihard Gregl iz Orešja pravi, da grozdje letos ne bo dovolj sladko. Ne pridite prezgodaj! Je dejal, ko smo ga vprašali za trgatve (Foto: J. Teppey).

nar preveč, se je pošali tovariš Gregl na račun cigaret, ki se jim le nerad odreče. »Na Bizeljskem bi jih kupoval gotovo bolj poredko,« je

bi jim njihova trgovina čimprej postregla z zaščitnimi sredstvi za polja in vinograde.

Z vojsko nad kačjo nadlego

Medtem ko se večina mest na svetu pritožuje nad podganjo nadlego, si belijo mestni očete v Florenci glave z mnogo nevarnejšimi živalmi. Ze več mesecev doživlja to znano italijansko kulturno središče pravo invazijo strupenih kač. Niti voljakom z metalci plametov doslej ni uspelo pregnati teh plazilcev iz mestnih parkov in s polj v okolici mesta.

Za vsako mrtvo kačo je bila razpisana nagrada 2000 lir. Sklad, iz katerega so davali te nagrade, je znašal milijon lir, zdaj pa je že izčrpan, tako da se lov na kače ne siplačae več. V zadnjih tednih so dobili na področju Florence nič manj kot 734 kač, v vsej provinci pa več kot 2000. Seveda ni šlo v vseh primerih za strupene kače, temveč tudi za manj nevarne plazilce.

Prejšnji teden so stopile v akcijo posebne enote italijanske vojske, ki so se spravile nad kačjo nadlego z metalci plamenov. Celo pred

S kamiona, naloženega s sveže opranim peskom, se sečja voda, ki nosi s seboj pesek. Medtem ko voznik potrjuje na obratu potni nalog, se pesek nabere po tleh v kupčkih, podobnih kapnikom. Proces, ki traja v podzemeljskih jamah tisočletja, je tu opravljen v nekaj minutah. Seveda pa gre le za igro vode in peska, ki jo soferji in delavci podjetja KREMEN v novomeški in krški občini dobro poznajo... (Foto: Miloš Jakopec)

Večni slepi potnik

Kapitan britanske tovorne ladje, ki je te dni priplula v svojo matično luko London, je na robu obupa: v maju se je v Buenos Airesu vgnezdil na ladji slepi potnik in kapitan se ga že pet mesecev ne more znebiti. Možakar namreč nima nobenih dokumentov in noče povedati niti svojega imena niti državljanstva. Pet mesecev se že prevaža po vseh morjih med Argentino, Kitajsko, Avstralijo, Italijo in Veliko Britanijo, toda nikjer ga oblasti nočejo prevzeti. Nasprotno, v vsakem pristanišču ga mora kapitan zapreti v kabino, da ne bi polzkušil pobegniti. Zdaj poizkuša Scotland Yard ugotoviti identiteto slepega potnika, vendar je zelo malo upanja, da mu bo to uspelo. Zato bo možakar verjetno zopet odplul z ladjo na oceane...

Veslo Ribničan se je po uspešnem trgovanju na Bizeljskem za kratek čas ustavil tudi v Brezicah. Pred Budičevog gostilno smo ga ujeli v objektiv sredi živahnega pogajanja za popravilo starega sita. Bliznje gospodinje so ga takoj po prihodu obkrožile in mimogrede je prodal nekaj lesene robe. Obžaloval je le to, da ni vzel dovolj bren, po katerih je v vinorodnih krajih jeseni povpraševanje največje. (Foto: Jožica Teppey)

Ženske prepoznale nasilneža

Po mrzličnem iskanju, ki je trajalo več kot štiri tedne in pri katerem je bilo udeleženih več kot tisoč londonskih policajev, je prišla doslej neznanega nasilneža ki je v Londonu napadel več kot dvajset žensk. 25-letnega Edwarda Jamesa Ganela sta prijeli policistki, preoblečeni v civilno obleko. Nasilnež je imel navado, da je pozvonil na vratih različnih stanovanj, in ko se je prepričal, da je ženska sama doma, je vrtil v stanovanje in ji skušal storiti silo. Tako je v stanovanjih na zahodni periferiji Londona napadel kar 22 žensk v starosti od 20 do 50 let. Ko je pozvonil na vratih usodnih stanovanj, mu je odprla policistka Paula Danmark, za vrati pa je stala neznanica Angela Magrey. Ko je neznanica obiskovalca pokončala, je Paula Danmark spretljivo prijemom jiu-jitsu vrkla na tla. Angela pa ni je zvezala. Tako se je kopal lov na čudaka, ki je ustrelil v eni največjih londonskih četrti ozračje strahu. Ganela prijelo, so povabile napadeno žensko, da si opreži. Vse so ga takoj prepoznale, čeprav trdi, da je neznanec.

Vsega je kriva moda

V londonskem časniku se je pojavil nenavaden oglas. Pozabljiva ženska je prosila poštnega najditelja, naj ji vrne njene lepe plave lase, ki jih je pozabila v taksiju. Ne gre za pomoto. Pozabljiva potnica je nekega sončnega dne, ki so sicer v Londonu redki, snela lasuljo, ko se je vozila v taksiju, in jo tam pozabila. Nošnja lasulj je v zadnjem času sila v modi.

Parfumska moda ni za Afričanke

Parfumska moda ni za afriške ženske. Tako so vsaj sklenile oblasti v republiki Senegal. V taksiju so oblasti namreč prepovedale nošnjo kratkih modnih kril. Policisti so dobili nalogo, naj po 1. oktobru aretirajo vse ženske, ki bodo nosile tako kratke modne krile. Zaradi tega bodo zagovarjati se bodo morali zaradi nesposobnega oblasti.

Avtomatsko telefonsko centralo dobi v kratkem Sentjernev. V nekaj dneh bodo opravljena vsa zunanja dela, prav tako že preurejajo prostore, kjer bo centrala. Ta bo kar lepa pridobitev za kraj. Vprašanih kanalizacije in vodovoda sta se nadalje zavili v temo. Sprožilo ju na vseh zbiorih volivcev, zadovoljivega odgovora pa ni, ker ni denarja. Na sliki: uslužbenci PTT iz Novega mesta polagajo kabel za ATC. (Foto: POLDE MIKLIC)

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj članov v komunskem glasilu!

Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

SMEH STOLETIJ

Španski filozof Miguel de Unamuno je imel osem otrok. Imel bi jih pa samo sedem, če bi se izpolnila želja zadnjega otroka. Ta dečko — očetov ljubljencek — je lepega dne, ko ga je oče ošteval, ogorčeno vzkliknil: »Če bi bil vedel, da se bom moral pokoriti odraslim, ne bi nikoli privolil v svoje rojstvo!« Na te besede je filozof zadovoljno izjavil: »To je najlepši krik individualizma, ki sem ga kdaj slišal.«

Ko je španski pisatelj in pesnik Blasco Ibañez obiskal manjšo gimnazijo, mu je profesor predstavil najbolj nadarjene fante in ga poprosil, naj bi jim zastavil nekaj vprašanj. »Kdo so bili največji pesniki na svetu?« je vprašal umetnik najbližjega dečka. »Homer, Vergil, Dante in vi, samo da nisem dobro razumel vašega imena,« je v svetem spoštovanju izjavil mali.

Holandskemu dirigentu Mengelbergu, ki je vsako napako v orkestru občutil kot telesno bolečino, se je na nekem koncertu zgodilo, da je trobentač pri zadnjem stavku Beethovnevo »Eroico« zamudil svoj vložek. Po izvedenem delu se je vnelo navdušeno ploskanje, ki je veljalo tudi orkestru. Godbeniki so začeli vstajati s sedežev in se priklanjati, ko je Mengelberg z roko pokazal na nesrečnega trobentača in zavpil skozi hrušč množice: »Vi pa kar lepo obsedite!«

Znan kirurg je obiskal atelje švicarskega slikarja Böcklina. Nekatere slike so vzbudile njegovo pozornost, a že po nekaj trenutkih je vzkliknil: »Dragi Böcklin, ta bitlja tukaj nimajo nobene anatomske eksistenčne možnosti!« »Dragi profesor,« se je nasmehnul Böcklin, »te slike bodo živele dalj časa kot vi!«

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

161. — V jarku onkraj ceste je ležal mitraljezec; pod njima je z brzostrelko v rokah stal nemški oficir in opazoval nasprotno pobočje, sofer in drugi oficir pa sta se motala okrog avtomobila. Lepa kaša, je šepnil Noč, »če bi poskusila nazaj v hrib, nama bo mitraljezec veselo zasolil pot! Samo tega naj se bojijo, da bom izgubil potpriljenje in udaril po njih — tepci, pa ne mehaniki!«

162. — In res je predrzni kurir izgubil potpriljenje. Prijel je za bombo in jo potekal v roki. Rudiju je dal pištolo. »Ko bom vrzel bombo, streljaj kolikor naglo moreš, pa če kaj zadeneš ali ne.« Rudiju je zlezlo srce od razburjenja v vrat in mu divje utripalo. Noč je s pogledom premeril razdaljo do mitraljezca v jarku, potem pa je potegnil bombo, se na pol dvignil in jo vrzel čez cesto.

163. — Bomba, ki jo je vrzel Noč, je eksplodirala tik za hrbtom nemškega mitraljezca, ki se je brez glasu zavil v jarek. Oficir z brzostrelko se je bliskovito obrnil, toda v tistem trenutku je Noč že imel v rokah svojo zbrojevko in ga je s prvim rafalom porobil. Druga dva Nemca sta pustila avtomobil in naglo stekla za ovinek, da ju niti krogle iz kurirjeve brzostrelke niso mogle dohiteti.

164. — Pustila sta se do avta in ga v naglici pregledala. Dva dokumenta, ki je bila v njem, je Noč stalno v nahrtniku. Nemškemu oficirju je odpasal pištolo in ga dal Rudiju, ki si ga je ponosno odpravil. »Prav mu je, bil mnogo preširok. Potem je prišla žena, ki je vzel polno ročko bencina, polnil sedeže, motor in gume avtomobila, ostali bencini zili na tla podenj.

— Do zdaj ni bilo preveč zamotano. Vernoux je namrščil obrvi, ker je v Maigretovem glasu začutil posmeh. Pravzaprav je mogče, da je mož strahopetec. Ljudem ne gleda v oči. Na varnem pod debelimi stekli očali samo bežno pogleduje, potem pa se zastrni na katerokoli mesto v prostoru.

— Saj priznate, da se na vsvo moč trudi, da bi ga ne prijeli? — Tako je videti. — Kljub temu pa v enem in istem tednu napade troje oseb in v vseh treh primerih se mu dejanje posreči. — Točno.

— V vseh treh primerih bi lahko udaril od zadaj in bi tako bilo manj možnosti, da bi žrtev začela vpiti. Maigret je nepremično strmel vanj.

— Ker tudi norec nič ne naredi brez razloga, sklepam, da morilec čuti potrebo, posmehovati se usodi ali posmehovati se tistim, ki jih napada. Nekatera bitja se po sili hočejo uveljaviti, če ne drugače s hudodelstvom ali celo vrsto hudodelstev. Včasih zato, da sami sebe dokazuje svojo moč ali pomembnost ali pogum. Drugi so prepričani, da se morajo masčevati svojim bližnjim.

— Tale je do zdaj napadal samo šibke ljudi. Robert de Courçon je bil tridesetleten starec. Vidna Gibonova je bila hroma in Gobillard je bil v trenutku, ko je bil napaden, na smrt pijan.

Takrat je spregovoril sodnik, še zmerom z brado v roki, očitno sam s seboj zadovoljen. — Tudi na to sem pomislil. To je morebiti znamenje, morebiti naključje. Najti skušam vrsto logike, ki vodi dejanja tega neznanca. Ko je bomo odkrili, ga bomo imeli kmalu.

Rekel je »ga bomo imeli, kot da je samo ob sebi razumljivo, da pri preiskavi sodeluje, in Chabot mu ni ugovarjal.

— Ste bili večerj zvečer zdoma zaradi tega? — Je vprašal komisar. Alain Vernoux se je zdrnil, na rahlo zardel.

— Deloma. Res sem bil na poti k prijatelju, vendar vam priznam, da že tri dni letam po ulicah, kolikokrat le moram, in proučujem obnašanje mimo gredočih ljudi. Mesto ni veliko. Možno je, da morilec ne živi skrit doma. Kot vsi morebiti hodi po pločnikih, ga tu in tam v kavarnicah popije kozarček.

— Mislite, da bi ga spoznali, če bi ga srečali? — To je možno. — Mislim, da nam Alain

Še utegne biti dragocen, — je nekoliško v zadregi zamrmral Chaton. — Kar nama je danes povedal, se mi zdi zelo pametno.

Doktor je vstal in v tistem trenutku se je na hodniku zaslišal šum, nekdo je potrkal na vrata, skozenj je pomollil glavo inspektor Chabiron. — Niste sami? — je rekel in pri tem ni pogledal Maigretu, temveč Alaina Vernoux, čigar pričujčnost mu očito ni bila všeč.

— Kaj pa je, inspektor? — S seboj imam nekoga, ki bi ga bilo po moje dobro zaslišati. — Doktor se je oglašil: — Jaz odhajam. — Nič se ni zadržal. Ko je odhajal, je Chabiron nekam bridko rekel Maigretu: — Torej kaže, da se z zadevo le ukvarjate, načelnik? — Tako pravi časopis.

— Morebiti preiskava ne bo dolgo trajala. Lahko bi se zgodilo, da bo končana v nekaj minutah. Lahko pripeljem svojo pričjo, gospod sodnik?

Potem se je obrnil v polmrak na hodniku: — Le vstopite! Nič se ne bojte. — Neč se ne bojim.

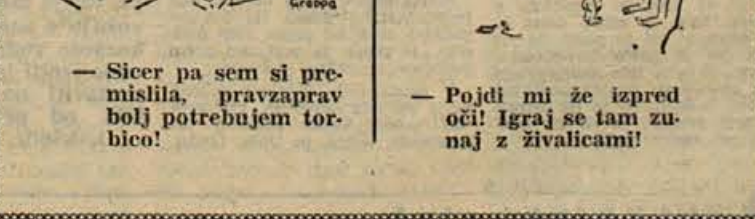
Vstopil je majhen, suh možiček, običen v svetelomodro obleko, z bledim obrazom, živahnih oči. Chabiron ga je predstavil: — Emil Chalus, učitelj na deški šoli. Usedi se, Chalus. Chabiron je bil eden od tistih policistov, ki tikajo brez razločka krivice in pričje v prepričanju, da jim to zbuja spoštovanje.

— To noč, — je pojasnil, — sem začel izpraševati prevalec ulice, v kateri je bil ubit Gobillard. Morebiti bo ste rekli, da je to pač poklicno pravilo... — Ozrl se je k Maigretu, kot da bi bil komisar osebni nadzornik poklicnih pravil.

— Vendar se včasih zgodi, da so ta pravila kar koristna. Ulica ni Dolga. Davi sem jo navsezgodaj še naprej zelo natanko preiskoval. Emil Chalus stanuje trideset metrov stran od kraja, kjer je bilo storjeno hudodelstvo, v drugem nadstropju hiše, katere prtiličje in prvo nadstropje zavzemajo pisarne. Pripoveduj, Chalus.

Ta je samo čakal na to, da bo lahko spregovoril, čeprav mu sodnik očitno ni bil prav nič všeč. Obrnil se je proti Maigretu. — Slišal sem na pločniku nekakšen hrup, kot da bi kdo cepetal. — Ob kolikih? — Mało po deseti zvečer. — Potem? — Slišal sem korake, ki so se oddaljili.

— V kateri smeri?

DROBNE IZ KOČEVJA

KO OBCUDUJES BUJNO rast vodnega rastišča v Rinži, se nehotne spomniš na prirodopisne ure v šoli, kjer so nam profesorji razlagali, da spada v ribji rod krapov tudi požrešni abeli amure, ki se hrani samo z vodnimi rastlinami in živi v sibirski reki Amur. Doseže veliko težo, hrani pa se celo z grobnimi vodnimi rastlinami, npr. s trstiko in z rogozom. Da pridobi 1 kg teže, mora pomlatiti kar 30 kg zelenjave. Zaradi take koristne lastnosti uporabljajo te ribe za čiščenje jezikov, vodnih kanalov in drugih voda, ki jih onespečajo vodne rastline. V tedniku TV 15 je pisalo, da so tudi pri nas pričeli preizkušati tak način očiščenja voda. Tem ribam naše hidrološke in klimatske prilike ustrezajo. Tako bi nam morda abeli amure lahko pomagali čistiti Rinžo, saj 200 takih rib pospravi vse rastline na hektaru vodne površine. Razen tega ima riba okusno meso in doseže tudi 20 kg teže. Zal pa ne vemo, če prenese ta koristna riba tudi gnojnico, ki le prevečkrat priteče v Rinžo.

V AVLI SESKOVEGA DOMA je razgrnjen urbanistični načrt mesta. Občani si bodo lahko podrobno pogledali načrte, saj bodo razstavljeni do 3. novembra. Namen razstave je, da bi dali občani k načrtom svoje pripombe, predloge in mišljenja. Za sedaj bi bilo poročanje o tem še pre-

liko dobiti in še to je zelo drago glede na kakovost. Tako zahtevajo za krompir že 100 lín, za jabolka 150 lín, četudi jih obiraš sam. Zelja in repe sploh ni, pa tudi z drvmi so težave. Najna bi bila intervencija trgovine, sicer bodo družine ostale brez ozimnice. Celotna gostinska podjetja in menze imajo s tem težave.

V SOBOTO IN PONEDELJEK je bila v domu telesne kulture regrutacija. Res je bilo lepo videti mladeniče, ki so prišli trezni in disciplinirani k naboru. Vse je minilo brez vpitja in razgrajanja, za kar gre vsa pohvala predvsem mladincem in vodstvu komisije. Tokrat je nabor vznemirjen potekel, kar v prejšnjih letih ni bilo v navadi.

V TEDNU OTROKA je bilo v kočevski občini več pionirskih posvetovanj, konferenc, občnih zborov prijateljev mladine ter slavnostna seja občinske zveze prijateljev mladine. V tem tednu je zavod za zaposlovanje delavcev organiziral tudi razstavo o poklicih.

Vode spet ni bilo. V petek in soboto je bilo Kočevje spet brez pitne vode. Ni treba posebej poudarjati, da zaradi tega gospodinj ne morejo kuhati, se umivati, na straniščih je smrad, pojavlja pa se še več drugih nadlog. V zadnjem času je Kočev-

Za kočevske rudarje ni oddiha

S svojo marljivostjo podirajo jugoslovanske rekorde v storilnosti premogovnikov

Rudarji v mestu ob Rinži se lahko ponašajo, da so po marljivosti in storilnosti daleč pred vsemi jugoslovanskimi premogovniki. Posamezniki nakopljejo tudi po 11 ton premoga v enem »šihitu«, kar je skoraj za 2 tona nad povprečjem v rudniku! Od lani nakopljejo v Kočevju za 30 odstotkov več premoga, splošno rudniško storitev pa so povečali za 6,8 odstotka.

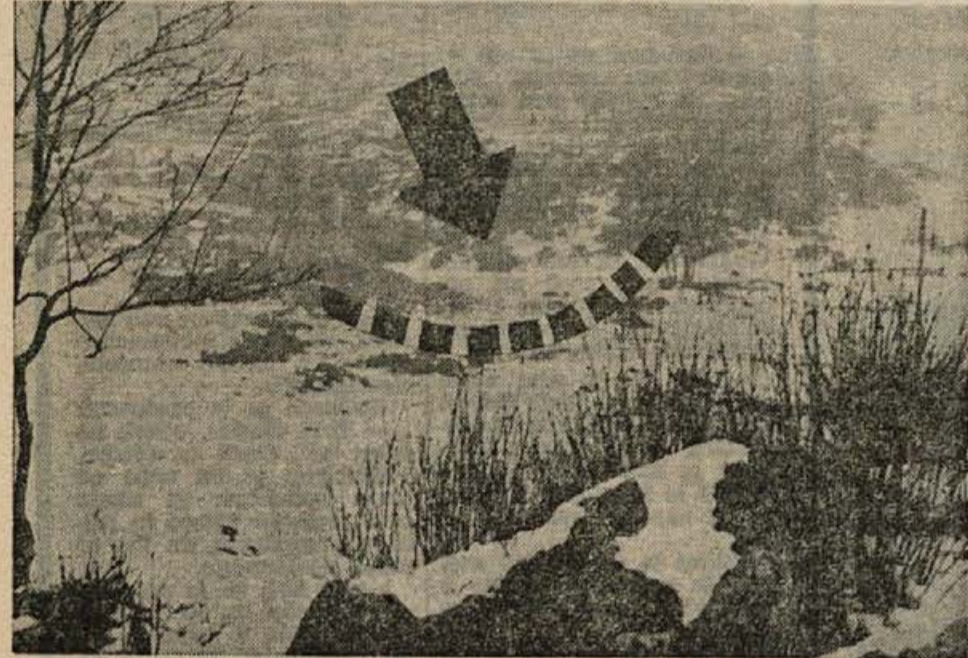
V prvih osmih mesecih tega leta so nakopali nad 125.000 ton premoga in dosegli plan za to obdobje. Avgust je bil s 17.300 tonami najuspešnejši mesec, saj so proizvodni plan tega časa presegli kar za 9,4 odstotka.

Na ugoden avgustovski rezultat (nič slabši ni v septembru!) so vplivali predvsem boljši odkopni pogoji v jami. Delavci so začeli manj-

krat izostajati z dela, plavi so zlagoma izginjali, pa tudi izostankov zaradi bolezní je bilo čedalje manj. Začeli so zmanjševati režijske stroške in opuščati obrat, ki je pogodbeno delal s podjetjem ITAS. V naslednjih mesecih bodo poslali na jamska dela še nekaj delavcev iz zunanjih rudniških obratov. Ko bo vse to opravljeno, bodo znatno boljše izkoristili tudi zmogljivosti, kakor povedo, celo z več kot 90 odstotki. Zagotovo pa bodo plan letne proizvodnje, ki znaša 189.000 ton, presegli.

Rudarje sproti obveščajo o gibanju storilnosti kolektiva in posameznikov ter o vsem, kar mora vedeti proizvajalec in upravljalec. Nagrajevanje po delu je primerno in znaša povprečni mesečni zaslužek že 72.900 dinarjev. Prav gotovo je to temeljno gibaló za storilnost, ki pri kočevskih rudarjih ne pozna meja. Rudarji tako rekoč tekmujejo med seboj, kdo bo več nakopal in zaslužil. Ob ugodnih tržnih razmerah se uresničujejo vsa njihova hotenja, vse naloge.

Premogovnik nameravajo v prihodnje primerno dodatno opremiti in tako omogočiti, da bodo rudarji lažje čimveč naredili.

Tole je dolinica pod Zeljnami pri Kočevju v mračnem zimskem dopoldnevu. Prekinjena črta kaže, kje bi moral stati jez bistrilnika, puščica pa požiralnik Zeljnskih jam. Minilo je deset mesecev in najbrž jih bo še deset (medtem bo zapadel tudi nov sneg), preden se bo umazanija Rudniškega potoka, ki tu izginja v Roško podzemlje, ustavila v bistrilniku. (Foto: M. Moškon)

uranjeno, dokler ne bodo prav vse pripombe zbrane. O tem, kaj mislijo občani k nadaljnjemu razvoju mesta, bomo še poročali.

GOSPODINJSTVA IMAJO precejšnje težave z nabavo ozimnice. Ponudbe so tako malenkostne, da je res prava sreča, če kje kaj iztakneš! Tržnica je prazna; v njej prevladuje samo klč raznih kipov iz mavca, ozimnice pa razen nekaj paprike ni nikjer. Ljudje kupujejo v okolici, a tudi tu ni ve-

je vse pogostejše brez vode, saj še ni dolgo, ko smo jo zaman čakali nad teden dni. Zalostno je, da je z oskrbo vode vedno slabše, čeprav vlagamo za izboljšavo vodovoda občutna sredstva.

Za ozimnico krompir po 78 dinarjev: Naročila zbira do 15. oktobra trgovina Sadje-zelenjava. Najmanjša količina, ki jo lahko naročite, je 30 kg. Cena krompirja je pri Trgoprometu trenutno 96 din.

Obkolpje dobilo kruh

Pretekli teden so vasi na slovenski strani Kolpe dobile pekarijo. V Petri ni jo je odprl zasebni pek Martin Preložnik. Zadovoljiva oskrba vasi ob Kolpi s kruhom je bila že blizu dve leti nerešljiv problem za občinsko skupščino v Kočevju. Vasi so dotlej dobivale kruh s hrvatske strani Kolpe pod skrajno težkimi in nehygienskimi pogoji. Tako je na primer v Vas — Faro vozil neki domačin kruh iz Broda na Kolpi (4 km) kar v samokolnici! Ta primitiven prevoz pa je bil tudi zelo drag, saj so ljudje na njegov račun pristojevali o (samo da so kruh dobili!) plačevali za kilogram kruha tudi do 30 in več dinarjev, kot je bila njegova cena.

Sedaj je cena kruha v Petri taka kot v Kočevju. V druge vasi kot Osilnico, Vas-

Faro, Banjo Loko, Nova sela itd. namerava pek kruh voziti. Občinska skupščina je peku odobrila, da lahko kruh, ki ga vozi napredaj izven Petrine, prodaja 5 din pri kilogramu dražje.

Najboljši voznik je bil Krevs

Preteklo nedeljo je organiziralo Avto-moto društvo na Kidričevi cesti v Kočevju ocenjevalno in spretnostno vožnjo za avtomobiliste in motoriste. Namen tekmovanja je bil: preizkusiti znanje tekmovalcev o pravilni vožnji. Tekmovanja se je udeležilo 25 avtomobilistov (4 so med tekmovanjem odstopili) in 21 motoristov (odstopilo jih je 7). Ko je komisija zbrala točke spretnostne in ocenjevalne vožnje, je ugotovila, da je pri avtomobilistih zmagal Anton Krevs, 2. Tone Adamič, 3. Jože Dekleva (lanski zmagovalci); pri motoristih pa je bil najboljši Boris Leskošek, 2. Valter Deržek, 3. Franc Brus.

Najboljši iz vsake skupine je dobil ročno uro, pokal in trajno last in diplomu; plaščani do vključno 7. mesta so dobili denarne nagrade in diplome; do desetega mesta pa diplome.

Anton Krevs, ki je dosegel najboljši rezultat dneva (le 154 negativnih točk od preko 3500 možnih), je prejel še prehodni pokal občinske skupščine Kočevje.

V posameznih skupinah tekmovanja sta bila najboljša: pri ocenjevalni vožnji Valter Merček, pri spretnostni vožnji pa Jože Lovko.

Najzanimivejši del spretnostne vožnje pri motoristih je bil, ko je moral tekmovalec odgrizniti med vožnjo hrenovko, ki je visela nad tekmovalno progo; pri avtomobilistih pa, ko je moral šofer med vožnjo z ene mize pobrati kozarec vode, med vožnjo vodo izpiti in kozarec spet postaviti na mizo, ki je bila od prve oddaljena kakšnih 5 metrov.

Gori, gori!

je film, ki ga predvaja oziroma ga bo predvajala občinska gasilska zveza Kočevje po vaseh, kjer so sedeži gasilskih društev. Predvajanje je združeno s predavanjem člana občinske gasilske zveze o varstvu pred požari in nesrečami v gospodinjstvu, gospodarstvu in prometu, o ravnanju z elektriko in vnetljivimi tekočinami itd. Gasilska zveza bo kmalu dobila še nekatere nove filme, ki jih bo tudi predvajala v vaseh, kjer so sedeži gasilskih društev.

Novi prostori za vrtec

Stavbo na Ljubljanski cesti v Kočevju, kjer je bila do preselitve v novi zdravstveni dom glavna ambulanta, so začeli preurejati v vzgojno varstveno ustanovo. V preurejenih prostorih bo organizirano varstvo za dojenčke ter predšolske in šolske otroke.

Posebnost vrtca oziroma vzgojno varstvene ustanove bo, da bo to prva ustanova, v kateri bo organizirano varstvo dojenčkov v dveh skupinah (do enega leta starosti in od enega do dveh let starosti); da bodo šolarji imeli na razpolago več manjših sob in bo torej možna njihova vzgoja po skupinah (šolskih razredih) ter da bo imela ustanova tudi svojo kuhinjo. Preureditev bo veljala okoli

2,5 milijona dinarjev. Del sredstev bo prispevala občinska skupščina, za 750.000 din pa je zavod zaprosil sklad za socialno varstvo pri izvršnem svetu SRS.

KOČEVSKÉ NOVICE

Pričakovati je, da bo nova varstvena ustanova začela delati čez kakih 10 dni. Do takrat je potrebno predvsem opremiti še sobo za dojenčke in sobo za šolarje. V novo ustanovo se bodo preselili tudi otroci iz varstvene ustanove »Cebelica« in iz dojenčkovega oddelka.

V Dolenji vasi pri Ribnici so se znašli

Vsaka leto se je v Dolenji vasi brez težav dobil lep krompir po kar zmerni ceni. Ko pa sem se pred tednom dni tam ustavila, so ljudje zmajevali z glavami, da »krompirja nima« Seveda,

bo našeneta: »Kaj me briga, kje ga imajo! Pri nas ga ni! Dobite ga tam, kjer ste ga preja in že srepo gledata proti vratom. Da so njune neprijazne besede hujske kot brca, se razume.

Po takem obnašanju pa je moja radovednost, kaj mislijo s krompirjem, še večja. Končno mi starejša mamka le pojasni!

»Veste, tako odganjajo vse kupce, ker čakajo novega leta, da ga bodo potem prodali po 1 dinar kilogram. Seveda, za novi dinar!« Kdor pa le vztraja in prosi, naj krompir prodajo, se ga kdo »usmilje in mu proda krompir po 100 din kilogram. V tem primeru da kmet kupcu vedeti, da mu je naredil le uslugo, ker se za naše dinarje zdaj tako ne izplača prodajati.

Pa recite, če se niso kmetje znašli! Prav lahko pa se zgodi, da bodo prihodnje leto krompir prodajali le še za

dolarje, če se kupci ne bodo obrnili drugam, njim pa bodo ostale polne shrambe!

J. K.

Most v Dolenji vasi

Popravilo mostu, ki vodi iz Prigorice v Dolenjo vas, je bilo že večkrat predmet razprave. Mimo tega problema niso mogli odborniki tudi na zadnji občinski seji. Most bo treba vsekakor popraviti in to čimprej, saj je važna prometna zveza med Prigorico in Dolenjo vasjo.

Skrb za telesno in duševno prizadete

S pomočjo družbenih sredstev se v različnih zavodih vzgaja za razne poklice 10 telesno in duševno prizadetih otrok iz ribniške občine. Med njimi je 6 fantov in 4 dekleta. Trije fantje so gluhi, 2 sta telesna invalida, 1 je slep, 4 otroci pa so duševno prizadeti.

REŠETO

pravkar izkopani krompir, dobra letina in polne shrambe govore drugače. Zaman tuhtaš in sprašuješ, zakaj ne prodajo krompirja. Če ti to ne gre v glavo in če imaš smolo, da se ustaviš pri dveh sestrah, te celo gro-

Ribniški upokojenci na izletu

19. septembra smo ribniški upokojenci priredili že tradicionalni vsakoletni izlet. Že zgodaj zjutraj smo prišli na Brnik, kjer smo opazovali pristajanje caravelle, nato smo preko Kranja in Triča dospeli na Ljubelj. V lepi ljubeljski soteski je začelo deževati, nato nas je slabo vreme spremljalo ves preostali del poti skozi Drago, Begunje, Radovljico, Skofjo Loko do gostilne pri Mihovcu. Ob harmoniki in dobri postrežbi pa smo pozabili na vreme in tako prav lepo zaključili izlet.

Prijeten izlet in verna vožnja s SAPOVIM avtobusom, ki ga je vozil odlični šofer Martin, nam bo za vselej ostala v spominu. M. P.

Cesta na Grmado je spet slabša

Za proslavo 20-letnice osvoboditve in ob odkritju spominskega obeležja na Zukovem je bila cesta iz Ortneka skozi Velike Poljane lepo popravljena in urejena. Od tedaj so nanjo pozabili, zato bo kmalu spet taka, kot je bila pred proslavo. — To cesto bi moral vzdrževati stalen cestar, v zimskem času pa bi jo moral plužiti tako kot plužijo ceste v Gregoriji, ker ta pot veče posamezne vasi in je tudi precejšnje-ga turističnega pomena. M. P.

68 žena in deklet je 9. oktobra uspešno zaključilo tečaj za krojenje in šivanje, ki ga je v Sodražici priredila Tovarna šivalnih strojev Bagat v sodelovanju z Delavsko univerzo Ribnica. Tečajnice so ob pomoči učiteljice Mire Kovačičeve pridobile osnovno znanje za krojenje in

šivanje. Ob koncu tečaja so podelili diplome, v nedeljo 10. oktobra pa so tečajnice priredile v združenem domu razstavo svojih izdelkov. Podobnih tečajev si v Sodražici in okolici še želimo. Na sliki: tečajnice iz Sodražice (foto: Drago Mohar, Ribnica).

Pravica naj bo vsem dostopna

Skupščina občine Brežice se je odločila za prvi predlog - Zavoda za pravno pomoč si za sedaj še ne more privoščiti, čeprav bi bila taka oblika popolnejša

Komisija, ki je na zahtevo občinske skupščine v Brežicah proučevala različne možnosti za nudenje pravne pomoči občanom, je pripravila za minulo občinsko sejo več predlogov. Ugotovila je, da je potreba po pravni pomoči največja na področju socialnega zavarovanja, delovnih razmerij in socialnega skrbstva.

Občani se trenutno poslužujejo privatnih odvetniških pisarn, sodišča in občinske uprave. Privatna odvetnika sta v občini samo dva. Z delom sta preobremenjena, ker delata za celotno posavsko območje. Komisija meni, da bi bilo možno organizirati pravno pomoč najbolj učinkovito kot advokaturu. To je lahko več privatnih odvetniških pisarn ali pa zavod za pravno pomoč. Za oboje so potrebni strokovnjaki, ki jih trenutno v občini ni dovolj. V primeru, da bi se odločili za ustanovitev samostojnega zavoda, bi morala bodisi skupščina bodisi družbeno politične organizacije ali društva zagotoviti potrebna finančna sredstva za kritje stroškov socialno ogroženim občanom. Največkrat so prav

ti pomoči najbolj potrebni.

Nudenja pravne pomoči pa nikakor ne bi mogli prenesti samo na sodišče in občinsko upravo, ker le-ta ni popolna. Sodišče daje nasvete predvsem s področja sodne pristojnosti, uprava skupščine pa prav tako ne posega na širša pravna področja. Po mnenju komisije ostajajo v sedanjih razmerah brez pravne pomoči predvsem tisti občani, ki nimajo denarja, da bi lahko plačali strokovno sposobnega zastopnika.

O predlogih je 30. septembra razpravljala skupščina. Večina odbornikov je bila

bolj naklonjena ustanovitvi zavoda, spričo pomanjkanja finančnih sredstev pa je prevladalo mnenje, da je ob sedanjih pogojih najprimernejša rešitev s tretjim zasebnim odvetnikom. Ta rešitev seveda ne zagotavlja brezplačne pravne pomoči revnejšim občanom. Z ustanovitvijo zavoda bi se taki vrzeli lahko izognili, žal pa si občina za sedaj te oblike ne more privoščiti. Iz tega lahko sklepamo, da bodo sodišča in organi občinske uprave tudi v prihodnje imeli precej opravka z dajanjem pravnih nasvetov.

Nova oddaja Radia Brežice

Misel o samostojni radijski oddaji brežiške mladine se je pred kratkim uresničila. Ker smo doslej na več sestankih le sudarjali po mladih, mnogokrat tudi utemeljeno, je Vlado Deržič, dosednji predsednik občinskega odbora SZDL predlagal mladini, naj skuša pripraviti mladinske oddaje v okviru programa lokalne radijske postaje Brežice.

Pretekli četrtek je stekla prva polurna mladinska oddaja. Iz uvodnih besed mlade napovedovalke povzemamo naslednje:

»Spomni bomo delo aktivistov, komiteja in njegovih komisij ter

delo celotne mladinske organizacije v občini. Izvedli boste za uspehe in neuspehe mladih, za prizadevanost posameznih tovarišev; govorili bomo o napotkih, priporočilih in nasvetih ter posredovali mnenja vseh in vsakogar, ki bo kaj povedal. Izvedli bomo kratke izobraževalne tečaje, govorili o raznih problemih in vprašanjih, ki so za mlade pomembni, poskrbeli bomo za boljše obveščanje aktivov o vsem tekočem delu...«

To je le del obširnega programa, ki so si ga izbrali mladi v svoji oddaji. Prepričani smo, da bo njihov program, dopolnjen s prispevki o delu tabornikov, pečetniške zveze, mladih planincev itd. kmalu prerasel okvir štirnajsturnega polurnega sporeda. Ze v oddaji smo razen obširnih uvodnih besed slišali še prispevek s konference aktivna v tovarni pohišstva, napolila za mladinske letne konference, nekaj obvestil in magnetofonski zapis razgovora z dijaki brežiške gimnazije. Ti so v odkritih, žal anonimnih besedah pokazali na mnoge vzroke mrtvila brežiških gimnazijcev. Njihove besede dajo misliti in ne bi smele ostati brez koristi.

Lahko trdimo, da je prva mladinska oddaja, povezana s glasbenimi vložki uspešna in da lahko zadržano upamo na še večje uspehe.

NOVO V BREŽICAH

Konec oktobra bodo dohile Brežice prvo samopostrežno trgovino. Odrlo jo bo trgovsko podjetje KRKA v preurejeni poslovalnici št. 9. Če bo šlo vse po sreči, bo otvoritev SAMOPOSTREŽNE že na dan občinskega praznika. Prezidave so v glavnem končane, na vrsti pa so obrtniška dela, ki jih je kar precej.

V nedeljo in v ponedeljek se je zvrstilo v brežiškem kinu 2075 obiskovalcev. Na sporedu je bil ameriški barvni film »Hatarie, ki prikazuje lov na divje živali v Afriki. Najbolj navdušeno je film sprejela mladina. Med gledalci je bilo kar 1050 šolarjev.

Turistična poslovalnica podjetja SAP bo v kratkem podaljšala delovni čas. Odrpta bo tudi popoldne, ker se je pokazalo, da bi morala biti ljudem na uslugo vsaj do 16. ali 18. ure. Obiska ima precej in ljudje se obračajo nanjo predvsem zaradi posredovanja potnih dovoljenj.

Občinski odbor Rdečega križa, ki je organiziral krvodajalsko akcijo minuli četrtek, ni zadovoljen z odzivom krvodajalcev. Vse Brežičane, ki so pripravljene darovati kri, a so bili tisti dan zadržani, vabi na krvodajalsko akcijo na Bizeljskem. Ekipa ljubljanskega transfuzijskega zavoda bo prišla tja 19. novembra. Za protovojke iz Brežic bo urejen avtobusni prevoz do zdravstvene postaje na Bizeljskem.

V sobotnem vrvežu so na živinskem trgu prodali nad 200 priščincev s pitliščem v Mokricah. Ceno so znižali od 850 na 800 din kilogram. Na trgu so prodajali tudi kostanj po 200 din kg. Tokrat so bile napredaj še gobe, ki jim je cena to jesen poskočila na 1000 din kg. Novo ceno imajo tudi jajčka, za katera so v soboto zahtevale prodajalke 70 din. Izbrala povrtnine je bila velika, le da je ta vsak teden za nekaj dinarjev dražja.

5. oktobra je bilo v Brežicah posvetovanje med predstavniki podjetja SAP in predstavnic občinske skupščine o nadaljnjem delu Turističnega urada Brežice. Pogovorili so se o dejavnosti tega urada, ki ima zdaj 2 uslužbence, verjetno pa bodo morali zposiliti še administrativno moč.

Menili so, da bi se moral tajnik občinske turistične zveze bolj zavzeti za turistični usud, ki ima obsežno in zanimivo delovno področje, samo bolje bi ga morali usmerjati.

Blizajoča se kulturno prosvetna sezona je počivila tudi dele gojbe na pihala, ki bo silejo po pred morala postati del naše glasbene šole v mestu. Pod vodstvom novega kapelnika Kazimirja Jelaniča iz Zagreba se 18 godbenikov vsak teden dvakrat sestaja v sindikalnih prostorih podjetja »Vino«. Trenutno vadijo program za občinski praznik. Zasedba je bolj šibka, a upajo, da se bo sedanjim godbenikom pridružilo kmalu več novih moči. Fantje, ki imajo veselje do te vrste glasbenega udejstvovanja, se lahko prijavijo v glasbeni šoli ali pa na vajah vsako sredo in petek po 19 uri.

Pod vodstvom Franca Balčkoviča je v Brežicah pričel delati tudi oktet. Ze dolgo so ga Brežičani pogrešali, a zaradi najrazličnejših težav okteta doslej niso spravili skupaj. Sedaj pripravljajo program za nastop ob 10. letnici ustanovitve Svobode »Bratov Milavceva« v Brezini. Če bo za pevsko udejstvovanje še več zanimanja, nameravajo svoje vrste razširiti v moški zbor.

Cerklje : Leskovec 18:19 (12:18)

V tretjem kolu Zasavske rokometne lige so Leskovčani gostovali v Cerkljah. Domačini so v prvem delu igre dosegli 12 golov, predvsem na račun nezanesljivega vratarja Leskovčanov. Prvi polčas je bil končan 12:8. Po odmoru so domačini razliko še povečali, v 40. minuti pa je prišlo do preobrata. V 56. minuti so gostje rezultat izenačili in dali nato še znagoviti gol (Vidmar). Gole so dosegli: za Leskovec: Ganc 7, Mlnkar 1, 4, Vidmar 4, Cesar 2, Arh 1, Znidaršič 1; za Cerklje: Vintar 6, Jarkovič 5, Horžen 2, Jurečič 2, Furlan, Dragonja in Maxtinjan pa po 1. Sodič je z napakami, ki na končni izid niso vplivale, sodnik Kranjc iz Hrastnika.

Peter Lipovč.

Temna lisa, ki jo vidite na sredi Save nasproti tovarne celuloze in papirja v Krškem je ponton, ki stoji natančno tam, kjer se bo čez Savo spenjal novi krški most. Ponton so uporabljali za sondiranje dna v rečni strugi, kjer bodo stali stebri mostu. Ko je Sava pred nedavnim spet močno narasla, se je ponton potopil. Z eno žično vrvjo je pripet k desnemu bregu, pritrjen pa je na še eno žično vrv, ki je razpeta z brega na breg. Ko je Sava začela naraščati, je bil ponton prav pod žično vrvjo, ki se razpenja z brega na breg in se zategadelj ni mogel dvigniti hkrati z gladino vode. Sava ga je zalila, nakar je potonil. (Foto: T. Gošnjak)

Integracija PAPIRKONFEKCIJE in Valvasorjeve tiskarne?

Zaradi govorice, da bo začela tovarna celuloze in papirja v Krškem sama izdelovati ciklostil papir v malih formatih, išče Papirkonfekcija nove proizvode. Najbrž ne bodo odločili za izdelavo škatel iz valovite lepenke boljših vrst. S stroji, ki jih imajo, bi lahko izdelovali manjše škatle, za večje pa potrebujejo nove stroje. V zvezi s tem

se bodo morali prav tako odločiti za gradnjo novega skladišča. Za izdelavo oplenitene embalaže, kakršno uporabljata tekstilna konfekcija in trikotaža, bi potrebovali tudi tiskarske stroje. Vseled tega razmišljajo o integraciji z Valvasorjevo tiskarno. Bruto proizvod zdravilnih podjetij bi se povečal za 20 do 30 odstotkov.

Krško pozimi brez telovadnice?

Vse krške šole uporabljajo - tako kot TVD Partizan - za telesno kulturo telovadnico v Krškem, kjer so bile nekoč kinopredstave. Upravo TVD Partizan resno skrbi,

kako organizirati pozimi normalno vadbo mladine, ker ni sredstev za nakup kurjave. Dogovorjeno je bilo, da bodo šole prispevale nekaj sredstev za vzdrževanje in uporabo prostorov. Zadeva še sedaj ni urejena, TVD Partizan pa nima denarja. Če uprava Partizana in vodstva šol ne bodo rešili tega vprašanja, bo krška mladina čez zimo brez primernih prostorov za telovadbo. Pavk

Lovci: v dveh letih 15.000 dolarjev!

Lovska zveza v Krškem združuje 23 lovskih družen iz občin Sevnica, Brežice in Krško. Lani je v lovskem turizmu sodelovalo 18 lovskih družen, ki so ustvarile 381 lovskih dni, vsak pa velja 5 dolarjev. Lani so tuji odstrelili 18 kosov srnjadi, 1 divjo svinjo, 1043 fazanov, 597 zajcev in 222 kosov drobnih perjadi. Za odstrel in za meso so spodnjeposavski lovci stržili 9751 dolarjev. Letošnja sezona je nekoliko slabša, ker je veliko deževalo. Dozdaj so ustvarili 138 lovskih dni in okoli 4000 dolarjev. Spodnjeposavske lovce velja pohvaliti, saj so družbi pridobili 15.000 dolarjev.

Pomoč in sodelovanje

Ekipa papirničarjev - strokovnjakov iz Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj v Krškem je odpotovala na enomesečno delo v tovarno papirja v Sremsko Mitrovico. V tej tovarni, ki je bila zgrajena leta 1964, imajo vedno težave v tehnološkem postopku v proizvodnji in delo ne teče po predvidevanjih. Nekateri iz krške ekipe so že sodelovali pri montaži papirne stroja v Sremski Mitrovici. Upajo, da bodo s strokovnim znanjem, ki so ga pridobili pri dolgoletnem delu lahko pomagali pri odstranjevanju napak v Sremski Mitrovici. Če gre za kakšne večje tehnične napake strojev, bo zadeva težja. Predvidevajo, da bo ekipa krških papirničarjev v Sremski Mitrovici približno mesec dni. Pavk

80 delegatov za občinsko konferenco SZDL

Sektorski posveti vodstev krajevnih organizacij SZDL v krški občini so bili doslej v Krškem in na Senovem. Na obeh posvetih so ugotovili, da bo najboljša, če bodo delovne konference krajevnih organizacij SZDL v novembru, ko ne bo več kmečkih del. Na teh konferencah bodo izvolili 80 delegatov, ki bodo skupaj s 27 člani plenuma predstavljali občinsko konferenco SZDL. Na občinskem vodstvu SZDL razmišljajo o tem, da bi novi plenum štel 19 ali največ 21 članov

Opustili bodo noveletne in druge čestitke

Novoletne čestitke in tiste za razne praznike (na primer za občinski praznik in za 1. maj) so se zadnja leta zelo razpasle. Ko so na občinskem vodstvu SZDL v Krškem razpravljali o tem, so ugotovili, da jih velja čestitka za vsak izmed omenjenih praznikov od 10 do 15 tisoč din. To je precejšen izdatek, vrhu vsega pa čestitk, ki za praznične dni prihajajo skorajda v kupih, nihče ne bere. Zatorej so sklenili, da v bodoče čestitk ne bodo več pošiljali. Sredstva, ki so jih doslej porabljali zanje, bodo namenili ob takšnih praznikih zvezi gluhomim, zvezi slepih, Rdečemu križu in drugim humanim organizacijam

MIKLOVO ZALO

bodo igrali v Kostanjevici v soboto ob 19.30 in v nedeljo ob 15. uri. V nedeljo dopoldne bo ob 9. uri še posebna predstava za šolarje.

FRIDITE!

Krškemu se obeta avtobusna postaja

Občinska skupščina Krško namerava skupaj s prizadejimi avtoprevozniki podjetji za potniški promet postati investitor avtobusne postaje. Zaenkrat je za novo postajo izdelana le groba skica. Tudi lokacija še dokončno ni izbrana, vendar vse kaže, da bodo postajo uredili na prostoru med upravnim poslojem Agrokombinata in bencinsko črpalko. Koliko sredstev bo potrebnih za novo postajo, v kateri bi bili poleg prodajalne vozovnic tudi prostori za manjše gostišče, še ni znano. V prvi stopnji bi uredili samo postajni prostor za avtobuse, ki bo morda gotov še letos.

Viktor Hiti-Peter

Pretekli teden smo pokopali znanega partizanskega borca Viktorja Hitijskega, ki je 20 let po osvoboditvi omahnil v grob kot žrtev bolezni, dobljene v času NOB. Pokojnik je bil rojen 21. julija 1924 na Volčjem pri Cerknici na Notranjskem. Ob začetku vstaje je delal v Cerknici kot mesar. Ze pretega avgusta 1941 je bil sprejet v SKOJ in je delal v znanj cerkniški skojevski skupini 17. marca 1943 mu je prišel okupator na sled in ga je aretiral. Pred sodiščem je bil Peter obsojen na 5 let strogega zapore, katerega je preživel v zaporih na Primorskem. Aprila 1944 je Nemcem, ki so zapornike vodili na delo, pobeignil pri Sevnici in se zatekel v Kozjanski odred. Tam je bil na TV stanici nad Ločami do oktobra 1944, nato pa je od-

šel v oficirsko šolo IV. operativne cone. Po osvoboditvi je pokojni Peter služboval najprej na vojnem odseku okraja Krško, 1952. pa je odšel na gozdarsko poslovno zvezo v Sevnico. Zadnja štiri leta je bil upokojen. Zavrati na bolezen, ki si jo je nakoopal v partizanih, kamor je prišel izmučen od zaporov, ga je pahnula v prerani grob. Pokojnega Viktorja Hitijskega bomo partizanski odborci kot vedrega in neustrašnega partizana ohranili v trajnem spominu.

Težave na krožnici šolskega leta

Solsko leto 1965/66 je tudi v trebanjski občini premerilo prve tedne in že tone v globoko jesen. V razredih je utišal začetni živžav. Skrbi ležejo v glavo učencem in učiteljem. Prvi bi se radi kar največ naučili, drugi jim poskušajo to omogočiti na najbolj dojemljiv način. Večni krog znanja se je zasukal in se bo vrtel do junija. Hkrati z njim se je začel vrteti tudi večni krog težav v šolstvu.

V šolskih zbornicah, kjer kujejo učne načrte, sestavljajo urnike in se pripravljajo na pouk, nemalokrat steče pogovor o tem, kako poučevati pri tem, kar imajo. Če bi prisluhnili pogovoru, bi kaj hitro zvedeli, da učni pogoji v trebanjski občini niso postlani z rožicami, niso niti zadovoljivi, čeprav se izboljšujejo iz leta v leto. Tako tudi je, naj imamo v mislih prostore, opremo učilnic, učila, zasedbo delovnih mest, učiteljska stanovanja ali sredstva za šolstvo. Marsičesa še manjka, marsikaj je še samo na pol poti, tako tudi šolska reforma, ki je v občini naredila pet popolnih in trinajst podružničnih šol.

V 94 oddelkih trinajstih šol v trebanjski občini je to leto vpisanih 2708 učencev. Najštevilnejši so nižji razredi, v katerih je petina več učencev kot v višjih letnikih. Učiteljev imajo vse šole 91, ugotovili pa so, da je to premalo in več učnih mest (zlasti za predmetni pouk) ni zasedenih. Pomanjkanje učnega kadra, sredstev in prostorov je z vsem ostalim, kar še ni urejeno, znatno zavrlo izvajanje šolske reforme. Ker niso urejeni prevozi učencev iz višjih letnikov podružničnih šol v popolne osnovne šole, se je nagrmadilo kar petnajst kombiniranih oddelkov, ki jih imajo ponekod celo po več. Nedopustne, pa spričo slabih pogojev nujne, so kombinacije oddelkov z učenci od petega do osmega razreda. Tak pouk imajo v Knežji vasi, Dobrniču, Sentlovrencu in na Selih Semberku. Na Jelševcu, kjer obiskuje pouk od prvega do četrtega razreda 76 učencev, so združili razrede v dva kombinirana oddelka. Učitelju (šola ima samo enega učitelja) so tako omogočili, da lahko vestno opravlja svoje prosvetiteljsko poslanstvo. Primeri, da morajo učitelji opravljati v eni osebi učiteljske, upraviteljske, administrativne, vzgojiteljske in kdo ve kakšne še pose, zlasti na podeželju, v bolj oddaljenih krajih, niso redki. Učitelji, ki jim učni načrt predpisuje kakovost pouka, si pomagajo kakor vedo in znajo. Na dlani je, da pouk trpi in da učenci iz oddolnih šol ne dobijo ena-

kega znanja kot tisti v šolah občinskih centrov. Reforma je torej za zdaj šole izenačila le organizacijsko, ne pa še v drugih ozirih. Kdaj bo to urejeno, pa tudi na zadnji seji občinske skupščine, ko so precej časa posvetili razmeram v šolstvu, niso znali odgovoriti.

»Odmor imamo,« so rekli učenci petega razreda osnovne šole na Mirni pred dnevi, ko so sončno dopoldne izkoristili za igre na šolskem dvorišču. Mirenska šola je postala premajhna in pretesna, česar ne ublaži niti pouk v več izmenah. Občani, učitelji in učenci želijo imeti novo šolo. Obljub je bilo že nič koliko, šele letošnja napoved, da bodo novo šolo začeli graditi prihodnje leto, je malce pomirila Mirencane. »Zakaj ne, vse se povečuje, le šola da bi imeli isto?« odgovore, če so vprašani, naj povedo, kaj jih najbolj žuli. (Foto: I. Zoran)

Družbene službe pod drobnogledom

Posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov občinske skupščine in družbene političnih organizacij, je nedavno obiskala v trebanjski občini nekatere delovne organizacije iz vrste družbenih služb. Med drugim se je mudila v šolah, zdravstvenih ustanovah in veterinarski postaji. Zanimala se je predvsem za poslovanje, izvajanje programov, sredstva in kadre, ki to omogočajo, za notranje rezerve, za oblike nagrajevanja po delovnih uspehih, notranje predpise, delo samoupravnih organov. Komisija bo pripravila analizo, o kateri bo razpravljala občinska skupščina na eni svojih prvih sej.

Komisija se je posebej zanimala za stanje v šolstvu. Ugotovila je, da je malo šol

v občini z urejenimi razmerami. Razen pomanjkanja prostorov in učiteljskega kadra je finančno vprašanje šol precej pereče, četudi si družba prizadeva dati šolam kar največ more. Spričo vsega tega trpi pouk, ker so ponekod prisiljeni krčiti učne programe in črtati iz njih tehnične predmete ter telovadbo.

Grenka trgovinica bo kmalu urejena

Lekarno v Mokronogu bo temeljito preuredilo grosupeljsko gradbeno podjetje. Dela že grede h koncu in bodo lahko grenko trgovinico kmalu odprli. Boljši delovni prostori lekarnarje bodo pomembna pridobitev ne samo za Mokronog, temveč za vse kraje, ki so nanj vezani.

TREBANJSKE IVERI

■ **SODNIK ZA PREKRSKE** se je preselil te dni v prostore občinske stavbe. Tja, kjer je bil prej, se bodo vselile družbene organizacije. Tako bo stavba, v kateri je bil do lani zdravstveni dom, samo za družbeno politične organizacije.

■ **MED VLAKARJI**, ki se vsak dan odpeljejo proti Novemu mestu, je tudi nekaj deset dijakov in dijakin, novomeških srednješolcev. Pretežno obiskujejo pouk dopoldne. Zdej, v jeseni se nekateri že zanimajo za stanovanja v Novem mestu. Dan je krajši, učenja čedalje več, na vlaku izgubljenega časa pa ne more nihče

nadoknaditi. Kdor se je kot dijak vozil z vlakom, ve, kakšni napori so to.

■ **VEČJE ZALOGE** premoga na železniški postaji skominajo marsikateri potnik in ga opominjajo, da se je treba čimprej oskrbeti s kurivom. Premoga prodajo v Trebnjem vsako leto več.

■ **CIRKUŠKO STRELIŠČE** pri domu kulture že nekaj časa privablja mladež in ji nudi razvedrilno. Vendar lastniki niso najbolj zadovoljni z obiski, kar je treba razumeti. Šola je prva, zabava pa druga, pravijo starši učencev, ki radi smuknejo k cirkuškemu šotorišču.

MOKRONOG: zastor dvignjen po dveh letih

Komediji ali dramo? Če bi prisluhnili tradiciji, bi imela komedija boljši obisk. Pred leti je občinstvo navdušeno ploskalo Marinčevim šaljim enodejankam. No, to je bilo, že dve leti pa v Mokronogu niso videli na odru igralcev domačega društva. Če so se ljudem v tem času bolj priljubila resna dela? Odločili se bodo te dni: ali bodo naštudirali komedijo ali dramo.

Sezona se je pričela. Kar so se v mokronoškem KUD Emila Adamiča dogovorili, da bodo spet poživili gledališko dejavnost, je v dramski sekciji postalo živahno. Sklenili so, da se bodo naučili igre in pripravili predstavo, če bo šlo po sreči, še letos. Pogovarjajo se o tem in onem, kako, kolikokrat bodo igrali, ponovili: predsta-

ve in podobno. Ker nameravajo tokrat gostovati na podeželju, predvsem v krajih brez kakršnegakoli kulturnega razvedrila, morda pa tudi

So stanovanja, so učitelji

Eno ali dve stanovanji v nastajajočem bloku, stanovanje nad lekarno, eno poleg pisarne krajevne urada, družinsko stanovanje v stavbi SLP, ki jo bodo preuredili — tako štejejo učitelji in prosvetni delavci v Mokronogu, kjer so stanovanjskemu vprašanju zlasti lani in letos posvetili vso pozornost. Ob smotrnem reševanju stanovanjskega vprašanja v Mokronogu tudi vprašanje šolskega kadra ni pereče.

znanj občine, hočejo izbrati delo, ki bo občinstvo res pritegnilo in ga razvnelo.

Zivahnost je opaziti, posebno pod jesen, v vseh društvenih sekcijah. Vztrajno vadija glasbeni ansambel (spoznali smo ga na letošnji medobčinski reviji kulturnih dejavnosti v Novem mestu) in pevski zbor mirenske doline, kateremu je mokronoško društvo mentor in oskrbnik. Glasbeni ansambel bi radi povečali in ga usposobili za večje nastope v krajih, kjer je zahtevnejše občinstvo, pa menda ni resnih kandidatov. Znatno na slabšem je društvena knjižnica. Ta je revna, nima dotacij, vzdržuje pa se pretežno s sredstvi silvestrskih prireditelj.

Na splošno je čustiti, da društvo je, da nekaj dela in si prizadeva, čeprav vse to ne pride vedno najbolj do izraza. Vidna pa je volja do dela in zanjo vedo vsi občani. Torej niso brez zagotovila, da bo kraj le imel primerno kulturno razvedrilo.

SEVNICA: „NE DAMO SOGLASJA!“

Odborniki sevniske občinske skupščine so proti novim obremenitvam delovnih organizacij in zato niso izglasovali predlaganega dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje — V času vsesplošnega varčevanja naj boljše gospodarijo tudi potrošniki zdravstvenih skladov!

Odborniki občinske skupščine Sevnica niso dvignili rok, ko je bilo na vrsti glasovanje o dodatnem prispevku za zdravstveno zavarovanje. Pa poglejmo, zakaj so se tako opredelili!

V posavski skupnosti socialnega zavarovanja delavcev je bilo 31. avgusta letos 188 milijonov primanjkljaja. Sevniska občina je tu udeležena s 27 milijoni, občina Krško s 106 milijoni, občina Breži-

SEVNIŠKI VESTNIK

KDO BO PRIKRAJŠAN?

Izdatke občinskega proračuna v Sevnici so zmanjšali za 41 milijonov dinarjev

V Sevnici so na seji občinske skupščine 30. septembra izglasovali spremembo odloka o proračunu občine za 1965 leto. Spričo manjših dohodkov so bili tudi v tej občini prisiljeni zmanjšati izdatke.

Proračunske dohodke planirajo letos na 635 milijonov dinarjev, torej za 29 milijonov dinarjev manj, kot so predvidevali v začetku tega leta. Izdatke so znižali za 41 milijonov, ker je treba del sredstev odvajati v posebno prodačunsko rezervo. Ta znaša 10 milijonov in 31. marca, ko je bil sprejet proračun, še ni bila uvedena.

Občinski šolski sklad se z novim odlokom znižuje za 4 odst., kar znaša 10 milijonov 300.000 dinarjev. Sole tega zmanjšanja ne bodo občutili, ker so 5% vseh sredstev dajale v proračunsko rezervo že od januarja letos. Ta rezerva znaša 11 milijonov 800 tisoč din in zadošča za pokritje manjkajočih sredstev v skladu. Sole so z novimi predpisi pridobile še dodatnih 8 milijonov dinarjev na račun nižjih prispevkov od osebnih do-

ce pa s 53 milijoni. Občinski skupščini v Krškem in Brežicah sta izglasovali večjo stopnjo dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje, v Sevnici pa se je zataknilo. Odborniki niso hoteli izreči

sohlasja, ker menijo, da nimajo pravice še bolj obremenjevati delovnih organizacij v občini.

Z dopolnilnim prispevkom bi zbrali dodatnih 22 milijonov, kar bi lahko vplivalo na zniževanje osebnih dohodkov in standard zaposlenih. Ob koncu leta bi se gospodarske organizacije znašle v težkem položaju zaradi tolikšne obremenitve, pa tudi občinski proračun bi bil najbrže prizadet.

Večina prisotnih je zagovarjala stališče, da v dobri vsesplošnega varčevanja tudi potrošniki zdravstvenih skladov ne bi smeli biti izjema. Razen tega so svojo odločitev utemeljili s tem, da v upravi in šolstvu niso mogli povečati osebnih dohodkov niti za toliko, kolikor znaša uknjeni delež prispevkov. Izračunali so, da bi dodatna stopnja osiromašila sklade delovnih organizacij za 3 odstotke, odgovornosti za to pa odborniki niso hoteli sprejeti. Obrazložitev zavoda za socialno zavarovanje o nujnosti povečanega prispevka jih ni zadovoljila.

Vanjo so dvomili tudi nekateri odborniki v Brežicah, pri glasovanju pa niso bili tako odločni in večina je le izrekla soglasje.

Priprave na občinski praznik v Sevnici

Na posvetu kulturnoprosvetnih, športnih in gospodarskih organizacij v Sevnici so se pomenili o praznovanju 12. novembra, občinskega praznika. V počastitev občinskega praznika bo ogled novih proizvodnih prostorov JUTRANJKE na Radni, otvoritev preurejene šole v Krmelju, vrsta športnih sredstev in rokometu in šolsko tekmovalno šahistov. Delavska univerza Sevnica bo pripravila predstave potujočega kina po šolah in občini. B. D.

Regulacija naglo napreduje

Delavci Vodne skupnosti iz Brežic so pričeli urejati strugo Sevnščne na dveh mestih, kjer je voda že odnesla del ceste. Obrambna struga bo dobro betonirana, tako da voda ne bo več ogrožala ceste.

Z deli precej hitro, ker se boje, da jih ne bi presenetilo jesensko deževje. Cesta od Sevnice proti Zabukovju bo po končani regulaciji v redu. S. Sk. S. S.K.

SEVNIŠKE NOVICE

■ **Komunalna banka Sevnica** se je iz dosedanjih prostorov preselila v bivšo poslovalnico trgovskega podjetja v Smarju. Novi bančni lokali so sodobno opremljeni. Preselitev je bila umestna, ker predvidevajo, da se bo Smarje razvilo v bodoče središče nove Sevnice.

■ **Novi stanovanjski blok** pri železniški postaji, imenovan »nebotičnik«, je že poln stanovalcev. Zgrajen je bil s sredstvi občinskega stanovanjskega sklada. V novem bloku so dobili stanovanja uslužbenci občinske uprave, podjetij Lisca in Jutranjka ter drugi. Na griču nad postajo in v bližini Kopitarne građe precej stanovanjskih hiš tudi zasebniki.

■ **Nasproti restavracije** so pred kratkim zgradili novo tržnico, kjer okoličani prodajajo svoje pridelke, zlasti pa sadje. Na sevniški trg nosijo napredaj grozdje celo iz Niša, toda ti prodajalci prodajajo kar na klopi, na zaboji ali na travi. Občinska sanitarna inšpekcija bi morala tako nehygienično prodajo sadja preganjati. S. Sk.

TREBANJSKE NOVICE

Tudi mladina mora sodelovati v reformi!

Občinski komite ZMS Novo mesto je skrbno pripravil letne konference. V razgovorih pred njimi in na letnih konferencah so se o mladih in njihovi vlogi pri uresničevanju gospodarske reforme izoblikovala naslednja stališča:

Obdobje, odkar smo začeli uresničevati gospodarsko reformo, je še prekratko, da bi lahko obširneje razčlenili vlogo mladih. Kljub temu je na osnovi politične aktivnosti Zveze mladine moč sklepati, da so mladi ljudje v celoti z odobravanjem sprejeli reformo. Njihovo odobravanje pa je temeljilo bolj na političnem zaupanju v pripravljene gospodarske ukre-

pe, kot pa na stvarnem razumevanju vsebine in dolgoročnih ciljev, ki jih želi z reformo doseči naša družba.

Ponekod je slišati mišljenje, da je mladina premalo sposobna in da se ne zanima dovolj za pravo in sprejemanje konkretnih odločitev. V posameznih podjetjih celo menijo, da so odločitve bolj stvar strokovnjakov in upravnih vodstev kot pa stvar mladih. Takšna stališča mrtvijo dejavnost mladih ljudi in jo omejujejo zgolj na razpravljanje o raznih nepomembnih vprašanjih. Zaradi nedemokratskih postopkov pri odločanju in sprejemanju posameznih rešitev, ter zaradi vidnih slabosti, ki kazijo bistvo reforme, se je med mladino marsikje uveljavilo mišljenje, da je najbolje biti tiho. Menijo, da je boljše stati ob strani in čakati na rešitev. Predlogi in pripombe mladih imajo namreč, nemalokrat za posledico grožnje z odpustom in podobno. Ob vsem tem je dejavnost družbenih organizacij v podjetjih omejena največkrat le na razlaganje že sprejetih odločitev (žal tudi na takšna razlaganja mladih najpogosteje niso vabili, niti v občinskih merilu!) ali pa na sodelovanje vodstev organizacij pri razpravljanju o problemih, o katerih bi morali odločati samoupravni organi in celoten kolektiv.

Očitno je dejstvo, da je razvoj samoupravljanja v sedanji stopnji obremenjen z vrsto pristranskih odločitev in slabosti. Zlasti pristranske odločitve povzročajo med delavci nezadovoljstvo in občutek nemoči. Delavci zato gledajo menijo, da kot neposredni proizvajalci ne morejo vplivati na politiko svojega kolektiva. Še vedno imamo podjetja, v katerih so razne pravice in zveze nekaj običajnega. So primeri, da samoupravni organi upravljajo samo formalno, brez širših razprav in ne da bi podrobneje poznali probleme ter pri tem uveljavljajo zamisli posameznikov ali ožjih skupin vodilnih v podjetju. Proizvajalci se zato gledajo v mnogih primerih še vedno počutijo kot da so v meznem delovnem odnosu. Seveda pravkar nanižanih kritičnih ugotovitev ne moremo posploševati.

Brez dvoma drži, da imajo delavci svoje mišljenje ob vsakem problemu, ki je na kakršenkoli način povezan z življenjem in delom v kolektivu. O takšnih stvareh, ki se jih tičejo neposredno, veliko govorijo med seboj v nevezanih pogovorih ob raznih priložnostih. Toda nerazumevanje do pripomb in stališč delavcev tu in tam že

prerasta v škodljiv činitelj in ustvarja nezadovoljstvo. S tem zmanjšujemo število pobud neposrednih proizvajalcev, čeprav bi morali danes s skupnimi napori vsega kolektiva reševati pravočasno vse probleme.

Zveza mladine bi si zatorej morala z ostalimi političnimi silami prizadevati, da se v delovnih kolektivih ustvari takšno vzdušje, ki bo spodbujalo vsakega proizvajalca k razpravi. Samo tako bo lahko vsakdo vplival na odločitve in sodeloval pri odpravljanju proizvodnih problemov, raznih slabosti, napak in pomanjkljivosti.

UROS DULAR

Loški most popravili!

Most čez Krko v Lokah pri Straži je treba popraviti. Je precej obremenjen, zato so se mestoma že pokazale luknje v deskah. Uporablja ga predvsem zaloška opekarna za transport izdelkov, seveda pa tudi okolišni kraji, ker most znatno skrajšuje pot med obema bregovima Krke.

Dol. Mraševo: dograditi pot

Vaščani Dol. Mraševa pri Straži bi radi nadaljevali dela na poti proti Prapročam, ko bi imeli sredstva. Večja dela so opravili že lani. Tudi letos so pripravljani pomagati s samopriskom, če bi se njihova prizadevanja uresničila.

Kje se je zataknilo?

V Sentyernej se razočarani sprašujejo, kdo je kriv, da še niso začeli zidati zdravstvenega doma. Kot zatrjujejo, imajo za to stavbo, ki bi bila za kraj pomembna pridobitev, že vse pripravljeno. Te dni bi morali stavbo zaključiti, pa iz nepojasnjenega razloga tega niso naredili. Bolj poučeni občani menijo, da se je zataknilo ali pri lastniku zemljišča, kjer bi moral stati zdravstveni dom, ali pa pri sredstvih oziroma pri obvezni rezervi, ki menda ni preveč bogata. Vsekakor pa bo s to odločitvijo zamujena priložnost, da bi za zidanje zdravstvenega doma porabili mehanizacijo, s pomočjo katere bodo dogradili te dni začeti stanovanjski blok.

Žužemberčani žele stalnega zobozdravnika

8. oktobra je bil v Žužemberku zbor volivcev, na katerem pa so pogrešali tehnično inteligenco, zaposlene ter obrtnike. Odbornik občinske skupščine Jože Gosencja je pojasnil predlog za rebalans proračuna ter snov preostalih točk dnevnega reda.

V razpravi so občani izrazili zaskrbljenost zavoljo težkega finančnega položaja občine. Menili so, da bi morale delovne organizacije upoštevati priporočila glede prispevkov za šolstvo in otroško varstvo. Naglasili pa so tudi, da bi moralo priti do večjega premika v delitvi sredstev med občino, republiko in zvezo v korist občinskih skupščin.

Kot običajno so na zboru volivcev razpravljali o najbolj perečih krajevnih problemih. Želeli so, naj bi novomeški

zdravstveni dom čimprej razpisal mesto zobozdravnika za žužemberško ambulanto, ker imajo zanj tudi že stanovanje. Nadalje so govorili o tem, da bi moralo podjetje Elektro Ljubljana takoj okrepiti daljnovod od Zagradca do Žužemberka, ker sedanja, izredno nizka napetost toka, povzroča pogoste okvare na priključkih. Menijo tudi, da bi za področje Suhe krajine morali nastavi-

Bolgarski jamarji v Novem mestu

Od 17. do 20. septembra so obiskali Dolenjsko in Novo mesto udeleženci IV. mednarodnega speleološkega kongresa in vidni predstavniki bolgarskih speleologov: prof. dr. Dinev, Peter Tran-teev in inž. Radoš Radošev. Obiskali so Kostanjeviško jamo ter Veliko in Malo prepadno na Brezovi rebri. V Novem mestu so si ogledali kulturno zgodovinske spomenike. S tem so gostje iz Bolgarije vrnili obisk novomeškimi jamarjem, ki so se v Bolgariji mudili lani.

Izšla je 2. številka »Obvestil«

OBVESTILA, glasilo ZKS, SZDL in sindikatov v novomeški občini, prinašajo v 2. številki, ki je nedavno izšla, več tehtnih sestavkov o gospodarski reformi. Na to temo se pravzaprav nanašajo vseh šest zapisov, kolikor jih vsebuje številka. Osrednjo težo pa vendarle nosi prispevek »Konkretizacija godarske reforme«, ki na enajstih ciklostiranih straneh ocenjuje do zdaj prehojeno pot v reformo v novomeški občini. List nadalje piše o neposrednem in konkretnem političnem delu ter odgovornosti v občini, o reformi, inšpekcijskih službah in državnih upravi in se sprašuje, ali povečati storilnost in osebne dohodke ali osebne dohodek zmanjšati itn. Z objavljenimi sklepi skupne seje ObK ZK, ObO SZDL in ObSS poziva glasilo delovne organizacije k nadaljnjemu odkrivanju notranjih rezerv in urejanju drugih vprašanj. Številko zaključuje sestavek o tem, kako so se reforme lotili gozdarji.

DROBNE IZ DOL. TOPLIC

8. oktobra je bil v Dolenjskih Toplicah zbor volivcev, ki ga je vodil občinski odbornik Jože Pelko. Po obravnavi predloga za rebalans občinskega proračuna so govorili o naslednjih krajevnih problemih: o regulacijskem načrtu, lokaciji za weekend hišice, vodovodu, neustreznih javnih razsvetljavi, popravilu poti itd. Kritizirali so tudi sprehajanje kokoši po parkih in nasadih ter menili, da bi morali to vendarle že preprečiti.

Vinogradniki so že pričeli trgati, četudi bi kazalo ob sedanjem lepem vremenu še malo počakati. Portugalka je v splošnem že potrjana, a z njo se vinogradniki ne pohvalijo. Pravijo, da je grozje močno gnilo.

Zveza borcev in ostale množične organizacije so umrli Elzi Debeljakovi, ki je bila aktivna delavka več množičnih organizacij, pripravil lep pogreb. V imenu organizacij sta se poslovila od nje Reza Virant in Anton Strišča, medtem ko ji je pevski oktet iz Novega mesta zapel več pesmi. Pred nekaj leti je topliška zadruga pod pokopališčem uredila velik nasad nizkega sadnega drevja. Spomladi je bil nasad uraščalen že z osušenim senom, vendar si je lepo opomogel, ko so seno odstranili in je zdaj oko-

lici v okras. Slišati je, da nameravajo nasad odstraniti in izkopati drevje, kar pa bi bila velika škoda.

Več kot 15.000 kilogramov jabolk je zadruga že odkupila v Dolenjskih Toplicah. Sadržje je letos v teh krajih bogato obrodilo, vendar pa je zaradi stalnega dežja prišlo zgodaj odpadati in gniti. Sadržarji dovažajo vsak dan velike količine sadja v zadrugo, ki ga odkupuje po 37 dinarjev za industrijsko predelavo.

D. G.

Ravnateljstvo osnovne šole Šmihel pri Novem mestu

razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE

Nastop službe takoj. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Novomeška kronika

Zimski delovni čas so uvedle nekatere non-stop trgovine s špecerjskim blagom v oktobru, tako da popoldanska izmena zepre lokalne že ob 19. uri. Potrošniki imajo zdaj več časa in se lahko čez dan oskrbijo. Zaradi skrajšanega delovnega se promet v trgovinah ni zmanjšal.

Veseli rudarji iz Trbovelj so gostovali minulo soboto v dvorani kina KRKA s sporedom, kakršnega so dve uri poprej prikazali v Trebnjem. Zapeli so nam nekaj viš o radosti in tegobah rudarskega življenja, kakor jih je skomponiral eden od članov njihovega zabavnega ansambla. Tokrat bi lahko odpadli nekateri manj slani in že razpiti sviciji, namesto katerih bi raje slišali kaj iz zakladnice rudarskega humorja.

Preureditvena dela v gostišču »Brega se bližajo koncu. Te dni napeljujejo še elektriko, potem pa bodo še pričeli s čiščenjem in razporejanjem stolov in miz. Tokrat napovedana otvoritev bo menda zdaj zares za občinski praznik 29. oktobra. Leseni opaži in kovani okraski dajejo lokalu domače vzdušje. Prostora bo dovolj, saj imajo dve veliki sobi, plovnico, »Jakčev sobos, vrt in vrtno verando.

Na avtobusni postaji bi bilo treba čimprej obesiti še nekaj kosov za smeti. Zdaj, ko je trg asfaltiran, se smeti in odpadki še prej opazijo kot nekdanj. Čeprav pometajo pridno pometajo, je čez uro ali kaj še spet vse nastalno. Vsak drog s številko avtobusnega stojišča bi lahko imel košarico!

V kavarni »Center« so vzeli na polzkušnjo glasbeno omaro — juke-boks. Nekaj časa ga bodo pustili v zgornjem lokalu, potem pa ga bodo postavili še v spodnjem. Enkratno poslušanje plošče stane 20 din. Pravijo, da ga bodo kar kupili, če se bo obnesel.

Na živilskem trgu je bilo v ponedeljek manj prodajalcev kot kupcev. Dobiti je bilo solato po 200 din kg, papriko po 150 din, grozde po 250 din kg, slive po 200 din, jabolka po 130 din kg, krompir po 100 din, motovilec po 70 din merica, spinačo po 80 din merica, karfiolo po 250 din, kumare po 150 din, kostanj po 200 dinarjev. Jajca je imela naprdaj samo eno ženska. Okoli nje bila taka gneča, da še za ceno nismo mogli poizvedeti.

Gibanje prebivalstva: rodila je Lucija Jasníč z Novega trga 3 — Barbara.

Planinski izlet na Gorjance!

PD Novo mesto prireja v nedeljo, 17. oktobra, izlet na Trdinov vrh (1181 m) na Gorjancih. Odhod bo ob 7. uri z avtobusom izpred hotela Kandija. Z avtobusi bomo šli do Gospodlčne in Kravega kamna, od tam pa peš preko hrvaške koščenice Kaštanice na Trdinov vrh. Vrnili se bomo peš preko Malčevega krča do doma Vinka Padersiča pri Gospodlčni. Povratek z avtobusom bo okoli 17. ure, prihod v Novo mesto pa okoli 18. ure. Pešhoje je vsega za približno 2 uri in 30 minut. Planinci in prijatelji Gorjancev naj se udeležijo tega izleta v čim večjem številu, saj je pogled na gorsanske gozde, ko v jeseni žare v čistem zlatu stoletnih bukev, edinstven! Planince še posebej opozarjamo, da prideja istega dne izlet na Gorjance tudi PD Ljubljana — Matiča, zato naj bo naša udeležba manifestacija planinske miselnosti. Cena izleta je 600 din, izlet pa bo vodil ali prof. Zupančič ali pa predsednik društva Rudi Jerab. Prijave sprejemajo po solah poverjeniki PD, za ostale planince pa Helga Krošelj, občinsko sodišče Novo mesto, soba 68. Prijavite se najpozneje do sobote, 16. oktobra, ob 12. uri!

PLANINSKO DRUŠTVO NOVO MESTO.

KAJ SMO IN KAJ BOMO VIDELI V NOVOMEŠKEM KINU

Zaradi pomanjkanja prostora je bil minuli filmski spored v našem listu objavljen potem, ko so bili nekateri filmi že predvajani. Obiskovalci zato niso bili pravočasno opozorjeni, naj si ogledajo filme (Šojenje v Nürnbergu in Amerika, Amerika), ki jim tako občinstvo kot kritika prisojata mesto na vrhu filmske umetnosti. Toliko v pojasnilo tistim, ki so se zanimali.

(Hoselita), ki ga poznamo iz španskega filma »Mati, poslušaj pesem mojso«. Tokrat nastopa v filmu »Bel konj« (hrvaški prevod »Pev-vec potepuha«). Kritika ga je slabo ocenila, vendar prepustimo besedo gledalcem. V drugi polovici oktobra bodo na sporedu »Razkošje v travici, domači film »Vrtinec« (z Lojzotom Potokarjem in Janezom Vrhovcem) in »Zdajaleca«, ki so ga posneli amaterji beograjskega kinokluba.

KOMUNALNO PODJETJE

NOVO MESTO

obvešča, da je

zaprto smetišče v Bršljinu pri Osoliniku, odprto pa je smetišče ob cesti Novo mesto — Mirna peč

približno 2 km od Bršlina na desni strani (Kačja rid). Smetišče bo odprto vsak ponedeljek, torek, petek in soboto od 7. do 14. ure. Za odlaganje smeti se plača prispevek Komunalnemu podjetju Novo mesto.

KOMUNALNO PODJETJE NOVO MESTO

Slabo igrišče - vzrok poraza?

Čutim se dolžnega odgovoriti na neodgovorno in žaljivo poročanje dopisnika J. Spilhana o tekmi Novo mesto - Jesenice, priobčeno v prejšnji številki Dolenjskega lista.

Kdor me malo bližje pozna, mi gotovo lahko pritrudi, da sem se, odkar sem v Novem mestu, vedno trudil, da bi pomagal kot trener in igralec k dvigu odbojke v Novem mestu.

Prvo igrišče sem svetoval zaigrati zato, ker sem hotel odbojkarjem samo dobro - to igrišče je namreč boljše in ne slabše od drugega, kot trdi J. Spilhan! To utemeljujem s tem, da je mreža na prvem igrišču prenovljena, igrišče manj izrabljeno in bolj ravno kot drugo, kjer je mreža že večkrat zakrpana, igrišče bolj neravno in izrabljeno.

Prof. Igor Penko

BALINARSKI TURNIR MEST:

Novo mesto pred Ljubljano in Zagrebom

V nedeljo je bil v Novem mestu balinarski turnir mestnih reprezentanc Ljubljane, Zagreba in Novoga mesta. Turnir je potekal v čast 600 letnice Novoga mesta in občinskega praznika.

Ze prvo kolo turnirja je prineslo presenečenja, saj je Novo mesto I zelo lahko premagalo Zagreb s 13:4. Pri vodstvu 4:2 je Hren izbil balineca za 6 točk, kar je vplivalo na goste, ki niso dosegli več nobene točke.

Drugo kolo je prineslo domači derbi med obema ekipama. Prva ekipa je zaigrala zelo dobro ter zmagala s 13:6. V drugi igri je bila Ljubljana le boljša od Zagreba ter je zmagala s 13:8.

Rokomet v Brežicah

V četrtek popoldne sta se na brežiškem rokometnem igrišču v prijateljskem srečanju pomerili ekipi domačega Partizana in Rudarja iz Trbovelj.

Ves čas tekme pa je bilo videti, da sta ekipi varčevali z močmi za kasnejša srečanja. Tekma je bila končana z rezultatom 22:15 v korist gostov iz Trbovelj.

Toča golov v Krškem

Nogometniški Panikovec so v VI. kolu celjske nogometne podzveze doživeli hud poraz. V Krškem jih je enajstotica Celulozarja premagala z 8:1 (5:0). Dvesto gledalcev je bilo navdušenih nad igro domačinov.

Prof. Igor Penko

segi več zaporednih točk in izenačili na 7:7. To jim je zadoščalo za prvo mesto in so naprej igrali bolj sproščeno.

Tako je prvo mesto osvojila ekipa NOVO MESTO I z dvema zmagama in količnikom 36:23, druga je Ljubljana z 2 zmagama in količnikom 37:21, tretji Zagreb (ena zmag. količnik 25:30) in zadnji Novo mesto II (ena zmag. in količnik 26:37).

Bela krajina : ELAN 2:2

Dolenjski derbi in odločilna tekma za naslov prvaka ljubljanske nogometne podzveze ni prinesel odločitve. Novomeščani so pred številnimi gledalci uspeli Crnomalcem na njihovem igrišču vzeti točko in ostati še naprej neporaženi!

Hoče : Novo mesto 3:2

V prvenstveni odbojarski tekmi slovenske lige so Novomeščani v Hočah podlegli domači šestici 2 : 3. S to zmago so se Hočani prerinili na četrto mesto, medtem ko so Novomeščani ravno še na mestu, ki jim tudi v prihodnjem letu omogoča nastopanje v slovenski ligi.

si je ogledalo tudi precej gledalcev, ki so bili zelo zadovoljni s kvaliteto prireditve.

Občinska balinarska liga

Zaključena je balinarska liga Novoga mesta - jesenski del. V zadnjih treh kollar je Borac nastopil brez enega igralca; doživel je kar tri poraze. Pionir je nastopil z dvema mladincema, vendar je vseeno zmagal v zadnjih kollar ter brez poraza osvojil prvo mesto.

Rezultati zadnjih kol: Pionir-Borac 13:0, Zelezničar-Poštar 13:3, Pionir-Poštar 13:7, 13. maj-Borac 13:3, Zelezničar-13. maj 13:6, Poštar-Borac 13:11.

Moče : Novo mesto 3:2

prvi polčas končal neodločeno brez gola. V nadaljevanju so gledalci prišli na svoj račun, saj so se mreže tresle kar štirikrat. Najprej je bil uspešen Pekas in Elan je vodil 1:0. Veselje pa ni bilo ne popolno ne končno.

Hoče : Novo mesto 3:2

je zmagal v Sloveniji vse več zagovornikov, da bi ukinali zvezo ligo. V tem primeru bo tudi slovenska liga nekoliko spremenjena. Moštva slovenske lige morajo odigrati še tri ali dva kola, preden bodo zaključila letošnje prvenstvo.

LESTVICA table with columns for team name and scores.

Novo mesto : Krim 17:10

V prvenstveni rokometni tekmi so Novomeščani v Ljubljani premagali ekipo Krima, ki je še lani igrala v slovenski ligi, 17:10 (6:2). Za Novomeščane so bili uspešni: Jaklič (7), Vidmar (6), Jončič (2) ter Setina (1) in Pifolt (1).

le dvojno. Zato morebitni poraz proti Olimpiji ne sme spet zavesti morale Novomeščanom, ki pričakujejo, da jih bodo končno podprli tudi gledalci, ki se do zdaj niso preveč ogrevali za ta šport.

Sindikalne športne igre Novoga mesta

Sindikalne športne igre Novoga mesta imajo že lepo tradicijo, zato potekajo tudi letos v organizaciji SSD Pionir. Letos se jih udeležuje šest večjih podjetij Novoga mesta: Novoteles, ZTP, Iskra in Pionir.

in ženske v odbojki in streljanju, moški pa še v balinanju, kogljanju, namiznem tenisu, šahu, tenisu in vlečenju vrvi.

V Semicu vendarle spet resnejša telesnovzojna dejavnost?

Prejšnji in sedanjí odbor TVD Partizan v Semicu nista naredila veliko, čeprav se Semic lahko ponaša z lepim telovadnim domom. Dom je bil do pred nedavnim brez gospodarja, v njem so prirejali razne zabave, razbijali šipe, unčevali pod in podobno.

Volje in veselja za telesnovzojno delo je dovolj, saj so mladinci sami ustanovili rokometno društvo in uredili zasilno igrišče ter si kupili žogo. Igrišče bi se dalo z majhnimi sredstvi urediti tako, da ga ob vsakem dežju ne bi zalivala voda.

Sindikalno športno srečanje v Krmelju

10. oktobra je bilo športno srečanje med sindikalnimi podjetnicama METALNE in KRMELJA in VALJARNE 2400 iz jeseniške ZELEZARNE. Pomerili so se v kogljanju, streljanju in šahu.

Leskovec : Sevnica 22:17 (6:9)

V drugem kolu Zasavske rokometne lige so se srečali Leskovec in ekipa Sevnice. V zadetku so povedli domačini s 3:1, gostje pa so kmalu izenačili in končali polčas v svojo korist s 9:6.

Atletika na kočevski gimnaziji

Razpisu Atletske zveze Slovenije za šolski atletski pokal v letu 1965 se je odzvala tudi kočevska gimnazija z moško in žensko ekipo. 8. oktobra je bilo prvo tekmovanje na športnem stadionu v Gaju.

Moška ekipa je bila ocenjevana v 7 disciplinah, sestevane pa so bile točke prvih dveh tekmovalcev v vsaki panogi. Ekipa je zbrala 6620 točk. Največ točk sta prispevala v teku na 100 metrov Dušan Bižal 11,4 sek. (737 točk) in Borut Hočvar 11,8 (650 točk).

V Metliki zmagal črnomelj

3. oktobra je bila v Metliki na Pungertu doslej največja rokometna prireditve. Na turnirju, ki naj bi nadomestil medobčinsko rokometno ligo, se je pomerilo 5 ekip: Partizan Črnomelj, Partizan B Novo mesto, Partizan Semič, Partizan Metlika in gimnazija Novo mesto.

Spodrsrljaj Babiča

V tretjem - zadnjem kolu državne prvenstva v speedwayu, ki bo prihodnjo nedeljo v Svetozarevu, bo naposled odločeno, kdo bo državni prvak v tej športni panogi v letu 1965. V II. kolu je namreč dosedanji prvak Babič pretekle nedelje v Mariboru zbral le 13 točk (od 15 možnih), toliko pa jih je zbral tudi Stankovič iz Svetozareva; tretji je bil Mariborčan Perko s 14 točkami, četrti in peti pa Regvard oč. Medved. Babiču se ni posrečilo ponoviti uspeha, ki ga je dosegel v I. kolu v Zagrebu, kjer je osvojil vse možne točke.

Sevnica : Krmelj 13:27 (7:13)

V prvenstveni tekmi Zasavske rokometne lige v Sevnici so Krmeljanci prepričljivo zmagali. Sodi je odlično Milan Setine iz Brežic. Med Sevnčanli so bili uspešni Jasbec, Perv in Svažič s po 3 zadetki, pri Krmeljancih pa J. Logar z 11, Šunta s 6 in J. Zitnik s 5 zadetki. S to zmago Krmelj zanesljivo vodi na lestvici.

Športno pismo iz Brežic

V četrtek, 7. oktobra, je bilo v Brežicah prijateljsko rokometno srečanje med ekipo Brežic in Rudarjem iz Trbovelj. Tekma se je končala s 15:22 (6:9) za gostujočo ekipo.

pravočasno poslali obvestila, katera mora domače moštvo po 12. členu proposicije slovenske rokometne lige poslati gostujoči ekipi najmanj 72 ur pred srečanjem. Čeljani so igrali dobro, pomagali pa jim je tudi pristranski sodnik.

V VI. kolu republiške rokometne lige so igralke iz Sele premagale Brežičanke z rezultatom 9:8 (4:5). Gerjevič.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

ŠAH

Oktobrski brzoturnir končan

Oktobrskega brzoturnirja se je udeležilo 5. oktobra 17 šahistov. Po predtekmovalju v dveh skupinah so se po štirje najboljši vsake skupine pomerili v finalu. Po pričakovanju in običaju je zmagal mojstrski kandidat Igor Penko s 7 točkami in zmagami nad vsemi nasprotniki. Drugo mesto je presenetljivo zasedel s 5 točkami do sedaj manj znani Šušnar.

JEZNI NA KOSMATE ČEKANARJE

Suhokranjski kmetje se jezijo, da jim divji prašiči požoro skoraj polovico poljskih pridelkov, drugo polovico pa pomendrajajo. Trenutno se klati po okolišnih gozdovih, poljih in pašnikih kakšnih 45 divjih prašičev, predvsem samice z mladiči. Drhal se navadno ne pojavlja skupaj temveč v skupinah, navadno samica s svojimi mladiči. Najhujša tekmak »kdo bo kog« je jeseni, ko si eni kot drugi nabirajo salo oz. pri-

pravljajo živež za čez zimo. Kmetje nešteto noči prestražijo ob ograjenih poljih. Često čakajo zaman cele noči, ker nepovabljeni čekanarji so sedje vpadejo na nezastraženem mestu. Tako v Ajdovcu, Zafari, Šmihelu, na Hinjah in drugih krajih. Ker sami ne morejo preprečiti vpadov divjih prašičev na njive, se kmetje jezijo na lovce in od njih zahtevajo povračilo za škodo. Lovska družina je po izjavi svo-

jega predsednika Franca Jarca letos kmetom že izplačala 160.000 din. Tako izplačila lovsko blagajno praznično hitreje, kot doteka vanjo denar. Lovci seveda vztrajajo pri zahtevi, naj bi se vsi kmetje branili pred divjadjo, ne samo nekateri. Zatrjujejo tudi, da bi bili sami bolj uspešni, ko ne bi bili utesnjeni v lovskih mejah, ki so enake katastrofskim. Zunaj teh, kamor se prašiči zatečejo, tudi oni ne smejo loviti.

Predrugačila je živinski potni list

Ker kmečka gospodinja E. M. iz okolice Brežic lani oktobra na sejmu ni mogla prodati prašičkov, živinski potni list pa je imela, se ji je zdelo škoda novih potov, ko je letos pozimi spet peljala na sejem. Živinski potni list, izdan oktobra lani, je predrugačila tako, kot da bi bil izdan letos februarja. Pristojni organi pa so goljufijo opazili, zato se je morala E. M. pred kratkim zagovarjati na novomeškem okrožnem sodišču.

listu popravila, pač pa nje-nega zagovora niso mogli upoštevati. E. M. je namreč trdila, da ni vedela, da se živinskih potnih listov ne sme popravljati, če niso bili uporabljeni. Sodišče pa je

menilo, da to ni res. Na vsi namreč vsak otrok ve, kako je izdaja živinskih potnih listov natančna stvar. E. M. je bila obsojena na 1 mesec zapora, pogojno za 2 leti.

Neupravičena užaljenost

Na 4 mesece zapora, pogojno za 3 leta, je bila pred kratkim obsojena na Okrožnem sodišču v Novem mestu K. M., ki si je kot tajnica v tovarni Iskra v Novem

mestu neupravičeno prilastila malo manj kot 13.000 dinarjev. Kljub temu, da obtoženka sploh ni hotela priznati tatvine in da je (ko so jo osumili) celo grozila s tožbo zaradi obrekovanja, je bila njena krivda ugotovljena.

Tako bi se vsak vozil

V. P., uslužbenec iz Mokronoga, je bil na okrožnem sodišču v Novem mestu obsojen na 4 mesece zapora, pogojno za dve leti in plačilo 14.955 din oškodovanemu podjetju Kemooprema, na katerega račun je jermal bencin za svoj avtomobil fiat 750. Obtoženi si je od januarja do konca marca letos prilastil najmanj 127 litrov bencina in nekaj škatlic tekočine proti zmrzovanju (antifriz). Pri podjetju Mercator je gorivo nabavil na račun Kemoopreme, kjer je bil zaposlen, velik del tega pa je porabil za vožnje s svojim avtomobilom.

Da bi goljufijo prikril, je na listine, s katerimi je izdal iz skladišča material, pripisal količine bencina, ki jih je porabil zase in s tem zagrešil novo kaznivo dejanje. Podjetje trdi, da je bilo oškodovano za dosti več, vendar bo moralo za preostalo odškodnino tožiti V. P. v civilni pravdi. Na razpravi je skušal obtoženi prikazati, da ga priče erte in da je vzel le enkrat ali dvakrat po liter bencina zase, vendar so bili dokazi o nasprotnem tako močni, da pri odmeri kazni zagovora sodišče ni moglo upoštevati.

»Prišla me je stara strast«

Stanko Pinoza iz okolice Sevnice je septembra že osmič sedel na zatožni klopi. Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu se je tokrat moral zagovarjati zaradi

vlomne tatvine na škodo A. K. iz Drožanja. Obtoženec je kaznivo dejanje takole pojasnil: »Ko sem šel usodno nedeljo aprila 1964 mimo K. hiše in videl, da je zaklenjena, me je prišla stara strast...«

POPRAVEK

Pretekli četrtek smo na tej strani na podlagi uradnih podatkov poročali med drugim tudi o nesreči, ki se je pripetila ob betonski ograji v Lešnici. Na željo Kartuzije Pletenje pa sporočamo danes, da omenjena skupina ponesrečencev 1. oktobra letos ni popivala v pleterski kartuziji.

UREDNIŠTVO

Znana žeparja prijeta

Žeparji, pred katerimi smo imeli dve leti mir, so se v Novem mestu spet pojavili 4. oktobra. Tega dne je bil v Ločni semanji dan. Z belokranjskim vlakom sta se zjutraj pripeljala Slavko Kegljčič in Izidor Husjak in se pomešala med sejmarji. Kmalu so trije možakarji na sejmšču zavpili, da jih je nekdo okradel. Zmanjkalo jim je nad 300.000 din. Se isti

večer so toliko denarja našli pri Kegljčiču in Husjaku, ki so ju prijeli. Ugotovili so, da sta že stara znanca varnostnih organov, saj sta bila že večkrat kaznovana za podobna dejanja. Navadno sta »delala« na sejmščih, kjer sta izkoriščala gnečo in nepazljivim lastnikom jemala denar. Oškodovancem z ločenskega sejmšču so denar takoj vrnili.

Kaznovano nasilje

Na 6 mesecev zapora, pogojno za 3 leta, je bil nedavno tega obsojen J. G., čevljarški pomočnik iz okolice Sentjerneja. Letos januarja je namreč napadel svojo teto M. P. v njenem stanovanju na Polhovici, jo večkrat boksnil v prsi, zatem pa še vrzel ob posteljo, da si je zlomila tri rebra.

Prav nič mu ni pomagalo, četudi je odločno zanimal nasilje nad pohabljenostjo, zato toliko bolj pozornosti potrebno osebo, ker so pričje povedale drugače. Okrožno sodišče ima za dokazano, da je prav on M. P. hudo telesno poškodoval in da je s pretepanjem prenehala šele tedaj, ko je posredovala njegova mati.

Kot kaže, vladajo v tej družini grde razmere, čevljarja pa je razkačilo že samo to, da je sumil teto prisluškovanja pod oknom.

Potrošnike je goljufal

Brestaniški mesar R. Z. si je na račun potrošnikov, ki so v mesnici št. 7 kupovali meso, letos februarja v dveh dneh na nepošten način pridobil 14.620 din. Vsota res ni velika, goljufal pa je le!

Ko je iz klavnice prejel 156 kg govejega mesa, označenega za najboljši, ki gre v promet po 920 din, je izposloval, da je posebna komisija to meso spoznala za drugorazredno, v prodaji po 750 din. Prebrisani mesar je po-

Vlomilce so odkrili

Nedavno smo v našem tedniku poročali o večjih vlomih v Mokronogu in na Vrhu pri Trebnjem. Varnostni organi so zmikavtom prišli na sled in ugotovili, da sta se s kaznivimi dejanji ukvarjala V. K. in S. K. Prav tako so ugotovili, da sta ta dva sodelovala tudi pri vlovu v Podturnu 19. septembra. Preiskave pa so dokazale, da sta vlomilca zagrešila več podobnih dejanj tudi v drugih krajih Slovenije in na Hrvaškem.

Nesrečni padeč pod breg

Upokojeni rezervni major Anton Riček se je 1. oktobra vračal iz Pišec proti svojemu domu na Pečarjev breg. V hrib je šel po stezi, ki ima na vsakem ovinku kamnite stopnice. Na tretjem zavoju mu je spodrsnilo. Padel je pod breg, se valil po strmini in pri tem z glavo nekajkrat udaril ob kamen. Nesreča se je končala s smrtjo.

Pokojnik je zadnje čase močno oslabil. Na dan nesreče je popil v gostilni le en briganeec. Ljudje vedo povedati, da se je od oslabelosti tudi doma večkrat zgrudil.

NESREČE

Naglo je zavrl in trčil

Lažja prometna nesreča se je pripetila 10. oktobra popoldne na cesti pri Velikem Gabru. Voznik osebnega avtomobila LJ-385-20 Janez Oven se je pripeljal iz Sentlovenca. V desnem nepreglednem ovinku mu je prišel naproti voznik osebnega avtomobila LJ-416-56 Anton Pucelj. Pucelj je takoj zavil v desno in vozilo ustavil, Oven pa je pritisnil na zavore, vendar se nesreči ni mogel več izogniti. Njegovo vozilo je trčilo v Puceljev avto. Voznika se nista ranila, le škoda na vozilih so ocenili na 250.000 dinarjev.

Mopedist v avto v Straži

Na nepreglednem ovinku pred hišo št. 37 v Straži sta 10. oktobra popoldne trčila mopedist Anton Klepac in voznik osebnega avtomobila Karel Znidarac. Mopedist je pripeljal iz Vavte vasi in je zavil proti Soteski, avtomobilist pa je pripeljal naproti po sredi ceste. Voznika sta ubesela poskodbam, popravilo vozil pa bo veljalo nad 20.000 dinarjev.

Vozil je z odprtimi vrati

Na novomeški bencinski črpalki je voznik osebnega avtomobila LJ-349-54 Alojz Vidmar 10. oktobra zjutraj čakal, da mu natočijo gorivo. Na njegov desni strani je stalo vozilo ZG-342-72. Pri vožnji nazaj je njegov voznik Zlatko Jankovič odprl vrata in trčil v Vidmarjev avto. Škodo cenijo na 15.000 dinarjev.

Nezavesten voznik v bolnišnici

Na ozki gozdni poti pri Trebelnem sta se 5. oktobra popoldne srečala tovornjak CE-79-48, ki ga je vozil Milan Liseč, in osebni avto z voznikom Jožetom Stefančičem. Stefančič je bil namenjen v Raduljo, ko mu je prišel naproti tovornjak, naložen z ogijem. Liseč je zavrl, ker pa so mu odopovedale zavore, je trčil in rinit kakšnih šest metrov pred seboj osebni avto. Nezavestnega voznika osebnega avtomobila Stefančiča so odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmožna škoda je za bližje 300.000 dinarjev.

Trčenje pred preozkim mostom

Na kandijskem križišču v Novem mestu je voznik tovornjaka Alojz Sušteršič 5. oktobra popoldne trčil v prikolico tovornjaka, ki ga je iz Zanje vasi pripeljal in pred mostom (zasedenim) ustavil Suljo Sešič. Sešič je pred mostom čakal, da bi se cestiče izpraznilo. Škoda je za okoli 30.000 dinarjev.

Tovornjak je podrl kravo

Na avtomobilski cesti pri Karteljevem je tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Ziva Jovančič iz Pančeva, 5. oktobra zjutraj podrl kravo, ki se je med pašo znašla na cestiču. Kravo je moral lastnik Anton Rozman takoj zaklati. Menijo, da je imel s tem 300 tisočakov škoda.

Tresk v drevo

Kakšnih 10 km od Otočca je avtomobanik Jože Bošič iz Novega mesta 21. septembra popoldne po neprevidni vožnji s osebnim avtomobilom zapeljal s tretjerazredne ceste na travnik in se zaletil v jablovo. Voznik je dobil rano na čelu, škoda na vozilu pa cenijo na 350.000 dinarjev.

»Kakor šele zdaj vidim, je ljubljansko mestno ljudstvo iz vas menih skazilo, zakaj če se zelo ne motim, ste mi prišli pridigo delat. Pa da boste videli, da je bil moj učenik sv. vere ravno tako moder, če ne bolj, ko vaš, naj vam povem, da imamo vsi ljudje enakih misli o pravici. Zdi se mi, da je Bog sam nekatero ljudi više postavil kot druge, da je v četrti zapovedi pokorščino zapovedal (katere bomo Ljubljančane šele naučili), da ni nikjer dovolil, da bi se nizko ljudstvo povzdigovalo in še marsikaj, kar vam bom potem povedal, kadar boste to dobro premislili. Zdaj pa povedite, kaj bi vendar radi?«

Sumerek je težko zakrival nevoljo. Moško je uprl oči v glavarjev obraz, kako bi se mu nevredno zdelo na zasmehovalne besede odgovarjati, in dejal mirno: »Gospod, vas je naš milostni gospodar in vojvoda postavil za varuha in svojega namestnika v deželi in sosebno v njem poglavnem mestu. Včerajšnjo noč pa je nekaj vaših ljudi nekaj delalo v mestu, eden izmed njih je celo čez zid v zaprto mirno meščansko hišo plezal. Tudi so se naši straži z orožjem v roki ustavljali in tako bi bilo kmalu prišlo do pobojev. Mi meščanje se nadejamo, da se vse to ni z vašo voljo in vednostjo zgodilo; in da ne bo kaka druga vera med ljudmi nastala, prosimo vas, da tiste ljudi kaznujete in zanaprej blagovolite, da se ponočni mir več ne kali.«

»Hem, to je vse?« pravi Auersperg. »Le odidite pa potolažite uboge strahopetce po mestu. Jaz sem bolj skrben zanje in za vas, kako si domišljate. Vso to reč sem že preiskal, pa moram vam povedati, da je vsa drugačna, nego ste jo vi razložili. Vsa krivda pade na vas in vaše meščane. Kajti jaz ne vem, zakaj bi vaši stražniki mojih stražnikov pri miru ne pustili?«

»Ne zamerite mi, da se predrzmem odgovarjati: prvič ima mesto pravico, stražo postavljati, in nihče

drug. To je ena naših privilegij, katere nam je vojvoda slovesno potrditi blagovolil, drugič pa si drzmem pristaviti, da, če vaši ljudje čez plotove lezejo, morajo prej veljati za tatove kakor za stražnike.«

»Tudi tukaj vas niso prav podučili, ljubi moj gospod sodnik! Kaj morem jaz za to, če eden mladih in živih mladeničev leze k svoji ljubici?«

Sodnik je prebledel. Vedel je, kam to meri, a odgovoriti ni mogel. Ali je imela njegova hči kaj pri tem? Kako v Auersperg to? »K svoji ljubici,« saj tako je dejal, ko bi bila za mesto in za njegovo življenje nevarnost, Janez Sumerek bi bil stal mož, meščan krepak in neustrašen. Ko mu je pa je misel o majhni verjetnosti prišla, da njegovo dete, njegova edina ljubezen ne bi bila take čednosti, kakor si je mislil — tu se je tresel in pozabil.

To je menda zapazil tudi Auersperg, kajti posmehljivo je dejal:

»Ne zamerite, sodnik! Ni mi v glavo palo, da se menim o vaši hčeri. Lepa deklica zares in skoraj vredna, da se plemenitaš ozre po njej.«

»Gospod poglavar,« pravi sodnik jezno, »to so besede, na katere vam jaz ne odgovarjam. Nisem prišel, da bi se mi moje poštenje —«

»Že vem, že vem, kaj imate na jeziku, pa pustiva to reč in zmeniva se dalje. Vi mi niste povedali vsega. Eden mojih ljudi je ubit sinoči. To boste pač lahko sprevideli, da jaz svojo veljavo in svojo čast izgubim, če dovolim, da meščanje moje hlapce brez kazni pobijajo. Zato jaz terjam od vas, da mi v

štiriindvajsetih urah izveste in daste tistega meščana, ki je mojega hlapca ubil.«

»Hlapec vaš,« odgovori sodnik, »ni ubit, dasiravno je ranjen tako, da ne vem, ali bo živel. Pri meni je in kar mu more ljubezen bližnjega storiti, uživa v moji hiši. Kadar vas je volja, pošljite ponj. Sicer pa vam moram naravnost reči, da ne vem, kdo ga je ranil, in tudi, ko bi ga vedel, ga mesto ne bo izdalo, ker on je bil med nepokojniki in se na lepo besedo ni hotel vdati.«

»Če ga v štiriindvajsetih urah ne izdaste, kdor ga je ranil, potem bom jaz sam kaznoval.«

»Jaz prevzamem vso pregreho tistega na svojo vest, ki se mu je ustavljal in ga je ranil.«

»Dobro. Tedaj bom kaznoval vas. Pomislite!«

Rekši, mu migne, naj odide. Sodnik se malo pokloni in odhaja reče: »Ne bojim se. Kadar boste prst položili na ljubljanskega sodnika, boste sprevideli, kaj je pravica. Število meščanov ni ravno majhno in vsi ti bodo vedeli, da imajo še enega višjega gospodarja, kakor je deželni poglavar, tudi ko Janez Sumerek ne bo že več živel in vi ne.«

Zdaj je bilo na Auerspergu, da je barvo sprevrzel. Razkačen se je z eno roko dotaknil zlatega ročnika na bodalu, z drugo kazaje na vrata vpil: »Pes, tam so duri!«

Ko je sodnik zapustil poglavarjev stan, je šel naravnost domov, tam dal poklicati nekoliko starih pa mlajših meščanov, na katere se je najbolj zanašal. Med poslednjimi je bil tudi naš pošteni Simon, ki se je pred vsemi drugimi rotil in kiel, da dokler bude on živel, ne bodo vsi plemenitaši ne lasu izpulili iz glave najboljšemu sodniku, kar jih je Ljubljana imela in jih bo. Konec vsega posvetovanja je bil ta, da so se možje sveto zavezali, svoje stare privilegije proti vsakemu do krvi braniti, tistega, ki je vojaka ranil, ne izdati in ko bi se reči nadalje motale, milostnega vladarja na razsodbo in pomoč poklicati.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 15. oktobra — Terezija Sobota, 16. oktobra — Jadviga Nedelja, 17. oktobra — Mira Ponedeljek, 18. oktobra — Luka Torek, 19. oktobra — Elna Sreda, 20. oktobra — Irena Četrtek, 21. oktobra — Urška

PREKLIC

Jožefa Metej iz Gor. Suhorja št. 10. p. Dragatus, preklicujem vse, kar sem govorila o Ivanu Muhviču v Obrhu kot neresnično in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe

MALI OGLASI

GENIK: vsak oglas do 10 besed — 900 din, vsaka nadaljnja beseda 100 din Za naslov v upravi lista: pribitek 100 din — Redni mesečni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, osmrtnicah, zahvalah, preklicih in podobnih objavah 20 % popusta

VOLKSWAGEN 1955, dobro ohranjen, prodam Naslov v upravi lista (878-65).

DVE NOVI AVTOMOBILSKI GUMI 5.20x14, uležani 7 mesecev, prodam v Novem mestu Naslov v upravi lista.

V LJUBLJANI prodam novo dvosobno komfortno vseljivo stanovanje. Naslov v upravi Dol. lista (840-65).

PRODAM HISO z gospodarskim poslopjem in vrtom, ali posamezno, živinski hlev, primeren za nadzivanje hiše, in kozolec s petim okni — enojnik Rakovnik, Sentrupert na Dolenjskem.

PRODAM FIAT 750, letnik 64. Ogljed na veterinarski postaji Trebnje (Miklič).

TAKOJ PRODAM VSELJIVO HISO, zidanico, prešo, vse pod eno streho, vinograd z grozdem in sadovnjak, vse po nizki ceni za 1.000.000 din, zaradi hitrega odhoda v inozemstvo. Kelc Slavka, Otavnik 15, Tržiče.

SPALNICO, DOBRO OHRANJENO, prodam. Luzar, Mestne njive B. 5.

PRODAM 6 tednov stare mladičke, čistokrvne ovčarje. Kulin Boris, Ratez 18, Brusnice.

PRODAM DOBRO OHRANJEN šivalni stroj. Pugaljeva 3-1. Novo mesto.

NUJNO PRODAM FIAT 600 v odličnem stanju. Vprašajte do petka na Majde Silc 9!

RODAM MOTORNO KOSILNICO »BCS«. Naslov v upravi lista (879-65).

UGODNO PRODAM električni brzošivalni stroj »Singer« za 80.000 din. Baškovec Marija, Gubčeva 14, Krško.

NSU PRIMO 150, dobro ohranjeno, poceni prodam, tudi za ček. Ponudbe na upravo lista (875-65)

ZAZIDALNO PARCELO (hiša zgrajena do plošče) prodam v Resi pri Krškem. Informacije po telefonu 75-025-37.

TAKOJ PREVZEMEM na vso oskrbo starejše ljudi, s kakršnikoli premoženjem. Naslov v upravi lista (891-65).

KROJASKEGA POMOČNIKA sprejme Petan Andrej, krojač, Krško

KUPIM RABLJEN HRASOV ALI KOSTANJEV STROP 4,5x5,5 m. Pišite na naslov: Marjan Moškon, Streliška 3, Novo mesto.

ISCEM SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (883-65).

SKROMNO NEOPREMLJENO STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici išče upokojenka s

hčerko. Naslov v upravi lista (886-65).

SOBO ODDAM DVEMA STUDENTOMA. Naslov v upravi lista (887-65).

SPREJMEM GOSPODINJSKO pomočnico. Oglasite se po tretji uri. Inž. Pavle Valentič, Mestne njive 6, Novo mesto.

ZAKONCA ISCETA stanovanje na deželi. Tudi pomagata, Polesnik, Dole 3, Suhor.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani. Gosposka 5 (poleg univerze).

VDOVEC, STAR 56 LET, z malo kmetijo, išče vdovo ali starejšo dekle s čisto preteklostjo, staro od 48 do 55 let, z gotovino, ali šiviljo, ki bi imela smisel za napredno gospodarstvo. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Mira«.

SOBO V NOVEM MESTU, najraje v centru in vseljivo po možnosti še ta mesec, potrebuje dekle. Ponudbe oddajte v uredništvu lista.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA. Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega želodca ali jeter in žolča, ali ostalih prebavil! Uporabljajte vendar rogaško »Donata« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava. V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINO

Brežice: 15. in 16. 10. ameriški barvni film »Ptičja«. 17. in 18. 10. nemški barvni film »Poslednje jahanje v Santa Cruz«. 19. in 20. 10. angleški film »Življenje za Ruth«. Crnomelj: 15. in 17. 10. ameriški film »Človek, ki je ljubil vojno«. 19. in 20. 10. ameriški film »Revolver« iz Arizonce.

Novo mesto »Krka«: 15. do 18. 10. španski barvni film »Mati, poslušaj moje pesme«. 15. do 18. 10. nemški film »Čudna grofica«. 19. do 21. 10. ameriški film »Človek, ki je ljubil vojno«. 20. 10. ameriški barvni film »Razkošje v travici«.

Metlika: 16. in 17. 10. francosko-poljski film »Planet smrti«. 20. in 21. 10. švedski film »V krepiljih spijonov«.

Dol. Toplice: 16. in 17. 10. ameriški film »Ni imena na naboj«. Kočevje »Jadransko«: 15. in 17. 10. francoski film »Triumf Strogovas«. 18. in 19. 10. ameriški film »30 let smeha«. 20. in 21. 10. ameriški film »Na muhne«.

Kostanjevica: 17. 10. angleški film »Usodna ciganka«.

Predgrad: 17. 10. francoski film »Pogled za mostus«.

Sodražica: 16. in 17. 10. ameriški film »Nunas«.

Sevnica: 16. in 17. 10. italijanski film »Ločitev po italijanskem«. 20. in 10. nemški film »Tudi to se imenuje ljubezen«.

Ribnica: 16. in 17. 10. francoski film »Živalci«.

Stara cerkev: 16. in 17. 10.

namški film »Poročni zavod Aurora«.

Sentjerne: 16. in 17. 10. »Tanzanova pustolovščina«.

Straža: 16. in 17. 10. ameriški film »Ko je kraljevala komedija«.

Mokronog: 16. in 17. 10. jugoslovanski film »Obračun«.

Trebnje: 16. in 17. 10. jugoslovanski film »Desant na Drvar«.

POTUJOČI KINO KRŠKO

V letu 1965 bo predvajal potujoče kino Delavske univerze Krško naslednje filme:

16. in 17. X. 1965 nemški film »Profesor Mamluka«.

23. in 24. X. 1965 ameriški film »Od tu do večnosti«.

30. in 31. X. 1965 nemški film »Zaljubljeni detektiv«.

6. in 7. XI. 1965 japonski film »Streha Japonske«.

13. in 14. XI. 1965 angleški film »Čas brez milosti«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Stefica Humek iz Ključa — Marico, Ana Droždan iz Sevnice — Marjana, Jožeta Martini iz Brezovice — Martina, Antonija Novosel iz Smrečiča — Marico, Djurdica Matkovič iz Dubrave — Sonjo, Angela Grmšek iz Malega Kamna — Marjanco, Gabrijela Župevc s Senovega — Darjo, Frančiška Tomše iz Sentenarja — Renato, Nevenka Bača iz Ključa — Srečka, Marija Sunjar iz Mihalovca — Mojco, Barica Pavlovič iz Laduča — dečka, Terezija Kovčič iz Podvrha — dečka, Neža Juršič iz Jablanice — Antona, Olga Kozmus iz Čurkovega dola — Marjetko, Stefica Rupar iz Laduča — Krešmira, Stefanija Jurač iz Sel — deklco, Cirila Grgičević iz Brežic — Tomislava.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Mušič s Tanče gore — Andreja, Marija Medvešek iz Zameškega — Marilna, Stanka Pezdire iz Slatne vasi — Jožeta, Marija Sever iz Gornje Vrhpoja — Renato, Ivana Sajevec iz Crnomlja — Ireno, Albinca Hudoklin iz Gornje Gradice — Milana, Anica Ivanetič iz Omote — Milana, Vida Vidic iz Prečne — Miroslavo, Mihalca Lumpert iz Golobinjeka — Jožeta, Jožeta Spehar iz Malega Slatnika — Biserko, Cecilija Repše iz Mo-

20. in 21. XI. 1965 nemški film »Rdeči krog«.

27. in 28. XI. 1965 italijanski film »Slasti sobotnega večera«.

4. in 5. XII. 1965 ameriški film »Dva jahača«.

11. in 12. XII. 1965 jugoslovanski film »Iz oči v oči«.

18. in 19. XII. 1965 angleški barvni film »Valček toreadora«.

25. in 26. XII. 1965 ameriški film »Vse za smeh«.

Predstave bodo enkrat na teden v Koprivnici, na Raki, v Velkem Podlogu, v Podbočju in v Dolenji vasi.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO

predvaja ameriški film »Vse za smeh«

16. oktobra ob 19. uri na Uršnih selah

17. oktobra ob 16. uri v Prečni 17. oktobra ob 19. uri na Slatniku

18. oktobra ob 19. uri na Uršnih selah

20. oktobra ob 19. uri v Stopičah.

sta — Danico, Lojzka Znidaršič iz Slepšca — Metko, Ana Gasparac iz Velike Loke — Bogomirja, Marija Sašek iz Smolenje vasi — Jožico, Zlatka Cindrič iz Crnomlja — deklco, Marija Piletič iz Gornje Gradice — dečka, Marija Oviček iz Velikega Oreha — deklco, Marija Kobe iz Crnomlja — dečka, Ljudmila Udovc iz Grmade — dečka, Marija Filak z Grma — deklco, Marija Vidmar iz Žužemberka — dečka, Cirila Bregar s Cateža — dečka, Kristina Turk z Malega Oreha — dečka, Darinka Us iz Gornjih Jesenic — deklco, Amalija Zunič iz Preloke — dečka.

BREŽIŠKA

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Franja Zrnca, posestnika iz Kačkoveca, je nekdo napadel in mu poškodoval glavo; Angelo Kores, upokojenko iz Krškega, je povozil avto in ji prizadel poškodbe po glavi; Alojz Bogve, delavec iz Križa, je padel z lestve in si poškodoval hrbtenico; Marija Virant, gospodinja iz Kostanjke, je padla na travniku in si poškodovala desno koleno.

Upravni odbor

osnovne šole Sevnica

razpisuje

prosto delovno mesto

- SNAŽILKE

Osebnih prejemki po pravilniku. Nastop službe s

1. novembrom 1965.

Prijave pošljite do 20.

oktobra 1965.

Naročite DOLENJSKI

LIST sorodnikom v

tujini in hvaležni vam

bodo za pozornost!

ni napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasvet — Inž. Franc Grum: Račun pri krmljenju krav za veliko mlečnost. 12.40 Čez hrib in dol. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Otroška lirika. 15.30 S pihalnimi godbami in ritmu korala. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nokturmo.

RADIO BREŽICE

PETEK, 15. OKTOBRA: 18.00—19.30 — Obvestila in glasbena oddaja — Izbrali ste sami.

NEDELJA, 16. OKTOBRA: 10.20 — Poročila iz naše občine — Zunanje politični pregled — Delavska univerza ne sme umreti — Občinska uprava in gospodarska reforma — Obnašaj se spodobno: Vljudnost v zakonu — Iz novinarje beležnice — Za naše kmetovalce — Domače vam pojo Slovenski očet in kvintet Petrič — Magnetofonski zapis: Obisk pri SKP Kovina na Breljskem — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 19. OKTOBRA: 18.15 — Ne smemo pozabiti — Od torška godorka v brežiškem kinu — Sportni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja: Umevanje instrumentalne glasbe — nadaljevanje.

SEDA, 20. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri. 10.15 Revije jugoslovanskih opernih pevcev. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Viktor Repanšek: Rezultati sortnih poskusov s krompirjem. 12.40 Na kmetički peči. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Pet minut za novo pesmico. 15.20 V torku na svidenje. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Koncert po želji poslušalcev. 18.20 Iz studia 14. 19.05 Glasbene razglednice. 20.20 Radijska igra — Smiljan Rozman: Hiša. 22.10 Skupni program JRT, studio Beograd.

SREDA, 20. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri. 10.15 Revije jugoslovanskih opernih pevcev. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jelka Hočvar: O učinkovitosti sredstev za zatiranje kolaradnega hrošča. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Koncert tujih pihalnih godb. 17.05 Izbrani listi iz Bartokovega opusa. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Plesna glasba.

ČETRTEK, 21. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Stari in novi znanci. 10.15 Z ansambлом Ljubljanske opere. 11.00 Turistični

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Aleksander Zupan, Anton Srebrnjak, Franc Lobe, Tomaž Brašnar, Stanko Rajk, Anton Luzar, Drago Bučar, Ivan Gazvoda, Alojz Smuk, Stanko Kastelic, Martin Skufca, Jože Franko, Franc Staniša, Alojz Plantan, Janez Jeralič, Jože Piletič in Stefan Mavsar, člani kolektiva IMV Novo mesto; Lado Jane, Franc Jenko in Ivan Jakše, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; Alojz Gorenc in Alojz Bevc, člani Sekcije za vleko Novo mesto; Anton Sircelj, Franc Felic, Zalo Krumar, Jože Simončič, Franc Koren in Anton Strajnar, člani kolektiva Prometna sekcija Novo mesto; Janez Udovič, Marjan Sinigoi, Bojan Omerzelj in Franjo Bončina, člani kolektiva Sekcije za vzdrževanje prog Novo mesto; Milena Berus, Vlado Stepišnik in Antonija Kastelic, člani kolektiva ZTP Novo mesto; Jože Kastelic, član kolektiva Novoles Straža; Alojz Pust član kolektiva Splošne bolnice Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00.

PETEK, 15. OKTOBRA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.00 Pionirski tednik. 9.55 Glasbena modriga. 10.45 Naš podlistek: E. M. Vinča: Gumbi. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vzimatev vrta. 12.40 Skozi vas. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Uroš Krek: Simfoneta. 15.20 Napotki za turiste. 15.30 Glasbeni motivi iz NOB. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Zvoki iz studia 14. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahka glasba. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 16. OKTOBRA: 8.05 Domače pesmi in napevi. 9.25 Slovenski skladatelji mladini. 9.40 Igrajo domače pihalne godbe. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Slovenske narodne in Ravnikovih, Krekovih in Devovih priredbah poljeta tenorista Anton Dermota in Mitja Gregorac. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milan Kralj: Proizvodnja mleka v kooperaciji v novih pogojih. 12.40 Prek sončnih dobrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Popevke tega tedna. 20.00 Sobotni večer s plesom. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Mladinska radijska igra — France Bevk: Deček s piščalko. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Anton Ivkovi: Iz akcije v akcijo. 10.25 Pesmi borbe in dela. 11.00—11.15 Turistični napotki za tuje goste. 11.45 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 13.45 Od vasi do vasi. 14.30—17.00 »Danes popoldne« (sport in glasba). 15.00 — 16.20 Humoreske tega tedna. 17.30 Radijska igra — Karel Cop: Ure. 18.30 Tuj koncerti in Ljubljani. 20.00 Naš nedeljski sestanek. 22.10 Nočni mozak zabavnih zvokov.

PONEDELJEK, 18. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Za mlade radovedneže: Ceylon. 9.25 Naš juke-box. 10.35 Naš podlistek — A. Maurois: Sola in zakon. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Uroš Krek: Mouvements concertans. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Cigler: Formiranje biološke amortizacije po novem. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Glasbena križanka. 18.45

INTERVJU Z JANEZOM NOVAKOM

O otroškem dodatku

V: Kaj meniš o dokladah na sploh in še posebej o zadnjem povišanju (v zvezi z reformo) za 1200 din na mesec?

O: Da je proizvodnja otrok nerentabilna in jo bom opustil, čeprav povsod jamrajo, da število rojstev v Sloveniji nazaduje. Pamža, ki ju imam, mi s stroški delata sivo glavo. Ze preprost račun pove, da sedanje otroške doklade ne zadoščajo niti za liter mleka in pol kg črnega kruha na dan (liter mleka 140 x 30 dni je 4200 din; pol kg črnega kruha 70 din x 30 dni je 2100 din oziroma skupaj 6300 din, doklade pa znašajo okoli 5000 din na otroka). Kje je meso, sadje, zelenjava? Kje so jajca, sadni sokovi? Kje obleka, obutev, šolske knjige? Seveda pa so tu parole o zdravi in srečni mladini!

Vprašal si me še o zadnjem povišanju doklad za 1200 din. To zvišanje ne pokrije niti razlike med staro in novo ceno mleka (stara cena mleka 95 din, nova 140 din, razlika 45 din x 30 dni je 1350 din na mesec).

V: Slišal pa sem, da ima socialno zavarovanje na račun sredstev, zbranih za otroške doklade, milijarde presežka. Menda že tudi razpravljajo, kako naj bi s temi sredstvi izboljšali standard otrok?

O: Spet nekaj zapletaš kot naše socialno. Ze nad leto dni razpravljajo naši »višji« o tem presežku in kako bi ga najpravičneje razdelili otrokom. Pred meseci sem slišal razpravo v radiu in drugo slučajno bral. Po obeh naj bi otroških doklad ne poviševali, ampak razdelili presežke iz sredstev za otroške doklade predvsem za potrebe otroškega varstva. Predloge sem si zapomnil, potem pa se pozanimal, kako bi se obnesli v naši občini. Otroško varstvo je pri nas kar dobro razvito, saj imamo v dveh naseljih organizirano celo varstvo dojenčkov. Kljub temu pa vse varstvene ustanove sprejmejo le okoli 5% vseh otrok v občini. Se pravi, da bi bilo le teh 5% otrok deležnih boljšega standarda, če bi sredstva razdelili le otroškim varstvenim ustanovam. Toda cigavil je teh 5% otrok? Seveda so to v večini primerov otroci staršev, katerih standard je nad mojim, se pravi nad povprečnim. Običajno sta oba starša zaposlena in imata lepe dohodke. Se pravi, da bi spet pomagali tistim, ki imajo dovolj; reveže, ki imajo več otrok, od družine je zaposlen običajno le eden in zato otrok ne dajejo v vrte, pa bi prizadeli. Sem torej zato, da se zvišajo otroške doklade, ker bodo potem tako in tako tisti, ki koristijo otroške varstvene ustanove, lahko zanje tudi več odinili in tako bodo tudi te ustanove dobile več sredstev.

Morda je v mojih izjavah tudi kak spodrslijaj. Če je, ga nisem zakrivil namerno, ampak le zaradi slabe obveščenosti nas Janezov Novakov o stvarih, ki jih naši odgovorni in včasih neodgovorni organi pripravljajo. Svetujem jim, da bi nas včasih le, predno sestavijo predloge (predvsem pa kadar gre za sredstva, ki jih sami prispevamo) obvestili o novostih in spremembah, ki jih pripravljajo in nas vprašali tudi za mnenje, kakor smo bili vprašani, ko smo sprejemali novo ustavo.

»NOVOTEHNA«

Novo mesto

obvešča lastnike osebnih avtomobilov znamke ZASTAVA-FIAT in lastnike motornih koles TOMOS, da je 1. oktobra 1965 začel redno posloovati novo ustanovljeni

AVTOSERVIS

v TREBNJEM na Dolenjskem

(telefon 83-085)

Po ugodnih cenah in takoj izvršujemo vsa popravila in nudimo vse ostale strokovne usluge!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Miloš Jakec, Marjan Moškon, Jožica Teppy in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din — Letna naročnina 2000 din, polletna 1000 din; plačilna je vnaprej. Za inozemstvo: 3750 din oz. 3 ameriške dolarje — Itekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 521-608-9

— NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISK: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.